

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ο΄

ΤΕΥΧ. Α΄

ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

15 ΜΑΪΟΥ 1993

ΑΡΙΘ. 8

ΟΥΝΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ*

Στὸ ἄρθρο αὐτὸ θὰ ἐξετάσωμε τὸν ἰσχυρισμό, ὅτι ἡ ἐπιδιώξις τῆς ἀποδυναμώσεως καὶ καταργήσεως τῆς Οὐνίας θὰ σημαίνει στραγγαλισμὸ τοῦ δικαιώματος τοῦ νὰ προτιμᾷ κάποιος μίαν Ἐκκλησίαν, ἢ ὅποια συνδυάζει τὴν ἀναγνώρισι τοῦ παπικοῦ Πρωτείου καὶ ἄλλων παπικῶν δοξασιῶν μὲ μίαν πατροπαράδοτη πιστότητα πρὸς τὴ βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοσι καὶ προβολὴ τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς.

Νομίζομε, ὅτι τὸ Βατικανὸ — πάλιν μὲ καλὴ

ἀγάπη καὶ σεβασμὸ στὴν βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοσι. Ἀποκαλυπτικὲς ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἶναι οἱ λειτουργικὲς μεταρρυθμίσεις ἀπὸ καὶ μετὰ τὴ Β΄ Σύνοδο τοῦ Βατικανοῦ, πὺ ὑλοποίησαν τὸ ἤδη γνωστὸ στοὺς ἀναγνώστες σύνθημα τοῦ βενεδικτίνου μοναχοῦ Lambert Beauduin (ἄββαεῖον Mont-César, Louvain), κατὰ τὸ ὅποιο σύνθημα ἡ Δύσις πρέπει νὰ φοιτήσῃ στὸ σχολεῖο τῆς Ἀνατολῆς (L' Occident à l' école de l' Orient)¹⁷³.

Ὅλα τὰ τμήματα τῆς ἀνὰ τὸν κόσμον Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας χρησιμοποιοῦν σήμερον λειτουργικὰ κείμενα στῆς μητρικῆς γλώσσῆς τους, μετὰ τὸν κλονισμὸ τῆς λατινοκρατίας ἀπὸ τὸ 360 ἄρθρο τοῦ Συντάγματος (Διατάγματος) περὶ τῆς Θείας Λατρείας (Constitutio de sacra liturgia), πὺ ψηφίσθηκε ἀπὸ 2011 μέλη τῆς Β΄ Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ (μὲ 54 μόνον ἀρνητικὲς ψήφους καὶ 5 ἄκυρες)¹⁷⁴. Ἔτσι ἐπεκράτησε μέσα στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησίαν τὸ ἰδεῶδες τῶν Ἑλλήνων Θεσσαλονικέων ἁγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τὸ ὅποιο ἐπὶ αἰῶνες κατεπολεμεῖτο ἀπὸ τὴν Λατινικὴ Δύσι.

Ἐπειτα πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ περὶ Λατρείας Διάταγμα τῆς Β΄ Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκη τῆς χρήσεως ἀπὸ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς πολλῶν πτυχῶν τῆς λειτουργικῆς πράξεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς. Ἔτσι οἱ ρωμαιοκαθολικὲς λειτουργικὲς μεταρρυθμίσεις, πὺ ἐγιναν μετὰ τὴ Σύνοδο αὐτὴ, σημαίνουν ἀξιοποίησι τοῦ βυζαντινοῦ λειτουργικοῦ

Τοῦ κ. **Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

θέλησι καὶ μὲ τὴν τόλμη καὶ φαντασίαν, τῆς ὁποῖας ὑποδεικνύει ὁ Πάπας Παῦλος - Ἰωάννης Β΄ — θὰ ἤμποροῦσε εὐκόλως νὰ ὑποδείξῃ ὅτι ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι πειστικὸς.

Ἡ νεωτέρα ρωμαιοκαθολικὴ λειτουργικὴ κίνησις ἔχει καταστήσει συνειδητόν, ὅτι μέσα στὰ πλαίσια τῆς ζωῆς τῶν ἐπὶ μέρους τοπικῶν λατινικῶν ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων εἶναι εὐκόλον νὰ ἰκανοποιῆται τὸ αἶτημα τῆς ἀξιοποιήσεως τῶν οὐσιαστικῶν στοιχείων τοῦ βυζαντινοῦ, ὅπως καὶ ὅποιουδήποτε ἄλλου λειτουργικοῦ τύπου. Οἱ νεώτατες λειτουργικὲς ἐξελίξεις στὸν Ρωμαιοκαθολικισμὸ καθιστοῦν φανερόν, ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖο οἱ πιστοὶ στὰ παπικὰ δόγματα Ρωμαιοκαθολικοὶ νὰ μὴ ἀνήκουν στὴ Λατινικὴ Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ ὀρθοδοξοφανῆς οὐνιτικὸ προσωπεῖο¹⁷², γιὰ νὰ δεῖξουν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 227 τοῦ ὑπ' ἀρ. 7 τεύχους.

172. Ὁ διακεκομμένος κριτικὸς, συγγραφεὺς, δημοσιογράφος καὶ καθηγητῆς κ. Κώστας Γεωργουσόπουλος, μὲ τὴ γνωστὴ γλαφυρὴ καὶ ρωμαλέα γλώσσα του, ὁμιλεῖ γιὰ τὸ προσωπεῖο αὐτὸ σ' ἓνα ἄρθρο του στὴν ἐφημερίδα «Τὰ Νέα» (18 Μαρτίου 1992).

173. Περιοδικὸ Irénikon, ἀρ. φ. 1.

174. Heinrich Richter, Das II. Vatikanische Konzil, Köln 1966, μέρος 2ον, σ. 9. Emil Joseph Lengeling, Die Konstitution des zweiten vatikanischen Konzils über die heilige Liturgie, Münster 1965, σσ. 80,84. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Λειτουργικῆς, Τεύχος Α΄, ἐν Ἀθήναις 1987, σσ. 354-355.

πνεύματος, διότι λ.χ. ἐξαίρουν τὴν πεποιθήσι, ὅτι στὴν λειτουργικὴ πράξι ἐνεργεῖ ὁ Θεὸς διὰ τοῦ Χριστοῦ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι· τονίζουν τὴ σημασία τῆς Ἀναστάσεως καὶ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Πάσχα· ἀναγνωρίζουν τὴν ἀξία τῶν βιβλικῶν ἀναγνωσμάτων καὶ τοῦ λειτουργικοῦ κηρύγματος· κατοχυρώνουν τὸ δικαίωμα τῶν λαϊκῶν πρὸς ἐνεργὸ συμμετοχὴ στὴ λατρεία· ἐπανεφέραν τὴν Μεγάλῃ Ἐκτενῇ καὶ τὸ Συλλεΐτουργον καὶ ἐπέτρεψαν σὲ πολλὰς περιπτώσεις τὴ μετάδοσι τῆς Θείας Κοινωνίας ὑπὸ τὰ δύο εἶδη¹⁷⁵.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰδικώτερον στὴν Ρωμαιοκαθολικὴ Εὐχαριστιακὴ Ἀναφορὰ (Canon actio-nis), τὸ σημερινὸ Missale Romanum ἠΰξησε τὸν ἀριθμὸ τῶν Προλόγων (Προομιῶν), πού ἔχουν περιεχόμενο μεταβαλλόμενο ἀναλόγως πρὸς τὸ ἐορτολογικὸ περιεχόμενο τῆς ἡμέρας καὶ ἔτσι προσπαθοῦν νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ἔλλειψι τοῦ ἐορτολογικοῦ μηνύματος τῶν ὀρθοδόξων ἀπολυτικῶν καὶ λοιπῶν ὕμνων τῶν ἐορτῶν.

Ἐπειτα, παραλλήλως πρὸς τὸν παραδεδομένον Ρωμαϊκὸ Κανόνα (= Ἀναφορὰ), πού θεωρεῖται ὡς ἡ πρώτη Εὐχαριστιακὴ προσευχὴ (Prex eucharistica I), δημιουργήθηκαν ἄλλοι τρεῖς νέοι Κανόνες (= Ἀναφορῆς) (Prex eucharistica II, III καὶ IV)¹⁷⁶. Οἱ νέες αὐτὲς Εὐχαριστιακὲς προσευχῆς ἔχουν ἔκδηλα στοιχεῖα τῆς ἀνατολικῆς λειτουργικῆς παραδόσεως, τὸ σπουδαιότερο τῶν ὁποίων εἶναι ἡ Ἐπίκλησις. Ἰδίως ἡ 4ῃ Εὐχαριστιακὴ προσευχὴ, ὅπως τόνισε ὁ καρδινάλιος Joseph Höffner, διαποτίζεται ἀπὸ τὸ «ἐλληνικὸ λειτουργικὸ πνεῦμα» καὶ «ἐκδιπλώνει τὴν ὅλη ἱστορία τῆς σωτηρίας» κατὰ τὸ εἰδοποιὸ πρότυπο τῶν Ἀνατολικῶν Ἀναφορῶν¹⁷⁷. Χαρα-

κτηριστικὸς εἶναι ἐπίσης ὁ διαποτισμὸς τῶν νεωπάτων ρωμαιοκαθολικῶν λειτουργικῶν κειμένων ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Πνευματολογίας¹⁷⁸. Οἱ μεταρρυθμίσεις αὐτὲς ἀποδεικνύουν, ὅτι ὅπως τόνισε ὁ ρωμαιοκαθολικὸς καθηγητὴς J. Baumgartner στὴν πόλι Friburg (Ἑλβετίας), δὲν ὑπάρχει κανένα ἐμπόδιο νὰ υἰοθετηθῇ τὸ Βατικανόν, ὡς πέμπτην Εὐχαριστιακὴ Προσευχὴ, μίαν ἀπὸ τὶς Ἀνατολικὰς Ὁρθόδοξες Ἀναφορῆς¹⁷⁹ καὶ — διατὶ ὄχι; — ὀλόκληρον τὸν βυζαντινὸ λειτουργικὸ τύπο πρὸς χρῆσι καὶ μέσα στὶς λατινικὲς ρωμαιοκαθολικὲς κοινότητες. Τὸ ὀρθῶς προβαλλόμενο ἀπὸ τὸν Ρωμαιοκαθολικὸ Οἰκουμενισμὸ ἰδεῶδες τῆς ἐνότητος μέσα στὴν — κυρίως λατρευτικὴ, λειτουργικὴ — ποικιλομορφία, τὸ ὁποῖο ἦταν καὶ ἰδεῶδες τοῦ ἱεροῦ Φωτίου, καθιστᾷ δυνατὴ καὶ ἐπιτρεπτὴ μίαν τέτοια μεταρρύθμισι, μὲ τὴν ὁποία ἡ κλιμακωτὴ ἀποδυναμῶσις καὶ ἐξάλειψις τῆς Οὐνίας θὰ ἦταν εὐκολωτέρα, διότι οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ, πού εἶναι πιστοὶ στὰ παπικὰ δόγματα καὶ συγχρόνως σέβονται καὶ προτιμοῦν τὴν βυζαντινὴν λειτουργικὴν παράδοσι, δὲν θὰ εἶχαν δικαιολογία γιὰ τὴν κατ' οὐσίαν ἀνθροπικὴ ἔνταξι σὲ οὐνιτικὲς ἐκκλησιῆς μὲ ὀρθοδοξοφανὲς προσώπειο. Ἀντιθέτως οἱ χριστιανοὶ αὐτοί, ὡς μέλη λατινικῶν ρωμαιοκαθολικῶν κοινοτήτων, θὰ ἦσαν εὐτυχέστεροι χωρὶς ψυχολογικὰ προβλήματα καὶ χωρὶς ἐσωτερικοὺς διχασμοὺς, διότι δὲν θὰ παρεῖχαν ἀφορμὲς πρὸς δημιουργίαν ἀδίκων ἢ δικαίων ὑπονομιῶν γιὰ τὸ ὅτι — παρὰ τὴν εἰλικρίνεια τῶν διαθέσεων καὶ προθέσεων τῶν περισσοτέρων ἐξ αὐτῶν — χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν προώθησι τῶν ἐκκλησιαστικοπολιτικῶν ἱμπεριαλιστικῶν καὶ ἐπεκτατικῶν σχεδίων τῆς Γραμματείας τοῦ «Κράτους» τῆς «Ἀγίας Ἐδρας»¹⁸⁰.

175. Περισσότερες λεπτομέρειες βλ. στὴ μελέτη: Evangelos Theodorou, Zur Konstitution über die heilige Liturgie, ἐν: Stimmen der Orthodoxie zu Grundfragen des II. Vaticanums (hrsg. von Damaskinos Papandreou), Wien-Freiburg-Basel 1969, σσ. 93-107.

176. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὰ ἐξῆς: E. J. Lengeling, Die neue Ordnung der Eucharistiefeyer. Allgemeine Einführung in das römische Messbuch - Endgültiger lateinischer und deutscher Text - Einleitung und Kommentar, Regensburg 1972. Th. Schizler, Die neuen eucharistische Hochgebete und die neuen Präfationen in Verkündigung und Betrachtung, Freiburg 1986.

177. Josef Kardinal Höffner, Das neue Missale, ἐν: Th. Maas - E.K. Richter, Gemeinde im Herrenmahl, Einsiedeln - Zürich - Freiburg - Wien 1976, σ. 17. Πρωτοπρ. Ἐμμανουὴλ Σημανδράκη, Ἡ παρὰ τοῖς Ρωμαιοκαθολικοῖς τελεσιουργία τῶν Μυστηρίων τοῦ Βαπτίσματος, τοῦ Χρίσματος καὶ τῆς Θείας Εὐχαριστίας μετὰ τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου. Διατριβὴ ἐπὶ διδασκαλίᾳ, ἐν Ἀθήναις 1979, σσ. 266-267.

178. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὸ πολὺ ἀξιόλογο βιβλίον: Robert Hotz, Sakramente - Im Wechselspiel zwischen Ost und West, Gütersloh 1976, σσ. 222 ἐξ.

179. Πρωτοπρ. Ἐμμανουὴλ Σημανδράκη, ἐνθ' ἄνωτ., σ. 267.

180. Γιὰ τὰ λαοψυχολογικὰ προβλήματα τῶν Οὐνιτῶν καὶ τὶς εἰς βάρος τῶν ὑπόνοιες εἶχεν ὁμιλήσει μὲ πικρία ὁ μελχιτῆς Πατριάρχης Μάξιμος Δ', ὁ ὁποῖος, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶχε τόνισι τὰ ἐξῆς: «Στὰ μάτια τῶν περισσοτέρων ὀρθοδόξων ἀδελφῶν θεωροῦμεθα συχνὰ ὡς κατάσκοποι, πωλητῆς τοῦν πολιτικὸ ἢ θρησκευτικὸ ἱμπεριαλισμὸ τοῦ Βατικανοῦ... Οἱ ὀρθόδοξοι ἐκκλησιαστικὲς ἡγεσίαι μᾶς μεταχειρίζονται συχνὰ ὡς ἀρπακτικοὺς λύκους μεταμφιεσμένους σὲ πρόβατα καὶ μᾶς πολεμοῦν στὴ συνέχεια ὡς τοὺς κυρίους πράκτορες τοῦ ρωμαϊκοῦ προσηλυτισμοῦ» (Evangelos Theodorou, Prognosen für die Zukunft des Ökumenismus, σ. 23. Τοῦ ἰδίου, Prognostics sur l'avenir de l'oeumenisme, σ. 7).

Προηγούμενο παράδειγμα, τὸ ὁποῖο ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἤμπορούσε νὰ τύχη μιμήσεως ἐκ μέρους τοῦ Βατικανοῦ, εἶναι ἡ στάσις αὐτοῦ ἐναντι τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν ἐκείνων, πού, — ἐνώ παρὰ μένον ἀφοσιωμένα στὸν Πάπα πιστὰ μέλη τῆς Λατινικῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐνώ οὐδόλως δημιουργήθηκαν γι' αὐτοὺς οὐνιτικὲς κοινότητες —, ἐκδηλώνουν τὴν πατροπαράδοτη ἀφοσίωσί τους ὄχι πρὸς τὸν ρωμαϊκὸ τύπο, τὸν ὁποῖο ἀνέχονται ἐν ὀνόματι τοῦ ἰδεώδους τῆς πλουραλιστικῆς ἐνότητος μέσα στὴν ποικιλομορφία, ἀλλὰ πρὸς τὸν πατροπαράδοτο μοζαραβικὸ καὶ τὸν ἀμβροσιανὸ λειτουργικὸ τύπο, πού κληρονόμησαν ἀπὸ παλαιότερους χριστιανικοὺς αἰῶνες.

Οἱ μακροχρόνιες πιέσεις τῆς Ρώμης πρὸς ἐκτοπισμὸν τῶν μορφῶν τῆς μοζαραβικῆς ἢ παλαιοϊσπανικῆς καὶ τῆς ἀμβροσιανῆς ἢ παλαιοϊταλικῆς λατρείας ἀπέβησαν ἄκαρπες. Γι' αὐτὸ τὸ Βατικανὸ τὸς τελευταίους αἰῶνες, χωρὶς νὰ ὑποχρεώση τοὺς θιασώτες τῶν λατρευτικῶν αὐτῶν μορφῶν νὰ ἀποκτήσουν οὐνιτικὸ προσωπεῖο, ἀναγνωρίζει σ' αὐτοὺς, ὡς μέλη τῆς Λατινικῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἐκδηλώνουν τὴν ἀφοσίωσί τους πρὸς τὶς λατρευτικὲς παραδόσεις τῶν προπατόρων τους, ἰδίως πρὸς ἐκεῖνες, πού συνδέονται μὲ τὸ Missale («Λειτουργικόν»), μὲ τὸ Breviarium (εἶδος «Ὁρολογίου») καὶ μὲ τὴ συνηρημένη πρὸς αὐτὰ ὑμολογικὴ καὶ ἀσματικὴ παράδοσι.

Ἡ μοζαραβικὴ λατρεία, πού ὀνομάζεται καὶ παλαιοϊσπανικὴ ἢ βορειοϊσπανικὴ ἢ ἰσπανογοθικὴ¹⁸¹, ἀναπτύχθηκε σὲ ἰσπανικὲς περιοχές, μερικὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἐκυριαρχοῦντο ἀπὸ τοὺς Ἄραβες καὶ ἦσαν μοζαραβικὲς (= mostarab, mozarab, ἀραβοποιημένες)¹⁸². Σήμερον ὑπάρχουν ρωμαιοκαθολικοὶ στὸ —γνωστὸ γιὰ τὴ σύνδεσί του μὲ τὸν Γκρέκο— Toledo, οἱ ὁποῖοι προτιμοῦν τὴ συμμετοχὴ τους στὴν μοζαραβικὴ λατρεία. Αὐτὴ τελεῖται καθημερινῶς στὸ παρεκκλήσιο τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς πόλεως αὐτῆς καὶ σὲ μερικοὺς ἄλλους ναοὺς τῆς περιοχῆς, ὅπως ἐπίσης τελεῖται μερικὲς φορὲς κατ' ἔτος σὲ ἰ. ναοὺς τῆς περιοχῆς τῆς Salamanca¹⁸³.

181. Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα, Λειτουργικοὶ τύποι τῆς Δύσεως καὶ Διαμαρτυρομένων Agenda, Ἀθήνα 1966, σσ. 241 ἐξ.

182. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Λειτουργικοὶ τύποι, Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαίδεια, τόμ. 8, Ἀθήνα 1966, σσ. 209.

183. Balthsar Fischer, Abendländische Liturgien - Einzel-

Ἡ ἀμβροσιανὴ ἢ βορειοϊταλικὴ λατρεία (Μεδιολάνων)¹⁸⁴, —στὴν ὁποῖα ἐντύπωσι κάνει τὸ περίφημο «ἀμβροσιανὸ ἄσμα», πού προβάλλει ὕμνους, ψαλμοὺς καὶ ἀντίφωνα «κατὰ τὸ ἀνατολικὸ εἶδος» (nach orientalischer Art)¹⁸⁵ —, τελεῖται σήμερα σὲ ρωμαιοκαθολικὲς ἐκκλησιαστικὲς κοινότητες τῆς ἐπαρχίας τοῦ Μιλάνου, ὅπως καὶ σὲ 57 ἐνορίες τῶν λεγομένων «ἀμβροσιανῶν κοιλάδων» Leventino, Blenio καὶ Riviera, πού βρίσκονται στὸ ἰταλόφωνο ἐλβετικὸ καντόνι Ticino καὶ ἐκτείνονται ἀπὸ τὸ Gotthard καὶ τὸ Lukmanier ἕως τὴ Bellinzona¹⁸⁶.

Τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα τῆς χρήσεως ἀπὸ λατινικῆς ρωμαιοκαθολικῆς κοινότητες τύπων λατρείας, πού διαφέρουν ἀπὸ τὸν ρωμαϊκὸ, ἀποδεικνύουν ὅτι τὸ Βατικανὸ ἤμπορεῖ ἄριστα μὲ καλὴ θέλησι καὶ ρηξικέλευθη πρωτοβουλία νὰ ἐπιδιώξη τὴν κλιμακωτὴ ἐνσωμάτωσι τῶν Οὐνιτῶν, —οἱ ὁποῖοι δὲν θέλουν νὰ ἐνταχθοῦν σὲ Ὁρθόδοξες ἐνορίες —, μέσα σὲ λατινικὲς ρωμαιοκαθολικὲς κοινότητες τῆς περιοχῆς των καὶ νὰ ἐπιτρέψῃ σ' αὐτοὺς νὰ ἐκδηλώνουν τυχὸν τὴν ἀφοσίωσί τους στὴν βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοσι σὲ εἰδικὰ παρεκκλήσια τῶν ρωμαιοκαθολικῶν ναῶν ἢ μέσα σ' αὐτοὺς σὲ ὠρισμένους ὄρες.

Ἐπομένως ἡ ἀφοσίωσις καὶ προτίμησις στὴ βυζαντινὴ λειτουργικὴ παράδοσι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ χρησιμεύῃ ὡς πρόσχημα καὶ ἄλλοθι πρὸς συνέχισι τοῦ Οὐνιτισμοῦ, ἰδίως μετὰ τὶς ρηξικέλευθες λειτουργικὲς μεταρρυθμίσεις, πού ἔγιναν ὑπὸ τὴν ᾠθησι τῆς Β' Συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

(Συνεχίζεται)

typen, Lexikon für Theologie und Kirche, τόμ. 6, Freiburg 1961, σσ. 1093-1094. Β. Botte, Rites et familles liturgiques, ἐν: Α. G. Martimort, L' Église en prière - Introduction à la Liturgie, Paris - Tournai 1961, σ. 31 καὶ σὲ γερμανικὴ μετάφρασι: Riten und liturgische Familien ἐν: Handbuch der Liturgiewissenschaft, Freiburg - Basel - Wien 1963, σ. 33.

184. Παναγιώτου Ν. Τρεμπέλα, ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 128 ἐξ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, ἐνθ' ἄνωτ. Balthasar Fischer, ἐνθ' ἄνωτ. Β. Botte, ἐνθ' ἄνωτ., σσ. 30-31 (γαλλ.) καὶ 32-33 (γερμ.).

185. L. Kurz, Ambrosianischer Gesang, Lexikon für Theologie und Kirche, τόμ. 6, Freiburg 1961, σσ. 1296-1297.

186. G. Rossi - E. Pometta, Storia del Cantone Ticino 1941 καὶ γερμ. μετάφρασις Bern 1944. E. Gruber, Ambrosianische Täler, Lexikon für Theologie und Kirche, τόμ. 1, Freiburg 1957, σσ. 425.

ΘΗΣΑΥΡΟΣ ΣΟΦΙΑΣ

ΤΡΙΑ ΔΟΚΙΜΙΑ ΥΨΗΛΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΒΡΕΤΑΝΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΤΟΥ «ΓΝΟΦΟΥ ΑΓΝΩΣΙΑΣ»

ΜΕΤΑΓΛΩΤΤΙΣΘΕΙΣ ΣΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΑ Κ. ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΕΝΑ ΔΟΚΙΜΙΟ ΠΟΥ ΟΝΟΜΑΖΕΤΑΙ ΒΕΝΙΑΜΙΝ (Θεωρία)*

Έτσι βαθμιαία κι ύστερα από μακριά προσπάθεια, μετά από επώδυνη πρακτική, μετά από τις λύπες των πτώσεων και από τις χαρές της επανόρθωσης μας, ή όλη αγωνιστική αυτή κατάσταση οδηγεί στη γέννηση της Διάκρισης που συμβολίζεται θεωρητικά και πρακτικά με τη γέννηση του Ίωσήφ.

Προτού να συλληφθή ή άρετή έτούτη στην ψυχή του ανθρώπου, όσα ενεργούν οί άλλες άρετές, όλα είναι άδιάκριτα, για όσο περισσότερο ό άνθρωπος λογίζεται και κατορθώνει σχετικά με την κάθε μιά άπ' τις άρετές που ήδη έχουν, στα κεφάλαια του βιβλιδίου έτούτου, άναφερθή και που όλα τα διενεργεί με ύπερβολικές προσπάθειες και έξω από τó μέτρο, τόσο περισσότερο κινδυνεύει και να σφάλει και να πέσει έξω από τόν πραγματικό σκοπό του. Τώρα λοιπόν είμαστε στη θέση να καταλάβουμε γιατί ή Δείνα έγεννήθηκε τελευταία από όλα τα παιδιά του Ίακώβ, γιατί συμβαίνει μετά από κάθε πώση και μετά από κάθε πώση και μετά από κάθε σφάλμα να έρχεται ή έντροπή. Έτσι μετά από πολλά λάθη και σκοντάματα και έπειτα από πολλές πώσεις και άνάλογες ντροπές που ακολουθούν, διδάσκεται ό αγωνιστής από την πραγματικότητα ότι δεν υπάρχει καλύτερη περίπτωση από τó να διδάσκεται και από τó να κυβερνιέται από την προθυμότατη και μοναδικότατη άρετή της μοναδικής διάκρισης, αυτός δέ που θα πορευθή άντάμα με την άρετή της διάκρισης, ούδέποτε θα μεταμεληθή για τις ύπηρεσίες της, για τις άνασχέσεις της και για τις συμβουλές της. Άς μη λησμονούμε, ότι ένας σοφός άνθρωπος είναι προτιμώτερος από έναν δυνατό, όπως ένα πολύ πεπειραμένο πρόσωπο μπορέ ή να ώφελήσει περισσότερο από ένα άλλο έστω και ίσχυρό. Οί νίκες αποκτώνται περισσότερο από τούς εύφεις, παρά από τούς άνεγκέφαλους, παρ' ότι δυνατούς. Άλλά γι' αυτή την πρακτική δύναμη της διάκρισης, ούτε ή Λεία ούτε ή Ζελφά ούτε ή Βαλλά ήταν δυνατό να γεννήσουν ένα τέτοιο έξαιρέτο γέννημα παρά μόνον

ή Ραχήλ, όπως δέ έχει λεχθή πρωτύτερα ότι ή λογική προϋποθέτει σωστές και άνεπανάληπτες συμβουλές, με έτούτο δέν είναι δυνατόν παρά να καταλάβουμε, ότι είναι ή θέση της Διάκρισης τó πρώτο γέννημα και τέκνο της Ραχήλ, ό Ίωσήφ. Όταν φέρνουμε τόν Ίωσήφ στο νοϋ μας και τόν συνδέουμε με τη λογική μας, τα άποτελέσματα τών προσπαθειών μας, τών παρορμήσεών μας και τών πνευματικών κατορθωμάτων μας, θα είναι καλά θεμελιωμένα και ξεκαθαρισμένα από τη Διάκριση. Ό Ίωσήφ δέν είναι μόνο που γνωρίζει τη ροπή μας προς την άμαρτία, άλλ' άκόμη γνωρίζει ότι περιοριζόμαστε από αυτή και από τις άδυναμίες μας. Έχουμε λοιπόν άνάγκη να άντλούμε συμβουλές από εκεί που μπορούμε καθώς και να γιατρευόμαστε από τούς κατάλληλους γι' αυτό, κάνοντας όσα καλά, όρθα και σοφά θα μάς ειπούν, άλλα που είναι άλλοι από τόν Ίωσήφ τόν γιυό του Ίακώβ και της Ραχήλ. Άς σημειωθή όμως ότι από έτούτον τόν μοναδικόν Ίωσήφ, ό άνθρωπος δέν διδάσκει μόνον τη μάθηση, καθώς για τó πώς να άποφεύγει τα παραπατήματα και τις παγίδες και τις άπάτες του έχθρου, άλλα επί πλέον και πολύ συχνά καθοδηγείται από τόν ίδιο Ίωσήφ, στην τέλεια γνώση του έαυτού του, κι έτσι ώφελείται από αυτήν που είναι άνώτερη κι άπ' αυτό τó «γνώθι σ' αυτόν», με άποτέλεσμα μετά τη βαθειά αυτήν αυτογνωσία, να προχωρήσει σταθερά στη γνώση του Θεού, ό όποιος έπλασε τόν άνθρωπο κατ' εικόνα Του και καθ' όμοίωσή Του. Τώρα στην ύψηλήν αυτή πνευματική κατάσταση είναι άπαραίτητη και πραγματοποιείται μετά τόν Ίωσήφ, ή γέννηση του Βενιαμίν και συμβαίνει φυσιολογικά μετά από τόν Ίωσήφ, γιατί μετά από την διάκριση σε τούτο οδηγούμεθα δια του Βενιαμίν στο ύψηλό βάθος της γνώσης του Θεού, όπως προείπαμε, δηλαδή στη Θεωρία. Είναι δέ και οί δύο άναβάσεις αυτές της Διάκρισης και της Θεωρίας, με άλλα λόγια ό Ίωσήφ και ό Βενιαμίν, γεννήματα και καρποί του ίδιου πατέρα και της ίδιας μητέρας, δηλαδή του Ίακώβ και της Ραχήλ.

* Συνέχεια εκ της σελ. 235 του ύπ' άρ. 7 τεύχους.

Μὲ τὴ βοήθεια τῆς Χάρης τοῦ Θεοῦ φωτίζεται ὁ νοῦς μας, ἡ λογικὴ μας, καὶ γνωρίζουμε τέλεια καὶ βαθειὰ τὸν ἑαυτόν μας, πρῶτα καὶ ὕστερα μπαίνουμε στὴ γνώση τοῦ Θεοῦ «καθὼς δυνάμεθα», δηλαδή ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ κατορθωθῆ ἀπὸ τὴν παρούσα ζωὴ. Γιατί ὅμως ὁ Βενιαμὴν ἐγεννήθηκε πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὸν Ἰωσήφ; Γιατί εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἐὰν ἔστω καὶ μακροχρόνια δὲν ἀσκηθοῦμε στὸ ἐπίτιμο καὶ λεπτὸ ἐκεῖνο ἔργο τῆς Διάκρισης, ποὺ κορυφώνεται στὴ γνώση καὶ ἐπίγνωση σὲ βάθος, ὕψος, μᾶκρος καὶ πλάτος τοῦ ἑαυτοῦ μας, δηλαδή ἐὰν δὲν ἐπιδοθούμε ὁλόψυχα σ' αὐτές, ὅπως τὶς διατυπώσαμε, τὶς ἐργῶδεις πνευματικὲς ἐνασχολήσεις δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ὑψωθοῦμε καὶ νὰ ἀναχθοῦμε στὴ θεϊκὴ Γνώση καὶ Θεωρία.

Ματαιοπονεῖ ὁποιοσδήποτε ὑψώνει τὰ μάτια του γιὰ νὰ ἀτενίσῃ καὶ νὰ ἰδῆ τὸν Θεό, ἐὰν δὲν ἔχει κατορθώσῃ προηγουμένως νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ ἰδῆ καθαρὰ τὸν ἑαυτό του.

Τὸ σωστὸ εἶναι, καὶ ποῦ θὰ ἦταν ἀπαραίτητο νὰ συστηθῆ στὸν ἐνασκούμενον ἀφοσιωμένο στὸν Θεό, νὰ φροντίσῃ νὰ ἀσκήσῃ τὸν ἑαυτό του, νὰ γνωρίσῃ τὰ ἀόρατα καὶ ἀθέατα τοῦ ἴδιου τοῦ πνεύματός του καὶ μετὰ νὰ σκεφθῆ ν' ἀποφασίσῃ, νὰ προχωρήσῃ γιὰ νὰ κατορθώσῃ καὶ νὰ ἰδῆ τὰ ἀόρατα τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν κατόρθωσῃ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτό του καὶ νομίζει ὅτι ἔλαβε πείρα τῆς γνώσης τῶν ἀθέατων μυστηρίων τοῦ Θεοῦ, ὅπως-δήποτε δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι πολὺ σφάλλει καὶ πλανᾶται. Γι' αὐτό, ἡ συμβουλὴ ποὺ εἶναι ἀπαραίτητη στὴν προκειμένη περίπτωσι, εἶναι, νὰ κἀνὴ πρῶτιστο ἔργο του τὴν ἐμβάθυνση στὴ γνώση τοῦ ἑαυτοῦ του, ποὺ ὅπωςδήποτε εἶναι δημιούργημα κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσι τοῦ Θεοῦ, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ εἰκόνα αὐτὴ ἐθραύστηκε καὶ ἔγινε μετὰ τὴν ἀρχέγονη ἁμαρτία σὰν τὸν σπασμένο καθρέφτη. Φυσικὰ ὅμως στὴν ἔννοια καὶ στὴν πραγματικότητά τοῦ «κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν» συμπεριλαμβάνεται χωρὶς ἀμφιβολία ἀδελφέ μου καὶ ἡ ψυχὴ σου.

Ἀκόμη ἀπαραίτητα σκέψου καὶ τὸ πάρα κάτω: Ἐκεῖνος ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ δῆ τὸν Θεό καὶ νὰ ἀνεβῆ στὸ ὕψος αὐτοῦ τῆς Θεωρίας εἶναι ἀναγκαιότατο νὰ καθαρῶσῃ τὴν ψυχὴ του καὶ νὰ μὴ ξεχνᾷ τὸ «μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται» καὶ τὸ ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου παρομοιάζεται μὲ ἕνα καθρέφτη ποὺ τόσο καλύτερα ἀντιανακλᾷ τὸ φῶς καὶ τὶς ἀκτίνες του, ὅσο καθαρότερος εἶναι. Ὅταν ὁ καθρέφτης εἶναι σκοτεινὸς καὶ ἀκάθαρτος, κοιτάζοντας ἕνα τέτοιο καθρέφτη τίποτε δὲν εἶναι

δυνατὸν νὰ διακρίνουμε καθαρὰ μέσα σ' αὐτόν. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ἡ ψυχὴ δὲν εἶναι καθαρὴ ἀλλὰ μουντὴ καὶ ἀκάθαρτη, εἶναι ἀδύνατο νὰ δῆ καὶ νὰ διακρίνῃ ὅτιδήποτε καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, πολὺ δὲ περισσότερο, καὶ ἀπὸ τὸν Θεό.

Πάλι, ὅταν μία λαμπάδα εἶναι ἀναμμένη καὶ καίει καὶ φωτίζει, τὴν βλέπουμε δὲ καὶ ἐκεῖνη καὶ ὅλα τὰ γύρω πράγματα μὲ τὴ βοήθεια τοῦ ἴδιου τοῦ φωτός τῆς ποῦ ἐκπέμπει, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο, ὅταν ἡ ψυχὴ σου φλέγεται ἀπὸ τὴν ἀγάπη γιὰ τὸν Θεό καὶ ἡ καρδιά σου πάλ्लεται μέσα στὴ βαθειὰ καὶ ἀδιάλειπτη ἐπιθυμία, μέσα στὴν ἀγάπη γιὰ Ἐκεῖνον, τότε, μὲ τὴ βοήθεια τῆς Θείας Χάρης ποὺ αὐτὸς ἐκχύνει μέσα στὸ νοῦ, ἰκανώνεσαι νὰ διακρίνῃς καὶ νὰ βλέπῃς καὶ τὰ δύο, καὶ τὶς δικές σου ἀδυναμίες καὶ ἀτέλειες ἀλλὰ καὶ τὸ ἄπειρο ἔλεος καὶ τὴν ἀνείπωτη καλωσύνη Του καὶ τὴ Θεία Μεγαλειότητά Του.

Καθάρισε λοιπὸν τὸν καθρέφτη τῆς ψυχῆς σου καὶ ἀναψε τὴν λαμπάδα τῆς, ἔπειτα δέ, ὅταν ὁ ἕνας λαμπικαρισθῆ καὶ ἡ ἄλλη ἀνάψῃ, ὁ καθρέφτης δηλαδή καὶ ἡ λαμπάδα, καὶ βεβαιωθῆς ὅτι συντελέστηκαν καὶ τὰ δύο τὰ πάρα πάνω, αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ἀρχίζει νὰ ξεκαθαρίζῃ φωτιστικὰ μέσα στὴν ψυχὴ σου, κἀτι σὰν ὀραματικὸ φῶς, κἀτι σὰν θεϊκὸ φῶς, κἀτι σὰν θεϊκὴ ἀκτίνα, διὰ μέσου τῆς ὁποίας ἀνοίγεται τὸ νοητὸ μάτι τῆς ψυχῆς σου, στὴ Θεωρία τοῦ Θεοῦ καὶ σὶς Θεϊκὲς ἀόρατες πραγματικότητες ἀρχίζει ἐὰν καὶ ὁ Θεὸς θελήσῃ ἢ εἴσοδος στοὺς οὐρανούς καὶ στὴ γνώση τῶν οὐρανίων ἐκπάγλων θαυμάτων, κατὰ τρόπον ὑπερανθρώπινο καὶ πνευματικὸ, ποὺ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐκφραστῆ μὲ λόγια, ὅπως καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ὑπογράμμισε λέγοντας ὅτι: «οὐκ ἔξδν ἀνθρώπῳ λαλήσαι» (2 Κορινθ. 12, 4). Τὸ ἐξᾶισιο αὐτὸ ὄραμα ποὺ ἀδύναμα σκιαγραφήθηκε δὲν εἶναι μακροχρόνιο καὶ διαρκεῖ μόνον τόσον, ὅσον ὁ Θεὸς παραχωρεῖ στὴν ἐνεργὸ ψυχὴ νὰ ἀπολαύσῃ στὸν παρόντα κόσμῳ τῆς κοιλάδας τοῦ κλαυθμῶνος (Ψαλμ. 83, 7), ὅμως παρὰ καὶ τὴ σύντομη ἀκόμη διάρκειά του, ἀποτελεῖ ἀρραβῶνα, ὅτι στὸν οὐρανὸ, ἢ ὑπέρλαμπρη αὐτὴ καὶ ἀνείπωτη φωτοχυσία θὰ εἶναι αἰώνια, ἀτελεύτητης διάρκειας καὶ μὲ νοητὴ πορεία ἀύξητικὴ κατὰ τὸ «πορεύονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν» καὶ κατὰ τὸ «ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου, πολλὰ μοναὶ εἰσι».

Αὐτὸ τὸ ὑπέρλαμπρον φῶς εἶχε λάμψει καὶ εἶχε φωτίσει τὴν ψυχὴ τοῦ Δαυὶδ, γι' αὐτὸ ἔγραψε στοὺς στίχους 7 καὶ 8 τοῦ 4 Ψαλμοῦ: Ἐσημειώθηκε ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου Κύριε, ἐχάρισε εὐφροσύνην στὴν καρδιά μου. (Συνεχίζεται)

ΕΙΔΙΚΟΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΙ ΚΑΝΟΝΙΚΑΙ, ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΑΙ, ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΑΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ Σ.Τ.Ε. (συνεδρία 30.4.93)

- Α -

Άπό τὰ ληφθέντα κατὰ τὴν συζήτηση ἀστυνομικὰ μέτρα εὐκόλα προκύπτει ποία εἶναι ἡ ἀληθινὴ κατάστασις στὴν Τοπικὴ Ἐκκλησίᾳ καὶ παρίσταται ἀπόλυτα δικαιολογημένη ἡ ἀπόφασις τῆς Δ.Ι.Σ. τῆς 8.1.1992 μετ' ἐκτίμησι τῶν ἐκεῖ πραγμάτων· ἐκτίμησι ἡ ὁποία ἐκφεύγει τῆς ἐλεγκτικῆς ἀρμοδιότητος καὶ τῆς Ὀλομελείας τοῦ Σ.Τ.Ε.

Άποσαφηνίζεται ὅτι καὶ ὁ αἰτῶν, μὲ ἀπόφασιν τῆς πρὸς τοῦτο συνελθούσης τὸ 1974 Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος (Ι.Σ.Ι.) ἐκηρύχθη ἐκπτώσις ἀπὸ τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἐθρόνου διὰ λόγους «Κανονικούς», οἱ ὅποιοι ἐκφεύγουν τοῦ ἐλέγχου τοῦ Σ.Τ.Ε. καὶ συνισταμένους εἰς τὸ ὅτι, αὐτὸς καὶ οἱ ἄλλοι, εἶχεν ἐκλεγεί ἀπὸ ἀντικανονικὴ Σύνοδος ἀντικανονικῶς προεδρευομένη.

Αἰτία τῆς συγκλήσεως τῆς Ι.Σ.Ι. τὸ 1974 ἦτο ὁ ἐλεγχος τῆς «ἀντικανονικότητος» ἡ ὁποία εἶχε ἐπικρατήσει στὴν Ἐκκλησίᾳ μετὰ τὸ πραξικόπημα τοῦ 1967.

Τὸ πραξικόπημα, διὰ νὰ καθυποτάξῃ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, δημοσίευσε τὸν Α.Ν. 3 τῆς 10.5.1967, ΦΕΚ Α' 67 (βρίσκεται στὸ φάκελλο) καὶ σέ, ἀμέσως συνέχεια, τὸ Β.Δ. 291 τῆς 11.5.1967, ΦΕΚ Α' 68 (βρίσκεται στὸ φάκελλο).

Μὲ τὸ διάταγμα αὐτό, κατὰ πλήρη παράβασι τῶν Ἱ. Κανόνων, «κοινῇ πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἐπὶ τὸ αὐτὸ συναγομένων τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα ἐξετάζονται» (Κανὼν Ε' τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), παρεκκλίσεως ἀπὸ τὸ ἐπισκοποσυνοδικὸ σύστημα διοικήσεως, ποὺ ἔχει καθιερωθεῖ ἀπὸ τοὺς Ἱ. Κανόνες ὅτι εἶναι τὸ Πολίτευμα αὐτοδιοικήσεως τῆς Ὁρθοδόξου ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Σ. 1952, τοῦ ὁποίου ἡ ἰσχὺς δὲν εἶχε ἀνασταλεῖ, τῶν διατάξεων τοῦ Ν. 671/43 «Περὶ Κ.Χ. Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τοῦ Συνοδικοῦ Πατριαρχικοῦ Τόμου 1850 καὶ τῆς Συνοδικῆς Πατριαρχικῆς Πράξεως 1928 (ἴδ. καὶ ἄρθρο 3 παραγρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Σ.) συγκροτήθηκε «ἐκλεκτικὰ» ὀκταμελὴς Σύνοδος, τὰ Μέλη τῆς ὁποίας καὶ κατονομάζονται στὸ 291 Διάταγμα, τὰ ὁποία καὶ διετάχθησαν νὰ ἀναλάβουν ἀμελητὶ τὴν διοίκησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ τὴν διοικήσῃ κατὰ «παρέκκλισιν» (ἄρθρο 1 παρ. 2 Α.Ν. 3/10.5.1967 καὶ 291/11.5.1967 Β.Δ.) τῶν κειμένων διατάξεων (ἴδετε καὶ ἀπὸ 3.2.1992 ἀπόφει τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς αἰτήσεως ἀκυρώσεως στὸ φάκελλο, ὡς καὶ τὸ ἀπὸ 14.4.1992, μετὰ τὴν συζήτησιν, ὑπόμνημα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος).

Ἡ εἰδικὰ συνελθούσα Ἱεραρχία ἀπεφάσισε τὴν ἐκπίπτωσιν τοῦ αἰτούντος τὸ 1974. Ἡ ἀπόφασις αὕτη δὲν ἔχει ἀνακληθεῖ. Κατὰ συνέπειαν, ἀπὸ τῆς ἀποφάσεως αὕτης τοῦ ἀρμοδίου συλλογικοῦ Ὁργάνου τῆς αὐτοδιοικουμένης Ἐκκλησίας ὁ αἰτῶν, καὶ οἱ ἄλλοι δύο, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος εἶναι «ἀντικανονικοὶ» καὶ συνεπῶς στεροῦνται τῆς ἀναγνωρίσεως ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, ἀφοῦ διὰ νὰ εἶναι Μητροπολίται ἀπαιτεῖται νὰ συνυπάρχει ἡ νομιμότης τῆς ἐκλογῆς ἀλλὰ, καὶ αὐτὸ κυρίως, καὶ ἡ «κανονικότης» τῆς ἐκλογῆς.

Ὁ ἐλεγχος τῆς «κανονικότητος» κατὰ τὴν νομολογίαν τοῦ Δικαστηρίου καὶ τὴν Ἐπιστήμην, δὲν ἀνήκει στὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Σ.Τ.Ε. ἀλλὰ ἀποκλειστικὰ στὸ ἀρμόδιο Ἐκκλησιαστικὸ Συλλογικὸ Ὁργανο (πρβλ. Milasch — Ἀποστολοπούλου, Ἐκκλ. Δίκαιον παρ. 91 κ.α., The Orthodox Church, σελ. 51 ἐπ., 1931. Παναγιωτάκου, Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία σελ. 57, 197 ἐπ.).

Οἱ κανόνες προτρέπουν τοὺς Ἀρχιερεῖς «... ἐπὶ μείζονα σύνοδον τρέπεσθαι». Τοῦτο διότι τὸ κύριον «κανονικότητος» ἐκκλησι. πράξεως, εἶναι καθ' αὐτὸ πνευματικῆς δικαιοδοσίας καὶ οὐδέποτε ὑπήχθη στὸν ἐλεγχὸ τῆς Πολιτείας. Διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ αἰτούντος καὶ τῶν ἄλλων, παρεβιάσθησαν, ἐκτὸς τοῦ Σ. καὶ τοῦ Κ.Χ., οἱ Κανόνες Ἀποστόλων 37, Πενθέκτης 8, Ἀντιοχείας 20, Καρχηδόνας 18, Α' Β' Νικαίας, Β' Τρούλλου, Α' Χαλκηδόνας (ἴδ. καὶ ἀπὸ 14.4.1992 ὑπόμνημα στὸ φάκελλο).

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους τὸ Σ.Τ.Ε. μὲ τὶς ἀκυρωτικὰς ἀποφάσεις τῆς 30.10.1990 ἀκύρωσε τὶς ἀποφάσεις τῶν ἐκπτώσεων διὰ, τὸν μόνον γενόμενον παραδεκτὸν, λόγον τῆς ἐλλείψεως τῆς προηγουμένης ἀκροάσεως, τὸν ὁποῖον τὸ Σ.Τ.Ε. εἶχε νομολογήσει καὶ πρὸ τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος.

Διὰ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων δὲν ἐθίγη ἡ ὑφισταμένη καὶ σήμερα, καὶ θὰ ὑφίσταται μέχρι νεωτέρας ἀποφάσεως τῆς Ι.Σ.Ι., «ἀντικανονικότης». Δὲν ἐθίγησαν ἐπίσης τὰ Διατάγματα (Ἐπιβουρῆς Λούρος τῆς Κυβερνήσεως Ἐθνικῆς Ἐνότητος) μὲ τὰ ὁποία, λόγῳ τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας, ἔχουν ἀναγνωρισθεῖ οἱ ἐκλεγέντες ὑπὸ τῆς Ι.Σ.Ι. Μητροπολίτες τὸ 1974 στοὺς ἑθρόνους τῶν ἐκπεσόντων, οἱ ὁποῖοι καὶ σήμερα διαποιμαίνουσι τὰς Μητροπόλεις των καὶ ἀναγνωρίζονται ὑπὸ τῆς Πολιτείας.

Ἔτσι, μετὰ τὰς ἀκυρωτικὰς ἀποφάσεις τῆς 30.10.1990 εἰς τὰς αὐτὰς Μητροπόλεις ὑπῆρξαν δύο Μητροπολίτες (ἴδετε καὶ μειοψηφία στὴν 2596/92 πα-

ραπεμπτική απόφαση του Τμήματος). Αυτό και μόνο καθιστά άπορριπτό το ότι, κατά την κλήση Μητροπολιτών από τον 'Αρχιεπίσκοπον, ως Πρόεδρο της Δ.Ι.Σ., διά την κατά τὰ πρεσβεία της χειροτονίας διά την 135η Συνοδική Περίοδο, ο 'Αρχιεπίσκοπος «ώφειλε» να καλέση τὸν αἰτούντα και τὸς δύο ἄλλους πού κατονομάζονται στην παραπεμπτική απόφαση.

'Εφ' ὅσον ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν «ἀντικανονικότητα» τὰ διατάγματα ἀναγνωρίσεως τῶν ἐχόντων τὰ πρεσβεία 'Αρχιερέων δὲν εἶχαν ἀνακληθεῖ, ὁ Πρόεδρος τῆς Δ.Ι.Σ. δὲν μπορούσε νὰ τοὺς παραλείψει κατὰ τὴν κλήση, ὄχι μόνο διὰ τὸν νόμιμον και βάσιμον λόγον αὐτόν, ἀλλὰ και διότι «ύφισταμένης» τῆς ἀντικανονικότητος, ὅπως ἀναφέρεται, εἶναι ἀπαράδεκτον ἐκκλησιαστικῶς νὰ μετέχουν στὴν διοίκηση τῆς 'Εκκλησίας Μητροπολίτες «ἀντικανονικοὶ» μετὰ τῶν ὁποίων ἡ 'Εκκλησία ἀποκλείεται νὰ ἔχει «κοινωνίαν» ἀφοῦ ἀκόμη και διὰ τοῦ ἄρθρου 3 παραγρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Σ. ἡ 'Εκκλησία τῆς 'Ελλάδος, «Κεφαλὴν γνωρίζουσα τὸν Κύριον ... ὑπάρχει ἀναποσπᾶστος ἠνωμένη δογματικῶς μετὰ τῆς ἐν Κων/πόλει Μεγάλης και πάσης ἄλλης 'Ομοδόξου τοῦ Χριστοῦ 'Εκκλησίας, **τηρούσα ἀπαρσαλεύτως**, ὡς ἐκεῖναι, τοὺς 'Ιερούς 'Αποστολικούς και Συνοδικούς Κανόνες και τὰς 'Ιεράς Παραδόσεις» (ἰδ. και προίσχ. Σ.).

Κατὰ τοὺς 'Ιερούς Κανόνες ἀλλὰ και τὸ ἄρθρο 3 παραγρ. 1 τοῦ ἰσχύοντος Σ., δεχομένη ἡ 'Ορθόδοξος αὐτοδιοικουμένη 'Εκκλησία τῆς 'Ελλάδος στοὺς κόλπους τῆς «ἀντικανονικῶς» 'Επισκόπους, θὰ παρεβίαζε τοὺς 'Ι. Κανόνες – και τὸ Σύνταγμα – θὰ περιήρχετο εἰς διακοπή «κοινωνίας» μετὰ τῶν 'Ομοδόξων 'Ορθόδοξων 'Εκκλησιῶν, και τὸ σημαντικώτερο θὰ καθίστατο «σχισματική».

'Υπαρχουσῶν τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τῆς 30.10.1990, ὡφειλε ἡ διοίκηση τῆς 'Εκκλησίας νὰ ζητήσῃ τρόπον συμμορφώσεως πρὸς αὐτὰς και ταυτόχρονα ὑπέρβασης τῆς ἀπὸ τὸ 1974 «ύφισταμένης» ἀντικανονικότητος τῶν προσφυγόντων εἰς τὸ Σ.τ.Ε. Ταυτόχρονα ἔπρεπε νὰ μὴ διαταραχθῇ, μετὰ 17 ἔτη, ἡ διοίκηση τῆς 'Εκκλησίας κατὰ Μητροπόλεις.

-- Β --

Ὅπως ἀναφέρεται και στὸ ἀπὸ 14.4.1992 ὑπόμνημα τῆς 'Εκκλησίας μετὰ τὴν συζήτηση στὸ Τμήμα (συνεδρία 9.4.1992) στὸ ὁποῖο ἰδιαίτερα ἀναφερόμεθα και τὸ ὁποῖο και ἐνώπιον τῆς 'Ολομελείας ἐπικαλούμεθα κατὰ πάντα, ἡ 'Εκκλησία, πού και κατὰ τὴν διαπίστωση μετὰ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 134/92 προαναφερομένη ἀπόφαση κατέβαλε, μετὰ τὶς ἀκυρωτικὰς ἀποφάσεις (μετὰ 17 χρόνια) προσπάθειες «**ἀμβλύνσεως τῆς ὑφισταμένης**» στὴ Μητρόπολη Λαρίσης **οξύτητος**» εὐρεθεῖσα ἐνώπιον τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον δημιουργήθηκε μετὰ τὶς ἀκυρωτικὰς ἀποφάσεις τῆς 30.10.1990, ἔκρινε ὅτι, διὰ νὰ ἀποφευχθῇ νέα ἀναταραχὴ, ἦταν προτιμότερο ἀντὶ νὰ ἐπαναληφθοῦν οἱ ἀκυρωθεῖσες ἀποφάσεις τοῦ

1974, νὰ ἐπελύετο τὸ ἀνακύψαν μετὰ τόσα χρόνια ζήτημα «διὰ εὐρυτέρας ρυθμίσεως» μετὰ δημιουργία νέων Μητροπόλεων στὶς ὁποῖες νὰ ἐποποθετοῦντο ἀπὸ τὴν *Ι.Σ.Ι. οἱ προσφυγόντες* στὸ Σ.τ.Ε.

Ἡ *Ι.Σ.Ι.* στὴ συνεδρία τῆς 3.5.1991 ἀπεφάσισε τὰ ἀνωτέρω, πρὸς συμμόρφωση στὸ δεδικασμένο τοῦ Σ.τ.Ε. και κατ' ἐφαρμογὴν τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, ἡ χρῆση τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ πανάρχαιο ἔθος στὴν 'Ορθόδοξη 'Εκκλησία και εἶναι ὁ γενικὸς τρόπος θεραπείας πάσης νομικῆς και πραγματικῆς ἀνωμαλίας στὸν χώρο τῆς 'Εκκλησίας και μπορεῖ νὰ ἐφαρμόζεται εἴτε κατ' ἐπίκειαν ἢ ὄχι (Τρωιάνος, Παραδόσεις 'Εκκλησ. Δικαίου, Β' σ. 31 ἐπ.).

Τὴν ἀπόφαση αὐτὴ ἰδρύσεως νέων Μητροπόλεων, δι' ἀποσπάσεως τμημάτων ἀπὸ τὰς ὑφισταμένας Μητροπόλεις (ἰδ. ἄρθρο 11 Ν. 590/1977 περὶ Κ.Χ. τῆς 'Εκκλησίας), ἡ 'Ιεραρχία εἰσηγήθη στὸν ἀρμόδιο Ὑπουργὸ και διὰ τῆς Βουλῆς ψηφίστηκε τὸ ἄρθρο 12 τοῦ Ν. 1251/1991 (βρίσκεται στὸ φάκελλο) στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται και οἱ Μητροπολίτες, πού θὰ ἐποποθετοῦντο, μετὰ ἀποφάσεις τῆς 'Ιεραρχίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἀναφέρονται ὁ αἰτῶν και οἱ ἄλλοι δύο.

'Επαναλαμβάνεται ὅτι, μετὰ τὸν τρόπο αὐτὸ ἡ 'Ιεραρχία συμμορφώθηκε πρὸς τὸ δεδικασμένο διὰ τῶν ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων τοῦ Σ.τ.Ε. διὰ εὐρυτέρας ρυθμίσεως και πρὸς ἀποφυγὴν διαταράξεως τῆς ἀπὸ 17ετίας καταστάσεως στὴν διοίκηση τῆς 'Εκκλησίας (ἰδ. Καθ. Κουτσόγεωργα – Θεοχαροπούλου, «Αἱ συνέπειαι τῆς ἀκυρώσεως διοικητικῆς πράξεως ἐναντὶ τῆς διοικήσεως», ἔκδοση 1988, σελ. 182 ἐπ. και 4382/1977 Σ.τ.Ε.).

Ἡ 'Εκκλησία, πρὸς τὸ γενικώτερο συμφέρον αὐτῆς, τὸ ὁποῖο ἀναγνωρίζει και ἡ ὑπ' ἀριθμ. 4113/83 *ad hoc* ἀπόφαση τῆς 'Ολομελείας, ἐνῶ ἡδύνατο νὰ χωρήσῃ σὲ ἐπανάληψη τῶν ἀκυρωθεῖσων πράξεων, τηρούσα αὐτὴ τὴ φορὰ τὸν παραλειφθέντα τύπο τῆς προηγουμένης ἀκροάσεως (ἴδετε νομολογία και 9σέλιδο ζητηθεῖσα γνώμη τοῦ νομικοῦ συμβούλου στὸ φάκελλο), προέκρινε διὰ τοὺς προειρημένους λόγους, ἀντὶ τῆς «ἀκριβείας», τὴν εὐρύτερη ρύθμιση κατὰ χρῆση τῆς 'Εκκλησιαστικῆς Οἰκονομίας, πού ἀποτελεῖ τὸ **ἀντίδοτο** στὶς ἀκραιῆς συνέπειες τῆς **ἀκριβείας**, (ἰδ. και 134/92 ἀποφ. ΕΑ), ὅπως διεκήρυξε στὴν Α' Οἰκουμενικῇ Σύνοδο ὁ Παφνούτιος: «Μὴ τῇ ὑπερβολῇ τῆς ἀκριβείας τὴν 'Εκκλησίαν μάλλον προσβλάψητε» (Βλ. Ν. Μπουγάτσου, Κοινωνικὴ διδασκαλία Πατέρων Ι, παρ. 349). Αὐτὰ ἔπραξε ἡ οἰκονομοῦσα τὰ πράγματα 'Εκκλησία, ὁ αἰτῶν ὁμως, ἀντὶ νὰ ἐκτιμῆσῃ τὸ «γενικώτερο» τῆς 'Εκκλησίας συμφέρον, και ἀντὶ τῆς συναποδοχῆς πού ὡφειλε κατὰ τοὺς ὅρκους του, ἀπέκρουσε τὴν οἰκονομοῦσα λύση, και ἐνέμεινε και ἐμμένει στὴν ἀρνησὴ του.

Κατὰ ταῦτα οἱ ἐπαναλαμβανόμενοι ἰσχυρισμοὶ ὅτι δῆθεν ἡ διοίκηση τῆς 'Εκκλησίας δὲν συμμορφώθη

στο δεδικασμένο των άκυρωτικών αποφάσεων καθίστανται άπορριπτέοι.

Τήν 10.9.1991 συνήλθε έκτάκτως ή Ίεραρχία καί, σέ ύλοποίηση των άνωτέρω έχώρισε στην τοποθέτηση σέ Μητροπόλεις των Μητροπολιτών που είχαν προσφύγει στο Συμβούλιο τής Ίεπικρατείας (καί οί έκπρωτικές άποφάσεις τής Ι.Σ.Ι. τó 1974 είχαν άκυρωθει), Άποστόλου, Σεραφείμ, Παύλου καί Δημητρίου, οί όποιοί απέδέχθησαν τις τοποθετήσεις των από την Ι.Σ.Ι. στις ίδρυθείσες νέες Μητροπόλεις, άνεγνωρίσθησαν από την Πολιτεία καί έκτοτε διαποιμαίνουν τις Μητροπόλεις στις όποιες τοποθετήθηκαν.

Μέ την τοποθέτησή των, με άποφάσεις τής Ίεραρχίας, έλύθη καί τó ζήτημα τής «άντικανονικότητός» των, διότι θά ήτο άκόμη καί προς την λογικήν αντίθετο, ή Ίεραρχία άρμοδίως νά καθιστούσε τούτους Μητροπολίτες σέ νέες Μητροπόλεις καί νά διατηρούσε την άντικανονικότητά των.

Διά την 13.12.1991 συνεκλήθη καί πάλιν έκτάκτως ή Ίεραρχία διά νά ολοκληρώσει τó έργον της. Δυστυχώς ό αίτών, που προωριζετο νά τοποθετηθή στην ίδρυθείσα Μητρόπολη Νέων Λιοσίων (άνάλογη θέση με ποιμνιο τουλάχιστον 300.000 χριστιανών) καί οί άλλοι δύο, παρέμειναν άμετακίνητοι στην θέση ότι δήθεν μετά τας άκυρωτικές άποφάσεις των έκπτώσεων από τó Σ.τ.Ε., έχουν άποκατασταθεί «αύτοδικαίως» στις Μητροπόλεις από των θρόνων των όποιών εξέπεσαν τó 1974 διά λόγους Κανονικούς καί δέν απαιτείται προς τούτο καμία πράξη τής διοικήσεως τής Έκκλησίας. Ό αίτών μάλιστα έγγράφως έγνώρισε προς την Ίεραρχίαν, με κοινοποίηση προς όλα τά μέλη αυτής, ότι δέν δέχεται νά τοποθετηθή σέ ίδρυθείσα Μητρόπολη (ίδετε από 14.4.1992 ύπόμνημα).

Συνεπεία τής προαναφερομένης άρνήσεως τού αίτούντος καί τής έμμονής στην πλάνη ότι, με την άκυρωτική άπόφαση τού Σ.τ.Ε., άποκαταστάθηκε «αύτοδικαίως» στη Μητρόπολη Λαρίσης, συνεχίζεται έκτοτε, παρά τις άντίθετες έέργειες τής Έκκλησίας, ή όξύτης, ή διχασμός, ή άπειθεία προς την Έκκλησία, ή καταφρόνηση των θεσμικών όργάνων αυτής, διά νά φθάσωμεν μέχρι τής φρουρήσεως διά τόν φόβον διαταράξεων τού Μεγάλου τού Σ.τ.Ε., άκόμη καί αυτής τής αίθουσας συνεδριάσεων τής Όλομελείας (ιδ. στην άρχή), καί δικαιολογημένους προβληματισμούς από τόν συνεχιζόμενο διχασμό. Κατά ταύτα ό προβαλλόμενος λόγος μη συμμορφώσεως τής διοικήσεως τής Έκκλησίας προς τó δεδικασμένο των άκυρωτικών αποφάσεων δέν εύσταθεί, άφού ή Έκκλησία συνεμορφώθη δι' εύρυτέρας ρυθμίσεως καί οί τέσσερις έκ των προσφυγόντων στο Σ.τ.Ε. έχουν τοποθετηθεί σέ Μητροπόλεις, που είναι άνάλογες θέσεις, ώστε νά μη ύπάρχει καί μείωση (ιδ. σχετικά καί Γ. Μπαλίν).

Άνακύπτει ζήτημα, άν μετά τόν άποκαταστατικό νόμο που προβλέπει την τοποθέτησή του σέ άλλη Μη-

τρόπολη, ό αίτών νομιμοποιείται νά έμμένει ότι έχει άποκατασταθεί «αύτοδικαίως» στη Μητρόπολη Λαρίσης.

— Γ —

Όπως άναφέρθηκε κατά την συζήτηση οί άκυρωτικές άποφάσεις τού Σ.τ.Ε. δέν άποκαθιστούν «αύτοδικαίως» (ίδετε καί γνωμοδότηση Φ. Βελγερη στόν φέλλο).

Τό Σ.τ.Ε. ύποδεικνύει τόν δρόμον καί ή διοίκηση, άνάλογα με τόν δεκτό γενόμενο άκυρωτικό λόγο, συμμορφούται προς τó δεδικασμένο, διά θετικών ένεργειών έν όψει καί τής ύπηρεσίας. Παρίσταται κατά συνέπειαν άντιφάσκουσα προς έαυτήν ή υπεράσπιση τής αίτήσεως όταν, από τó ένα μέρος ύποστηρίζει ότι ό αίτών έχει άποκατασταθεί «αύτοδικαίως», καί από τó άλλο μέρος ίσχυρίζεται ότι ή Έκκλησία καί ό Ύπουργός δέν συνεμορφώθησαν «διά θετικών ένεργειών» προς τó δεδικασμένο έκ των άκυρωτικών άποφάσεων καί μάλιστα έχουν δι' αίτήσεων προσφύγει στην Έπιτροπή νόμου 1470/84.

Καμία άπόφαση τού Σ.τ.Ε. δέν ύλοποιείται χωρίς θετική ένέργεια τής διοικήσεως. Στην προκειμένη περίπτωση συμμόρφωση άποτελεί ή άπόφαση τής Ι.Σ.Ι. τής 3.5.1991, τó άρθρο 12 Ν. 1951/91 καί ή ύλοποίηση τούτου διά των τοποθετήσεων ύπό τής Ίεραρχίας σέ ίδρυθείσες Μητροπόλεις Ίεπισκόπων (ίδετε άνωτέρω καί από 14.4.1992 ύπόμνημα).

Άν εύσταθούσαν οί ίσχυρισμοί τού αίτούντος, ό όποιός μάλιστα δέν παρέλειψε νά έπιδώσει με δικαστικό έπιμελητή άντίγραφο τής άποφάσεως τού Σ.τ.Ε., άπειλών έκτέλεση τής άποφάσεως manu militari, τότε οί ύπερ των όποιών οί άκυρωτικές άποφάσεις, με αυτές θά προσήρχοντο στις θέσεις, από τις όποιες είχαν άπομακρυνθεί διά πράξεων τής διοικήσεως καί θά κατελάμβαναν — άνευ άλλου τινός — τις θέσεις από τις όποιες πρό χρόνων είχαν άπομακρυνθεί. Τό παράδειγμα γίνεται έντονώτερο άν πρόκειται περι δικαιοώσεως από τó Σ.τ.Ε. στρατιωτικών.

Ύποστηρίχθηκε ότι ή Ίεραρχία προσέφυγε στην εύρύτερη ρύθμιση τού άνακύψαντος ζητήματος μετά τις άκυρωτικές άποφάσεις, διότι «δέν μπορούσε νά έπαναλάβει τις πράξεις που είχαν άκυρωθει» καί μάλιστα άφού είχαν καταργηθεί οί συντακτικές πράξεις τού 1974 μετά την πτώση τής δικτατορίας.

Άπαντήθηκε ότι στο φάκελλο ύπάρχει έννεασέλιδη ζητηθείσα γνώμη τού Νομικού Συμβούλου, με την όποία γνωστοποιείται στην Ίεραρχία τής Έκκλησίας τί έχει νομολογήσει σχετικά τó Σ.τ.Ε.

Κατά τά άνωτέρω, ζήτημα παραλείψεως τής Έκκλησίας νά συμμορφωθεί στο δεδικασμένο των άκυρωτικών άποφάσεων δέν ύπάρχει. Επίσης δέν ύπάρχει ζήτημα παραλείψεως τού Ύπουργού. Σέ κάθε περίπτωση — καί άν άκόμη ύπήρξε παράλειψη, πράγμα που άρνεύεται ή Έκκλησία — ή παράλειψη δέν έλέγγε-

ται άκυρωτικώς, όπως αποφάνθηκε τὸ Γ' Τμήμα μετὴν ὑπ' ἀριθμ. 1531/92 ἀπόφαση ποὺ ἐκδόθηκε ἐπὶ αἰτήσεως τοῦ Μητροπολίτη Κων/νου Σακελλαροπούλου κατὰ τῆς παραλείψεως νὰ ἀνακληθῆ τὸ Διάταγμα ἀναγνωρίσεως τοῦ, ἀπὸ τοῦ 1974, ἀναγνωρισμένου καὶ διαποιμαίνοντος τὴν Μητρόπολη Θεσσαλιώτιδος Κλεόπα Θωμοπούλου (ἰδ. ἀπόφαση 1531/1992).

— Δ —

Προτείνεται ἡ ἀκύρωση τῆς ἀπὸ 8.1.92 ἀποφάσεως ἐν ὄψει τῶν ὀριζομένων διὰ τῆς παραγρ. 8 ποὺ προστέθηκε μετὸ ἄρθρο 15 τοῦ νόμου 1351/83 (ΦΕΚ Α' 56) στὸ ἄρθρο 34 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Κ.Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν προσβαλλομένη πράξη ἡ Δ.Ι.Σ. ἐν ὄψει τῆς «ύφισταμένης» ὀξύτητος κ.λπ. στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Λαρίσης, ἔλαβε τὸ δυσμενὲς μέτρο κατὰ τοῦ αἰτούντος ἀποβλέπουσα στὴν εἰρήνευση τῆς καταστάσεως, τὴν λήξη τοῦ διχασμοῦ καὶ τοῦ προκαλουμένου σάλου καὶ διαταραχῆς στὸν γενικώτερο χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐκτίμηση αὐτῆ, ἀναφερομένη σὲ ἐκτίμηση πραγμάτων, ἐκφεύγει τῆς ἐλεγκτικῆς ἀρμοδιότητος τοῦ Σ.τ.Ε. καὶ ἀπορριπτέος κρίνεται καὶ ὁ λόγος πλάνης περὶ τὰ πράγματα, ὡς καὶ κακῆς χρήσεως τῆς ἐξουσίας, ἀφοῦ δὲν πρόκειται περὶ δεσμίας ὑποχρεώσεως.

Στὴν διαδρομὴ τῶν αἰώνων ζωῆς τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ὑπῆρξαν προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐπελύοντο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας κατ' ἐφαρμογὴν τῆς Ἐκκλησ. Οἰκονομίας, ἡ ὁποία κρατεῖ ἀπὸ μακροῦ. Ὑπῆρξε καὶ πρόσφατος περίπτωσις. Ἡ διαταραχὴ στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Κεφαλληνίας. Τὸ ζήτημα ἔλυσε ἡ Ἐκκλησία μετ' ἀνάληψιν παρομοίου δυσμενοῦς μέτρου.

Ὁ Μητροπολίτης προσέφυγε στὸ Σ.τ.Ε. ὑποστηρίζων ὅτι τὸ μέτρον προσέκρουε στὸ ἄρθρο 34 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Κ.Χ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος». Τὸ Τμήμα ἐδέχετο τὴν αἴτηση ἀκυρώσεως, παρέπεμψε ὁμῶς, λόγῳ τῆς σοβαρότητος καὶ μείζονος σημασίας, στὴν Ὀλομέλεια διὰ νὰ ἐξετασθεῖ ἂν, στῆ συγκεκριμένη περίπτωσις, ἦτο δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ἀρχῆς τῆς θεμιτῆς παρανομίας. Ἡ Ἐκκλησία ἀντιτάχθηκε. Δὲν ἐδέχετο νὰ διοικεῖται μετὴν ἀνωτέρω ἀρχῆ, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὁποίας θὰ ἦτο ἀντίθετη καὶ πρὸς τὴν θεία διδασκαλία καὶ πρὸς τοὺς Ἱ. Κανόνας καὶ πρὸς τὶς Παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ θὰ ἐδημιουργοῦντο νέα προβλήματα. Δι' αὐτὸ ἄλλωστε δὲν εἶχε ἐφαρμοσθῆ ἡ ἀρχὴ αὐτῆ τοῦ Γαλλικοῦ ἀκυρωτικοῦ στὴν εὐρύτερη διοίκηση ἀπ' τὸ Σ.τ.Ε.

Ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Σ.τ.Ε. ἐξέδωσε τὴν ὑπ' ἀριθμ. 4113/83 ἀπόφαση, μετὴν ὁποία, ἐν ὄψει τοῦ «γενικωτέρου συμφέροντος τῆς Ἐκκλησίας» τὸ ὁποῖο ἐπισημαίνεται μετὴν ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας, ἐφ' ὅσον ἡ διοίκηση αὐτῆς εἶχε διαπιστώσει ὅτι ὑπῆρχε ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία ἀσκήσεως τῆς διοικήσεως τῆς Μητροπόλεως ἀπὸ τὸν προσφυγόντα Μητροπολίτη, τὸ λη-

φθὲν ἀπὸ τὴν ἀρμοδιὰ Ἱερὰ Σύνοδο δυσμενὲς μέτρο, ἐλήφθη κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴ τῶν ὀριζομένων μετὴν παραγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Ν. 590/1977. Ἡ ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας, ἐκτὸς τῆς σοφίας τῆς, ἀποδίδει καὶ τὴν λογικὴν τοῦ δικαίου καὶ ἐγγίζει τὰ ὀριζόμενα καὶ ἐφαρμοζόμενα ἀπὸ αἰώνων στὴν Ὁρθόδοξο Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, κατ' ἀσκηση Ἐκκλησ. Οἰκονομίας, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται λύσις στὰ ἀνακύπτοντα στῆ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ζητήματα.

Ἡ λογικὴ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 4113/83 ἀποφάσεως τῆς Ὀλομελείας εἶναι πρόδηλος. Ἡ Ὀλομέλεια ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ φακέλλου, χωρὶς νὰ εἶναι ἀρμοδιὰ νὰ ἐλέγξῃ τὰ πράγματα, εὐρέθη ἐνώπιον καταστάσεως στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τῆς Κεφαλληνίας, τὴν ὁποία ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξετίμησε καὶ ἀπεφάσισε τὴν λήψιν δεσμενοῦς μέτρου. Ὁ Καταστατικὸς Χάρτης δὲν εἶχε προβλέψει εἰδικῶς παρομοίαν πραγματικὴν κατάστασιν ὅπως, διὰ τῆς παρ. 3 ἄρθρου 34 τοῦ ἀνωτέρω νόμου, εἶχε προβλέψει τὸ πρακτέον στὴν περίπτωσις ποὺ ὁ Μητροπολίτης εἶχε καταστή —ἀνυπαίτιως— ἀνίκανος πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν καθηκόντων του καὶ ὥρισε τὴν διαδικασίαν ἀπαλλαγῆς του ἀπὸ τῶν καθηκόντων. Διὰ νόσον ἢ γῆρας παρείχετο στὸν Μητροπολίτη δικαίωμα νὰ παραιτηθῆ διὰ τῆς παραγρ. 2 τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου. Τοῦτο διότι Κανονικῶς ὑπάρχει τὸ ἰσόβιον τῶν Ἐπισκόπων, τὸ ὁποῖον δὲν δέχεται ἡ νομολογία τοῦ Σ.τ.Ε. (ἀποφάσεις 609-612/1967), πρὸ τοῦ Πραξικοπήματος).

Σοφῶς τὸ Σ.τ.Ε. προσέφυγε μόνον στὴν «ἀνάλογον» ἐφαρμογὴν τῆς παραγρ. 3 ἄρθρου 34 ν. 590/1977. Ἀναφέρθηκε μόνον στὴν ἀνωτέρω παράγραφο καὶ δὲν ἀναφέρεται οὔτε στὴν παράγρ. 4, οὔτε στὴν παράγρ. 5, οὔτε στὴν παράγρ. 6 ἰδίου ἄρθρου, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται —καὶ ἐφαρμόζονται— στὶς εἰδικὰ προβλεπόμενες περιπτώσεις ἀνικανότητος λόγῳ γῆρατος ἢ νόσου.

Τὴν ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῆς παρ. 3 ἄρθρου 34 τοῦ Κ.Χ. ἡ Ὀλομέλεια δέχθηκε γιὰ κάθε περίπτωσις «ἀνικανότητος ἀνυπαίτιου» ἀσκήσεως καθηκόντων, καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸ νομολογεῖ τὴν περίπτωσις «ἀντικειμενικῆς ἀδυναμίας» ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων, διὰ τὴν ὁποία, ὡς δέχεται ἡ Ὀλομέλεια, δὲν ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἀκρόασις, οὔτε ἄλλη διατύπωσις (Ὀλομ. 4113/1983).

— Ε —

Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὸ σκεπτικὸ τῆς προσβαλλομένης ἀπὸ 8.1.1992 ἀποφάσεως τῆς Δ.Ι.Σ. καὶ τὰ ἐγγραφα τὰ ὁποῖα συμπληρώνουν τὴν αἰτιολογία τῆς, ἡ Δ.Ι.Σ. διὰ τὴν λήψιν τοῦ δυσμενοῦς μέτρου, ἀκολούθησε τὰ νομολογημένα ad hoc μετὴν ὑπ' ἀριθμ. 4113/83 ἀπόφαση τῆς Ὀλομελείας τοῦ Σ.τ.Ε. τὴν ὁποία καὶ ἀναφέρει.

Ὑφισταμένης τῆς ad hoc νομολογίας τῆς Ὀλομελείας ἀβάσιμα εἶναι ὅλα τὰ ἀντιθέτως ὑποστηριζόμενα

ΕΟΡΤΑΣΤΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΩΝ*

Κατόπιν στο βήμα ανήλθε ο πανοσ. αρχιμ. κ. Δωρόθεος Πολυκανδριώτης, ο οποίος μίλησε για τόν τιμώμενο Σεβ. Μητροπολίτη Λήμνου και Άγίου Ευστρατίου κ. Γερόθεο, ελπών τὰ ἐξῆς:

*Σεβασμιότατοι, Πατέρες,
Πνευματική και εὐγενής Σύναξις,*

Άσυχώρητον ἀληθῶς τόλμην καταλογίζω εἰς τὸν ἑαυτὸν μου τὴν στιγμὴν ταύτην, ἐπιχειρῶν νὰ περιγράψω ὁ μαθητὴς τὸν διδάσκαλον, ὁ διάδοχος τὸν προκάτοχον, ὁ νεώτερος συμπολίτης τὸν πρεσβύτερον συμπολίτην, ὁ μικρὸς τὸν μεγάλον. Ἀλλὰ, τὸ μὲν ὑπακούων εἰς τὴν εὐγενική πρόσκλησιν τοῦ ἔλλογιμωτάτου προέδρου τοῦ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου Ἀποφοίτων τοῦ Ε' Ὀκταταξίου Γυμνασίου Ἀρρένων Ἀθηνῶν κ. Νικολάου Ἀντωνοπούλου, τὸ δέ, εἰς τὸ τῆς ἀληθείας καθήκον πρὸς τὸν λαμπρὸν καὶ περισπούδαστον Κυκλαδίτην Γεράρχην, λαμβάνω τὸ θάρρος διὰ νὰ ἱστορήσω τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργον τοῦ Μητροπολίτου Λήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου κ. Γεροθέου, τοῦπίκλιν Γαρυφάλλου.

Ὁ εὐγενὴς αὐτὸς τῆς Ἐκκλησίας πρίγκηψ ἐ-

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 237 τοῦ ὑπ' ἀρ. 7 τεύχους.

περὶ δῆθεν ἐλλείψεως νομίμου ἐρείσματος καὶ πλημμελοῦς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 34, μὲ δῆθεν ἀπαράδεκτο ἐρανισμό προϋποθέσεων ἐκ τῆς μίας παραγράφου καὶ ἀποτελέσματος ἐκ τῆς ἄλλης παραγράφου τοῦ ἀρθροῦ αὐτοῦ, δεδομένου ὅτι πρόκειται στὴ συγκεκριμένη περίπτωση περὶ «ἀναλόγου» ἐφαρμογῆς μόνον τῆς παραγράφου 3 ἀρθροῦ 34 τοῦ νόμου (propter paritatem rationis) ἣτοι πρόκειται περὶ ἀδυναμίας, ὄχι ἀπὸ νόσον ἢ γήρας, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἀνέλεγκτον οὐσιαστικὴ κρίσιν τῆς Δ.Ι.Σ. ἀπὸ ἀντικειμενικὰ δεδομένα (διχασμός, δεινὴ ἀναστάτωση τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας κ.λπ.) σύμφωνα μὲ τὰ ἀνελέγκτως ἐκτιμηθέντα ἀπὸ τὴν Δ.Ι.Σ., στοιχεῖα τοῦ φακέλλου.

Τέλος, καὶ πάλιν ἀναφερόμεθα καὶ ἐπικαλούμεθα πάντα ὅσα προφορικὰ ἀναπτύχθηκαν κατὰ τὴν συζήτηση, τὰς ἀπὸ 3.2.1992 στοὺ φακέλλο ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδιαίτερα τὰ στοὺ ἀπὸ 14.4.1992 ὑπόμνημα μὲ τὴν ἐκδίκασιν τῆς αἰτήσεως τὴν 9.4.1992 εἰς τὸ Γ' Τμήμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΛΙΛΑΙΟΣ
Εἰδικὸς Νομικὸς Σύμβουλος
τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

γεννήθη εἰς Ἀθήνας τῷ 1934 ἐκ γονέων εὐσεβῶν, τοῦ Πέτρου καὶ τῆς Ἀγγελικῆς, ἐκ τῆς περιωνύμου καὶ εὐάνδρου νήσου τῶν Κυκλάδων Ἄνδρου, καὶ μάλιστα ἐκ τῆς περιοχῆς τοῦ Κορθίου αὐτῆς, καταγομένων, πρῶτον τέκνον, μεταξὺ τῶν τριῶν τῆς πιστῆς καὶ φιλοθέου οἰκογενείας του. Ἀπορφανισθεὶς τῆς πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης, τοῦ εὐσεβεστάτου τῷ ὄντι πατρός του, μόλις εἰς ἡλικίαν δέκα ἐτῶν, ἀναθέτει τὴν πᾶσαν ἐλπίδα του εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὴν καλὴν του μητέρα. Ἐνωρὶς διαφαίνεται ἡ κλήσις τοῦ νεαροῦ Ἀντωνίου πρὸς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Παιδείαν καὶ Σπουδὴν, κατ' ἀρχὰς μὲν «ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων», ὕστερον δὲ δι' ὀλοσχεροῦς ἀφιερῶσεως τῆς ζωῆς ὅλης εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Οἱ αὔρες τοῦ πνεύματος πνέουν εἰς τὴν ἐφηβικὴν του ψυχὴν καὶ τὴν χαριτώνουν. Διδάσκεται ἀπὸ τοὺς εὐλαβεῖς πρεσβυτέρους τῆς ἐνορίας τοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου Γκύζη τὴν προσευχὴν καὶ τὴν προσοχὴν καὶ ἀκτινοβολεῖ εἰς τὴν ζωὴν του ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ, μὲ μυστικῆς φωνῆς ἅγιες εἰς τὰ καθημερινὰ του βιώματα, ἀποθησαυρίζουσα εἰς τὸν καθαρὸν καὶ ἀγνὸν ἐκείνον σιτοβολῶνα πλήθος καλλικάρπου ἐσοδείας.

Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους εἰς τὴν κατωτέραν ἐκπαίδευσιν σπουδᾶς, τῷ 1946 ἐγγράφεται εἰς τὸ 5ον Ὀκτατάξιον Γυμνάσιον Ἀρρένων Ἀθηνῶν, φοιτήσας τὰ μὲν δύο πρῶτα ἔτη εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Διδότου παράρτημα αὐτοῦ, τὰ δὲ τέσσαρα, εἰς τὸ ἐπὶ τὰς ὁδοὺς Τοσίτσα καὶ Τσαμαδοῦ κεντρικὸν κτίριον, ἐπιδείξας καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῶν ἐγκυκλίων του σπουδῶν διαγωγὴν ἀρίστην, καθ' ἃ τὸ ἀπολυτήριόν του ἀναφέρει, ἔφεσιν διὰ τὴν μάθησιν ἐπίζηλον καὶ ἀμείωτον τὴν ἀγάπην διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐκδηλουμένην καθημερινῶς καὶ παντοιοτρόπως.

Κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους, ἐν τ' αὐτῷ πρὸς τὴν ἐγκύκλιον καὶ θύραθεν γνώσιν, φοιτᾷ καὶ εἰς ἕτερον σχολεῖον, εἰς τὸ ἱερὸν Βῆμα καὶ τὸ ἀναλόγιον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγίου Ἐλευθερίου Γκύζη, ὅπου καὶ ἀκούει, ὡς ἄλλος Σαμουήλ, τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὑποπεύων ὅτι ἤδη εὐρίσκειται ἐγκλειστος εἰς τὴν χρυσοῦν φυλακὴν τῆς ἀγάπης Του, δὲν διστάζει νὰ ἀπαντήσῃ, ὡς ὁ

προφήτης, «λάλει Κύριε, ὅτι ἀκούει ὁ δούλος σου» (Α΄ Βασιλ. γ΄ 10).

Ὡς πιστὸς καὶ φρόνιμος οἰκονόμος τῶν λόγων τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοπῶν τῶν μαθημάτων, ἐργάζεται ἐνισχύων οἰκονομικῶς τὴν οἰκογένειάν του, ἀναπτύσσει δὲ καὶ κοινωνικὴν δρασίαν, μετέχων ἐνεργῶς εἰς τὰ ἔργα ἀγάπης τῆς ὡς ἄνω Ἐνορίας, διὰ τὴν περιθάλψιν τῶν ἐπαναπατριζομένων ἐκ τῶν πολέμων τῶν χρόνων ἐκεῖνων.

Ἡ ἐντύφωσις εἰς τὴν φιλοκαλίαν γεννᾷ εἰς τὴν ψυχὴν του τὸν θεῖον ἔρωτα καὶ διὰ τῆς προσευχῆς βεβαιώνεται ὅτι, «Χριστιανὸς ἑαυτοῦ ἐξουσίαν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ Θεῷ σχολάζει» (Ἰγν. Θεοφ. ΒΕΠΕΣ 2ος τόμος, VII, σελ. 284).

Φοιτῶν εἰς τὴν ἐβδόμην Γυμνασίου, ἀπαγγέλει, κατ' ἀνάθεσιν τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν, τὸν πρῶτον δημόσιον λόγον του, ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν καὶ συμμαθητῶν του, τὴν 30ῆν Ἰανουαρίου 1951, λόγον πανηγυρικόν, ἀφιερωμένον εἰς τοὺς προστάτας τῆς Παιδείας, Τρεῖς Ἱεράρχας, ὁ ὁποῖος καὶ ὑπήρξε δηλωτικὸς τοῦ τί δι' αὐτὸν ἐπεφύλασεν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ.

Τῷ 1952 ἀποφοιτᾷ ἐκ τοῦ ὡς ἄνω σχολείου καὶ εἰσάγεται εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον συνδέεται μετὰ τοῦ τότε Ἐπισκόπου Ρωγῶν, Διονυσίου Ψαριανοῦ, ἐκ τῆς ἱεροτροφοῦ Ἐπισκόπων καὶ Πατριαρχῶν νήσου Ἄνδρου καὶ αὐτοῦ καταγομένου, ὁ ὁποῖος τὸν περιβάλλει μὲ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν στοργὴν του, τὸν προωθεί εἰς τὸ Ὡδεῖον Ἀθηνῶν διὰ τὴν σπουδὴν τῆς ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς καὶ τὸν ἐντάσσει εἰς τὸν χορὸν τῶν Ἱεροψαλτῶν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ τῶν Ἀθηνῶν, ὑπὸ τὸν Ἀρχοντα Πρωτοψάλτην Σπυρίδωνα Περιστέρην, ὅπου, ὡς μικρὸς τέτιγξ, προσθέτει εἰς τὰς πολλὰς ἄλλας φωνὰς καὶ τὴν ἰδικὴν του.

Ἡ σκέψις του εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὸν οὐρανόν. Εἰς τὴν ψυχὴν του τὸ θεϊκὸν κέλευσμα παραμένει ἀμείωτον καί, τὴν 1ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1954, ἐντάσσεται ὡς δόκιμος μοναχὸς εἰς τὴν μοναστικὴν ἀδελφότητα τῆς Ἱεράς Μονῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεντέλης.

Ὁ νηπτικὸς λόγος «ἀδιαλείπτως παράμεινον τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ἵνα καταπίῃ ἡ καρδιά τὸν Κύριον καὶ ὁ Κύριος τὴν καρδίαν καὶ γένωνται τὰ δύο ἓν» (Φιλοκαλία, IV, σελ. 253), εἶναι ἡ πίστις του καὶ ἡ μόνη πλέον ἐπι-

δίωξις εἰς τὴν ζωὴν του, καὶ οὕτω, τὴν 16ην Ὀκτωβρίου τοῦ ἰδίου ἔτους κείρεται, ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς Κυρίας τῶν Ἀγγέλων Θεοτόκου, τὴν ἐπιβλητικὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν μορφῶν τῶν Ἁγίων καὶ τὴν γλυκύφθογγον ὑμνωδίαν τῶν ἱερῶν ψαλμῶν τῆς Ἀκολουθίας τῆς μοναχικῆς κουράς, μοναχὸς, εἰς τὸ οὐρανογεῖτον Καθολικὸν τῆς ὡς ἄνω Ἱεράς Μονῆς, ἀπὸ τὸν τότε καθηγούμενον Ἰάκωβον Μακρυγιάννην, ὑπογράφων «συνθήκην πρὸς Θεὸν δευτέρου βίου» (Ἰω. Κλίμακος), λαβὼν τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου Ἐπισκόπου τῆς Ἀποστολικῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν, Ἱερόθεος.

Τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου, τοῦ ἰδίου ἔτους, εἰς τὸ Καθολικὸν τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἀσωμάτων Πετράκη, ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω λαμπροῦ καὶ πεφωτισμένου Ἐπισκόπου καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ἀνδρὸς Ρωγῶν Διονυσίου, χειροτονεῖται Διάκονος, καὶ ἐντάσσεται εἰς τὴν μεγάλην στρατείαν τῆς ἐπὶ γῆς ἀγωνιζομένης Ἐκκλησίας, ἓνας ἀπὸ τοὺς «πολλοὺς κλητοὺς», ἀλλὰ καὶ «ἐκλεκτοὺς τοῦ Θεοῦ»!

Γνωρίζει τὰς δυσκολίας· πιστεύει ὁμως εἰς τὸν Θεὸν καὶ μὲ ὄπλα τὴν προσευχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα ἄρχεται τὴν Ἱεροδιακονίαν του τὴν 22αν Δεκεμβρίου ἀπὸ τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Ἰωάννου Γαργαρέττας, ὅπου εὐδοκίμως ὑπηρετεῖ ἕως τοῦ Μαΐου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1955, ὁπότε καὶ μετατίθεται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ἁγίου Παύλου τῆς ὁδοῦ Ψαρρῶν. Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1957, τοποθετεῖται ὡς Ἱεροδιάκονος τοῦ παρεκκλησίου τῶν Ἀνακτόρων καὶ τὴν 1ην Μαρτίου τοῦ 1959, χειροτονεῖται Πρεσβύτερος, χειροθετηθεὶς αὐθημερὸν καὶ εἰς Ἀρχιμανδρίτην ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κοζάνης πλέον Διονυσίου, διορισθεὶς πάραυτα Πρωτοσύγκελλος τῆς Μητροπόλεως Κοζάνης.

Ἡ ἐν τῇ περιοχῇ ταύτῃ διακονία του, ὑπῆρξε καλλίκαρπος καὶ ἀξιόλογος. Ἀναπτύσσει διοικητικὴν, ποιμαντικὴν καὶ κατηχητικὴν δρασίαν, ἀνοικοδομήσας τὸ οἰκοτροφεῖον Κοζάνης «Οἱ Ἅγιοι Ἀνάργυροι», διαφυλαττόμενος ὑπὸ τοῦ σοφοῦ καὶ σεπτοῦ γέροντος Διονυσίου, ὡσπερ «ἐλαία ὠραία, εὐσκιος τῷ εἶδει» (Ἱερ. ια' 16).

Ἐκ τῆς περιοχῆς ταύτης τῆς ἐνδόξου Μακεδονικῆς γῆς, ὅπου ἀνόθευτη ἀνὰ τοὺς αἰῶνας διεφυλάχθη ἡ ἑλληνορθόδοξος παράδοσις, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἐπεφύλασσε, ἐκ τῶν πρώτων αὐτοῦ ἱερατικῶν βημάτων «... ἐπιφανεῖναι ἄνδρα,

πολιᾶ καὶ δόξη διαφέροντα, θαυμαστήν δέ τινα καὶ μεγαλοπρεπεστάτην εἶναι τὴν περὶ αὐτὸν ὑπεροχὴν» (Β' Μακ. ιε' 13).

Λειτουργικὸς καὶ διδακτικὸς πρεσβύτερος, συγκροτεῖ ὅλον τὸν ἑαυτόν του εἰς τὴν προσφορὰν τῆς Θουσίας καὶ τὴν διακονίαν τῆς ἀγάπης διὰ τὸν κόσμον. Χορηγηθείσης αὐτῷ ἐν ἔτει 1964 ὑποτροφίας ὑπὸ τοῦ Βρετανικοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν μετέβη εἰς Ὁξφόρδην πρὸς μετεκπαίδευσιν. Κατὰ τὸν χρόνον τῶν ἐκεῖ σπουδῶν του ἀνετέθη αὐτῷ ἡ διοργάνωσις ἐκκλησιαστικῆς κοινότητος ἐν Λονδίῳ τῆς τοῦ Ἁγ. Νικολάου, τὴν ὁποίαν καὶ ἐτελειοποίησεν, ἰδρύσας παρ' αὐτῇ Ἑλληνικὸν Σχολεῖον εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἐδίδαξε.

Τῷ 1967 ἐπὶ Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου Χατζησταύρου προσλαμβάνεται ὡς ὑπάλληλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῷ 1968 διορίζεται ὡς Γραμματεὺς παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ ἐπὶ θεμάτων Θ. Λατρείας, Ἐκκλ. Τέχνης καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου. Μέλος Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ σχεδιασμοῦ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας καὶ Ἐπιμελητῆς ἐπὶ δεκαπενταετίαν τοῦ λαμπροῦ «Ἡμερολογίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὀφείλεται ἡ νέα του ὀνομασία «Δίπτυχα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», τὸ ὁποῖον ἐβελτίωσεν καὶ ἐξωράισε, ὥστε νὰ ἀποτελεῖ σημερινὸν τὴν πλέον σπουδαίαν ἐτησίαν ἔκδοσιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ ἴδιον ἔτος διορίζεται Ἱερατικῶς Προϊστάμενος καὶ Ἱεροκήρυξ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀπ. Παύλου Ἀθηνῶν, τὸν ὁποῖον διὰ πολλῶν ἔργων ἀνεκαίνισε καὶ ἐλάμπρυνεν.

Ὁ Κύριος διὰ πολλῶν ταλάντων ἐχαρίτωσε τὸν ἀκαταπόνητον ἐργάτην του καὶ διὰ ταῦτα παραμένει ἀνεξίτηλος καὶ θὰ παραμένῃ διὰ πολλοὺς, πολλοὺς εἰσέτι χρόνους, εἰς τοὺς ἐνορίτας τοῦ Ἁγίου Παύλου, ἡ ἀρτία τέλεισι τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, ἡ βυζαντινοπρεπῆς καὶ ἐπιβλητικῆ Λειτουργικῆ Προσευχῇ, τὰ μεστὰ θείων ἐννοιῶν κηρύγματα καὶ οἱ πανηγυρικοὶ λόγοι του.

Οὐδέποτε παρείδεν ἢ παρήκουσε τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ, «ποίμηναι τὰ ἀρνία μου...». Εἶναι ὁ Ποιμένας, ὁ Διδάσκαλος, ὁ Πνευματικὸς, ὁ Κατηχητῆς, ὁ λάτρης τοῦ ὠραίου καὶ τοῦ τελείου, τὰ ὁποῖα ἀπετύπωσε εἰς ὃ,τι ἐδημιούργησεν. Ἐν ταυτῷ ὅμως εἶναι καὶ ὁ πιστὸς καὶ ὑπάκουος στρατιώτης εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Ἐκκλησίας,

οὐδέποτε ἀρνηθεὶς ὑπηρεσίαν ἢ ἀντειπῶν λόγον, ὅπου καὶ ἂν διετάχθη νὰ εὐρεθῇ.

Δὶς ἀνέθηκεν αὐτῷ ἱεραποστολὴν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος: α) Εἰς τὴν περιοχὴν Ὁρεστιάδος ἔνθα εἰργάσθη ὡς Ἱεροκήρυξ ἐν τῷ παραμεθορίῳ χωρίῳ Κέραμος, ὅπου ἀνήγειρεν καὶ ἠυπρέπισεν τὸν Ἱερὸν Ναόν, ἐπὶ πλεον δὲ ἐπεξέτεινεν τὸ κήρυγμα καὶ τὴν ἐξομολόγησιν εἰς τὰς ἐκεῖ παραμεθορίους στρατιωτικὰς μονάδας, β) ὅπως συνοδεύσῃ μετανάστας εἰς Καναδὰν καὶ Ἀμερικὴν θεραπεύων, εἰς τὰ ὑπερπόντια ἐκεῖνα ταξίδια, τὰς πνευματικὰς αὐτῶν ἀνάγκας.

Τῷ 1972 διοργάνωσε τὰς λατρευτικὰς ἐκδηλώσεις εἰς τὴν Ἱερὰν Νῆσον Τήνον, μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἀνακοινώσεως κατατάξεως τῆς Ὀσίας Πελαγίας τῆς Τηνίας εἰς τὰς ἀγιολογικὰς δέλτους τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἐγνωσμένης ἱκανότητος ἄνδρα τῷ 1979 ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ 1600ετηρίδι τοῦ Μεγ. Βασιλείου, συνεκρότησεν εἰδικὸν γραφεῖον ἑορτασμοῦ καὶ διορθόξου Συνεδρίου καὶ ὤρισεν τοῦτον Διευθυντὴν καὶ Συντονιστὴν αὐτοῦ. Διακρινόμενον διὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἦθος καὶ τὴν σεμνὴν καὶ ἐπιβλητικὴν παρουσίαν του ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος τὸν ἀπέστειλεν ὡς ἐκπρόσωπόν της εἰς τὸν ἑορτασμὸν καὶ τὸ σχετικὸν Συνέδριον εἰς Πράγαν ἐπὶ τῇ 1100ετηρίδι τῶν Ἁγ. Μεθοδίου καὶ Κυρίλλου, Φωτιστῶν τῶν Σλαύων. Ὡσαύτως ἐξεπροσώπησε τὴν Ἐκκλησίαν εἰς συνέδρια εἰς Ἀθήνας.

Διετέλεσε Πνευματικὸς Σύμβουλος ἐν τοῖς Γυμνασίοις τῆς Φιλεκαπαιδευτικῆς Ἐταιρείας καὶ ἐν συνεχείᾳ Καθηγητῆς ἐν τοῖς Ἐκπαιδευτηρίοις αὐτῆς. Ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν πολλάκις ἀνέθηκεν αὐτῷ τὴν κατήχησιν ἑτεροδόξων ἐπιθυμούντων νὰ ἀσπασθῶσι τὴν Ὁρθοδοξίαν καὶ καθήκοντα ποιμαντικοῦ συμπαραστάτου παρὰ ταῖς ἐχούσας πρὸς τοῦτο ἀνάγκην Ἐνορίας.

Ὁ Ἀρχιμανδρῆτις Ἱερόθεος Γαρυφαλλος, «ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν ἀγίῳ ὑψίστῳ ρήματι δόξης, ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησε καὶ ἠγάπησε τὸν ποιήσαντα αὐτὸν» (Σοφ. Σειράχ 47,8), τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἱερατικὴν του διακονίαν ὡς «μυρεψικὸν ἔργον μυρεψοῦ, μεμιγμένον, καθαρὸν, ἔργον ἅγιον» (Ἐξ. 30,35), καὶ διὰ ταῦτα ἐτιμήθη διὰ πολλῶν εὐμενῶν διακρίσεων καὶ εὐφύμων ἐκθέσεων καὶ εὐαρεσκείων ἀπὸ ἐκκλησιαστικὰς,

πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς ἀρχάς, ὡς τῆς Ἱεραῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Σεραφεῖμ, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Τσεχοσλοβακίας κ. Δωροθέου, τῶν Μητροπολιτῶν Κοζάνης κ. Διονυσίου, Θυατείρων Ἀθηναγόρου, Διδυμοτείχου κ. Κωνσταντίνου, τοῦ Νομάρχου Ἐβρου, τοῦ Στρατηγοῦ 99 ΣΔΙ, τῆς Κοινότητος Ἁγ. Νικολάου Λονδίνου, τῆς Κοινότητος Κεράμου, τῆς Ἐταιρείας Γκρικ Λάιν, Ὑπηρεσιακῶν Συμβουλίων.

Διὰ τὴν ὑπὲρ τριακοντατετραετη εὐδόκιμον αὐτοῦ ὑπηρεσίαν εἰς τὰς ὡς ἄνω ἐπιτελικὰς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας, τὴν 15ην Νοεμβρίου 1988 ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξελέξατο τοῦτον, τῇ ἐπικλήσει τοῦ Παναγίου καὶ Τελεταρχικοῦ Πνεύματος, ψήφοις κανονικαῖς, ὡς Μητροπολίτην τῆς ἀκριτικῆς Μητροπόλεως Λήμνου.

Ἡ μνημειώδης χειροτονία του ἐγένετο τὴν 22αν Νοεμβρίου εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τῶν Ἀθηνῶν, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ, συλλειτουργησάντων 15 καὶ συμπροσευχηθέντων πλείστων ὄσων Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, Πρεσβυτέρων, Διακόνων, Πανεπιστημιακῶν Διδασκάλων, ἐν μέσῳ θύελλης ἐπευφημιῶν τοῦ λαοῦ, τὸν ὁποῖον ὑπηρετήσεν καὶ ὁ ὁποῖος τὸν ὑπερηγάτησεν, καὶ ἐξεδήλωσε ποικιλοτρόπως τὴν ἔκφρασιν τῆς χαρᾶς του διὰ τὴν ἐπαξίαν προαγωγὴν καὶ ἐκλογὴν τοῦ ἐψηφισμένου Μητροπολίτου Λήμνου κ. Ἱεροθέου.

Ἡ ἐνθρόνισίς του ἐγένετο τὴν 19ην Φεβρουαρίου 1989, ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ Παναγίας Τριάδος ἐν Μυρίνη. Ἡ θριαμβευτικὴ ὑποδοχὴ, τὴν ὁποίαν ἐπεφύλαξεν εἰς αὐτὸν ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς ἀκριτικῆς Λήμνου, ὑπῆρξε ἱστορικὴ. Κατέπληξε τοὺς συνοδεύσαντας αὐτὸν Σεβασμιωτάτους Ἱεράρχας, Πρεσβυτέρους καὶ ἐξ Ἀθηνῶν προσφιλεῖς του, ἢ πλημμυροῖς τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀγάπης τοῦ Λημνιακοῦ λαοῦ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ νέου ποιμενάρχου, ἐκδηλουμένων παντοιοτρόπως ἀπ' ἧς ὥρας ἀφίχθη εἰς Λήμνον, καὶ καθ' ὅλην τὴν ἱεράν του πορείαν ἀπὸ τοῦ λιμένος ἕως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ.

«Οὕτως ἐγεννήθη αὐτοῖς ἀρχιερεὺς καὶ προσετέθη πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ» (Μακ. Α' 14,3), καὶ μάλιστα εἰς τόπον ἱερὸν «διὰ τὴν μακρὰν διὰ μέσου αἰῶνων πολλῶν ἐκκλησιαστικὴν

ἱστορίαν του, ἀλλὰ τόπον ἱερὸν καὶ ἐθνικῶς ὡς ἀκριτικὴ ἐπαλις φυλάττουσα τῆς πατρίδος γῆς τὰ ὄρια», ὡς ὁ ἴδιος ἀνέφερεν εἰς τὸν εἰσβατήριον λόγον του, καὶ εἰς τὸν χῶρον ἐκείνον τοῦ Αἰγαίου, «ὅπου αἱ καλλίνικοι δάφναι καὶ τοῦ πελάγους αἱ αὔραι, συνθέτουν τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν δόξαν τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας» («Μαρτυρία...», ἔκδοσις περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», σελ. 13).

Τέσσαρα μόνον ἔτη συνεπληρώθησαν, χθὲς μάλιστα, ἀρχιερατείας τοῦ τιμωμένου Σεβασμιωτάτου. Αἱ δυσκολίαι πλείσται· τὸ «γεώργιον χέρσον», οἱ ἐργάται ἐλάχιστοι, καὶ ὁ λαὸς τοῦ Θεοῦ ἀναμένων ἀπὸ τὸν νέον πνευματικὸν του ποδηγέτην πολλά. Ἐν μέσῳ ὅλων αὐτῶν τῶν δυσχερειῶν, σήμερον, ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Ἱεροθέου εἶναι ὄντως ἀξιοθαύματος. Πνευματικὴ ἐκ θεμελιῶν συγκρότησις τῆς Μητροπόλεως. Ποδηγῆταις τοῦ ὀλιγοπληθοῦς εὐαγοῦς κλήρου. Λειτουργικὴ, ποιμαντικὴ καὶ κατηχητικὴ παρουσία ἀπ' ἀκροῦ εἰς ἄκρον τῆς ἀκριτικῆς νήσου, ὡς καὶ εἰς τὴν παρακειμένην μικρὰν καὶ ἄσημον, τὸν Ἅγιον Εὐστράτιον.

Ὡς ὁ ἴδιος διεκήρυξε εἰς τὸν προμνησθέντα ἐνθρονιστήριον λόγον του, «Ἀπὸ τὸ Ἀρτοφόριον τῆς ψυχῆς τοῦ Ἐπισκόπου, ὡς τίμιος Ἄρτος πρὸς τὸ πεφιλημένον ποιμνιὸν του προσφέρεται ἡ μαρτυρία Ἰησοῦ Χριστοῦ», ἡ δὲ εὐθύνη «να κηρύσσωμεν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ διὰ λόγου καὶ ἔργου, ὅσον τὸ δυνατόν ἀνόθευτον καὶ καθαρὸν», μεγάλη. Καὶ αὐτὴν τὴν πίστιν του διὰ τὴν ἐπισκοπικὴν διακονίαν, ἐκκληροῖ καθ' ἡμέραν, ἐργαζόμενος «ταῖς ἰδίαις χερσίν», ἐξομολογῶν ὁ ἴδιος τοὺς χριστιανοὺς τῶν χωρίων, περιοδεύων, λειτουργῶν καὶ ἐξομολογῶν εἰς στρατιωτικὰς μονάδας τῆς Λήμνου, ὅπου οἱ φερέλπιδες, τῆς εὐλογημένης πατρίδος νέοι φυλάττουν τὰς ἱεράς καὶ ἐθνικὰς Θερμοπίλας, γενόμενος «τοῖς πᾶσιν τὰ πάντα», ὥστε νὰ πληροφορήσῃ ἐπαξίως τὴν ἀποστολήν του.

Μετέτρεψε τὸ Ἐπισκοπεῖον ἀπὸ χῶρον «ζοφώδους ὕπνου καὶ νοχελικῆς ἠρεμίας» εἰς πνευματικὴν ἐπαλις, τοῦτο μὲν διὰ τῆς τελείσεως λειτουργικῶν καὶ λατρευτικῶν συνάξεων εἰς τὸ παρεκκλήσιον αὐτοῦ, τὸ τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν Παύλου, ὁ ὁποῖος παντοῦ τὸν διώκει διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῇ, τοῦτο δὲ διὰ τῆς συστάσεως καὶ δημιουργίας ἐκ τοῦ μηδενὸς ἐκκλησιαστικοῦ μουσείου τῆς Μη-

τροπόλεως, τὸ ὁποῖον καὶ ἔχει στεγάσει εἰς τὸ ἰσόγειον, καταστολήσας τοῦτο διὰ πλείστων ἐκκλησιαστικῶν κειμηλίων καὶ σκευῶν, ἄριστα διακεκοσμημένων, ὥστε ἄνευ ἀμφιβολίας δύναται νὰ ἀποκαλέσῃ ὁ ἐπισκέπτης του τοῦτο «φίλοκαλία τῆς ἐκκλησιαστικῆς τέχνης».

Τῇ ἐμπνεύσει του ἀνηγέρθησαν ἐκ θεμελίων εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν Μυρίνης, εἰς τὸν Ναὸν Εὐαγγ. Θεοτόκου Μούδρου ὡς καὶ εἰς τὸν Ναὸν Ἁγίου Γεωργίου Ἀτσικῆς Πνευματικὰ Κέντρα, μὲ τὸν πόθον ὅπως ἀνεγερθοῦν παρόμοια εἰς ἀπάσας τὰς ἐνορίας τῆς νήσου.

Ἐγκαινίασε ἀπὸ ἐτῶν πολλῶν ἀνεγκαινιάστους Ναοὺς, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἐκείνον τῶν Γενεθλίων τοῦ Κυρίου εἰς Ἅγιον Εὐστράτιον, τελετὴ ἢ ὁποία, πρωτοφανῆς εἰς τοὺς ὀλίγους κατοίκους τῆς μικρᾶς νήσου, προκάλεσε αἰσθήματα ἀνεκφράστου χαρᾶς καὶ ἀγαλλιᾶσεως.

Μὲ εὐλάβειαν εἰς τὴν μνήμην τῶν προοδοπορησάντων εἰς τὸν θρόνον τῆς Λήμνου, ὁ ἐξηκοστὸς πρῶτος ἐκ τῶν διαδόχων των, περισυνέλεξε ὅ,τι προσωπικὸν τους ἀνεῦρε, ἐκθέσας εἰς κοινὴν θέαν εἰς τὸ Ἐπισκοπεῖον Μυρίνης. Ἐνταῦθα σημειώνομεν τὴν τοποθέτησιν εἰς τὸ προαύλιον τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ, τῆς προτομῆς τοῦ ἀπαγχονισθέντος ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐν ἔτει 1770, Ἐθνομάρτυρος Μητροπολίτου Λήμνου Ἰωακείμ τοῦ Χίου, ὡς καὶ τὴν καθιέρωσιν ἐτησίου ἐπίσημου Μνημοσύνου, μὲ τὴν παρουσίαν τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν τῆς νήσου, εἰς τιμὴν καὶ μνήμην τῶν Ἀρχιερέων τούτων.

Μὲ χειροτονίας νέων κληρικῶν προσπαθεῖ νὰ συμπληρώσῃ τὰς πολλὰς ἐφημεριακάς ἑλλείψεις, πάντοτε δὲ ἰκετευτικὸν ἀπευθύνει τὸν λόγον πρὸς λογίους κληρικούς διὰ τὴν ἐπ'ἀνδρωσιν τοῦ ἱεροῦ κλήρου τῆς Λήμνου.

Ἐδημιούργησε τὸ Ταμεῖον ἀρωγῆς τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐνισχύονται ἱερεῖς ἔχοντες ἐκτάτους ὄλως καὶ ἀπροβλέπτους ἀνάγκας, ἢ δὲ ἐπ' ἐσχάτων λειτουργήσασα Σχολὴ Πληροφορικῆς, μερίμνη του, εἰς τὴν ὁποίαν μαθητεύουν περὶ τοὺς 120 νέοι, ὡς καὶ ὁ ἔτοιμος διὰ νὰ τεθῆ εἰς λειτουργίαν Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τῆς Μητροπόλεως, σὺν πᾶσι τοῖς ἄλλοις, δίδουν τὴν βεβαιότητα ὅτι, συντόμως ἢ οἰκονομικὰ ἀδύναμος καὶ ἐμπερίστατος Λήμνος, θὰ ἀποβῆ κέντρον ἐκκλησιαστικῆς ἀκτινοβολίας, πλέουσα ἐπὶ

τοῦ ἀσφαλοῦς, ὡς ἄλλη μικρὰ πνευματικὴ ναῦς, ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρχιπελάγους.

Εἶναι ὁ καθιερωτῆς ὡς πολιούχου τῆς Λήμνου τοῦ Ἁγίου Σώζοντος, τοῦ σώσαντος τὴν νήσον ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ ζυγοῦ τὴν 8ην Ὀκτωβρίου 1912, συντάξας πρὸς τοῦτο καὶ εἰδικὴν ἀσματικὴν ἀκολουθίαν, ἐνδιαφερθεὶς ὅπως ἀποτίμημα τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ Ἁγίου μεταφερθῆ εἰς Λήμνον, εἰς εὐλογίαν καὶ ἁγιασμόν τῶν χριστιανῶν.

Λειτουργικαὶ καὶ λατρευτικαὶ ἐκδηλώσεις, μουσικοφιλολογικαὶ συνάξεις μὲ τὴν συμμετοχὴν Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ χοροῦ τῶν Ἱεροψαλτῶν, ἔχουν προκαλέσει ἰδιαίτεραν αἰσθησὶν εἰς τὸν λαόν, ξένον παντελῶς ἐπὶ σειρὰν δεκαετιῶν τοιούτων ἐκκλησιαστικῶν ἐκδηλώσεων, εἰς τὰς ὁποίας καὶ συμμετέχει μετὰ ζήλου. Ἐδήλωσεν κατὰ τὴν ἀφιξίν του εἰς Λήμνον τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1989, ὅτι, «Ἐπιθυμῶ νὰ γίνωμεν τὸ δυναμικὸν κῦτταρον τῆς Ἐκκλησίας, ἀπόλυτα διαθέσιμοι εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον μᾶς στέλλει σήμερον εἰς τὴν καρδίαν τοῦ κόσμου διὰ νὰ δώσωμεν τὴν μαρτυρίαν τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους» («Μαρτυρία», ἐκδ. «Ἐκκλησίας», 1989), καὶ οὐδεὶς ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ διασχίσας τὸ Αἰγαῖον, ἀπὸ Ἀθήνας εἰς Λήμνον, ὡς οὐρανοδρόμος ἀητός, Σεβασμιώτατος κ. Ἱερόθεος, καταξιώνει τὰς σκέψεις του αὐτὰς εἰς ἔργον ἀγαθὸν καὶ καρποφόρον.

Σεβασμιώτατοι Πατέρες, πνευματικὴ καὶ εὐγενὴς Συναξίς.

Τελειῶνω μὲ ἓνα χαρακτηριστικὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν ἐνθρονιστήριον λόγον τοῦ Σεβασμιωτάτου:

«Τὸ κύριον μέλημα λοιπὸν τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας θὰ εἶναι νὰ σώξῃ. Καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς πλευρᾶς τὸ ἱερατικὸν δυναμικὸν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως μας πρέπει νὰ ἀποδυθῆ μὲ δύναμιν καὶ ἀποφασιστικότητα εἰς τὴν διακονίαν αὐτήν. Πιστεύομεν, ὅτι ἐὰν ἡ Ἐκκλησία μας ἐπηρεάσῃ τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων περισσότερο, διεισδύσῃ εἰς τὸν ἔσω ἀνθρώπον βαθύτερα καὶ θαυπέυσῃ τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν στοργικώτερα, θὰ ὑπάρξῃ ἐκκλησιαστικὴ ἀναγέννησις. Καὶ διὰ τοῦτο αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην μιᾶς νέας Πεντηκοστῆς. Αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην ἐνός "ἤχου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ" ὁ ὁποῖος νὰ ἔλθῃ μὲ δύναμιν "βιαίας πνοῆς".

»Μὲ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἦλθον πλησίον σας. Διὰ

Ὁρθόδοξη Ἱεραποστολή

Η ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΖΗΛΩΝ κ. ΣΩΤΗΡΙΟΥ Στὴ Σεούλ τῆς Κορέας

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ἐξέλεξε πρόσφατα, ὡς Βοηθὸν Ἐπίσκοπον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ν. Ζηλανδίας, τὸν Ἀρχιμανδρίτη κ. Σωτήριο Τράμπα. Στὸν ἐκλεγέντα, ποὺ ἐργάζεται ὡς ἱεραπόστολος στὴ μακρινὴ Κορέα ἐπὶ δέκα ὀχτὼ ὀλόκληρα χρόνια, δόθηκε ὁ τίτλος τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης Ἐπισκοπῆς Ζήλων.

Ἡ χειροτονία τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ζήλων ἐγίνε στὴν πρωτεύουσα τῆς Ν. Κορέας Σεούλ, τῇ Γ' Κυριακῇ τῶν Νηστειῶν, 21 Μαρτίου τρ. ἔ., στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ ἁγίου Νικολάου, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ν. Ζη-

στὴ θ. Λειτουργία καὶ τῇ χειροτονία προσήλθαν ὁ Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος στὴν Κορέα κ. Δημήτριος Μανωλόπουλος καὶ τὰ μέλη τῆς ἐλληνικῆς Πρεσβείας, καθὼς καὶ οἱ Πρέσβεις τῆς Ρωσίας, Ρουμανίας, Βουλγαρίας, Γιουγκοσλαβίας, καὶ ὁ Νούντιος τοῦ Βατικανοῦ στὴν Κορέα. Ἡ θ. Λειτουργία ἐτελέσθη στὴν ἐλληνικὴ καὶ κορεατικὴ γλώσσα, ἔφαλε δὲ πολυμελὴς χορωδία Κορεατῶν νέων καὶ νεανίδων. Ὁ ναὸς ἦταν κατάμεστος ἀπὸ Κορεάτες ὀρθοδόξους, καθὼς καὶ πολλοὺς Ρώσους, Ρουμάνους καὶ Βουλγάρους πιστοὺς, ποὺ μένουν στὴν Κορέα. Ἡ ἐλληνικὴ ἀντιπροσωπεῖα ἦταν ἡ πολυπληθέστερη: τριάντα καὶ πλέον κληρικοὶ καὶ λαϊκοί, συγγενεῖς τοῦ Θεοφ. κ. Σωτηρίου καὶ συνεργάτες τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου, ποὺ μὲ δικὰ τους ἔξοδα ταξίδευσαν στὴν μακρινὴ αὐτὴ χώρα γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὸ ἰδιαιτέρας σημασίας αὐτὸ γεγονός καὶ γιὰ νὰ συμμερισθοῦν τὴ χαρὰ τῆς Ὁρθοδόξου Κοινότητος τῆς Κορέας.

Γιὰ τὴ χειροτονία τοῦ πρώτου Ἐπισκόπου στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κορέας, ὁ Παναγ. Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος ἔστειλε τὸ ἀκόλουθο μήνυμα:

Νοερῶς συμπαριστάμενοι μεθ' ὑμῶν πάντων κατὰ τὴν αὐτόθι σημερινὴν εὐχαριστιακὴν σύναξιν

Τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου Ἀχελώου κ. **ΕΥΘΥΜΙΟΥ**

λανδίας κ. Διονυσίου καὶ ἐκπροσώπου τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, μὲ τὴ συμμετοχὴ πέντε Ἀρχιερέων ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν: Καρυστίας κ. Σεραφεῖμ, Νικοπόλεως κ. Μελετίου Ἀργολίδος κ. Ἰακώβου, Ἄρτης κ. Ἰγνατίου καὶ τοῦ συντάκτου τῆς παρουσίας ἐκθέσεως. Στὸ ἀρχιερατικὸ συλλεῖτουργο ἔλαβαν ἐπίσης μέρος δέκα τέσσερις Ἕλληνες καὶ Κορεάτες Ἱερεῖς καὶ Διάκονοι.

νὰ ἀναζητήσωμεν μαζὶ αὐτὸν τὸν ἦχον ἐκ τοῦ γαλανοῦ οὐρανοῦ τῆς ἐκκλησιαστικῆς παραδόσεως καὶ πίστεως τῆς χριστιανικῆς Ἑλλάδος μας, διὰ νὰ δοκιμάσωμεν μαζὶ τὴν συγκίνησιν ὅτι «ἐπανευρήκαμε τὸν Σωτῆρα μας», νὰ ζήσωμεν ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι καὶ ἀληθείᾳ» [(Ἐφ. δ' 24) «ΜΑΡΤΥΡΙΑ...», ἐκδ. περιοδ. «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», σελ. 20].

Ἡ σημερινὴ τιμὴ εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Λήμνου κ. Ἱεροθέου, ὡς καὶ τῶν παρισταμένων Σεβασμιωτάτων Ἱεραρχῶν, κοσμητόρων Θρόνων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, Ἀττικῆς κ. Δωροθέου, Πατρῶν κ. Νικοδήμου, Καρυστίας καὶ Σκύρου κ. Σεραφεῖμ, εἶναι ὁμολογουμένως ἐκφρασις ἀγάπης καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἡ ὁποία τοὺς κατέστησε Ἐπισκόπους, καὶ τὸν ὑπ' αὐτοὺς ποι-

μαινόμενον ἠγαπημένον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λαόν. Οἱ τιμώμενοι Ἱεράρχαι εἶναι καύχημα τῆς Ἐκκλησίας, σφραγὶς τῆς μαρτυρίας τῆς πίστεως, ἀσφαλεῖς κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, δόξα τοῦ «Εὐαγγελικοῦ ζυγοῦ», ἄξιοι ἀποστολικοὶ διάδοχοι!

Κατακλείων, εὐχομαι ὁ ἐλάχιστος καὶ κεχρηαῖος ἐγώ, ὁ πρῶτος Ἀρχιερεὺς, Κύριος Ἰησοῦς, καταξιώσαι καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου κ. Ἱεροθέου καὶ τῶν πρεσβυτέρων τιμωμένων Ἀρχιερέων, ὅπως ἔσται, «ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους τῶν ὑδάτων, ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ τὸ ξύλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρησεται καὶ πάντα ὅσα ἂν ποιῆ κατευοδωθήσεται» (Ψαλμ. Α' 3). Τιμὴ, εἰρήνη καὶ εὐκλεία τοῖς τιμωμένοις.

(Συνεχίζεται)

ἐπί τε τῆ ἑορτῆ τῆς Σταυροπροσκυνήσεως καὶ ἐπὶ τῆ εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία ὑμῶν, Θεοφιλέστατε ἀδελφῆ ἁγίε Ζήλων, ἀπευθύνομεν ἀπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἀδελφικὸν χαριετισμὸν καὶ ἀσπασμὸν πρὸς πάντας τοὺς συλλειτουργοῦντας ἀδελφοὺς Ἱεράρχας καὶ εὐλογοῦμεν τοὺς συμπροσευχομένους πιστοὺς ἀπὸ καρδίας, ἀναφωνοῦντες καὶ ἡμεῖς μετ' αὐτῶν τὸ «Ἄξιος!».

Διότι ἡ ὑμετέρα ἀγαπητὴ Θεοφιλία ὄντως περιεπάτησεν ἄχρι τοῦδε ἀξίως τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθη (Ἐφ. 4,1) καί, εἰδικώτερον ἐν Ἄπῳ Ἀνατολῇ, μεταδίδει αὐτῇ ἤδη ἐπὶ εἰκοσαετίαν περίπου τὸ φῶς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ εἰς τοὺς διψῶντας τὴν ἀλήθειαν ἀδελφοὺς ἡμῶν καὶ κρατεῖ ὑψηλὰ τὸ λάβαρον τοῦ Σταυροῦ καὶ καλεῖ πάντας εἰς προσκύνῃσιν τῆς ἐπ' αὐτοῦ θυσίας τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Δικαίως ὅθεν ἡ Ἐκκλησία ἡμῖν τοὺς κόπους αὐτῆς καὶ ἀνήγαγεν αὐτὴν εἰς ὑψηλότεραν καὶ περιόπτον σκοπιάν, ἀποδεχθεῖσα εὐχαρίστως τὴν σχετικὴν εἰσῆγησιν τοῦ οἰκείου ποιμενάρχου Ἱερωτάτου ἀδελφοῦ Μητροπολίτου Νέας Ζηλανδίας κυρίου Διονυσίου, ὅστις ἐκπροσωπεῖ σήμερον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ ἡμᾶς ἐπισήμως κατὰ τὴν ἐν Σεοὺλ μεγάλην ταύτην ἑορτὴν καὶ πανήγυριν.

Δῶν πάνσιν ἡμῖν ὁ φιλεύσπλαγχος Θεὸς τὰ ἐλέη καὶ τοὺς οἰκτιρισμοὺς Αὐτοῦ ἵνα διακονῶμεν Αὐτῷ ἀξίως οἱ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Θυσιαστηρίου, ὁμοῦ δὲ μετὰ τῶν πιστῶν ἡμῶν Χριστιανῶν «βαστάζωμεν τὸ ὄνομα Του ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων υἱῶν τε Ἰσραὴλ» (Πραξ. 9,15).

Καλὴν Ἀνάστασιν!

Ἄπὸ τῶν Πατριαρχείων τῆ 20ῆς Μαρτίου 1993

† ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

Πρὶν ἀπὸ τῆ χειροτονία, ὁ Θεοφ. κ. Σωτήριος ἔκαμε τὴν ἐξῆς προσφώνησιν:

«Ἡ Θεία Πρόνοια, ἡ ὁποία κατευθύνει τὰ πάντα, ὅσα συμβαίνουν περὶ ἡμᾶς, ἔδωκεν ὥστε νὰ καλοῦμαι νὰ δεχθῶ τὴν χάριν τῆς Ἀρχιερωσύνης, σήμερον πὺν προβάλλεται εἰς προσκύνῃσιν, στὸ μέσον τοῦ Ναοῦ, ὁ αἱματοβαμένος Τίμιος Σταυρὸς τοῦ Κυρίου μας. Τὸ γεγονός αὐτὸ τὸ θεωρῶ ὅτι δὲν εἶναι τυχαῖον, ἀλλ' ὅτι μετὰ αὐτὸ θέλησε ὁ Κύριος νὰ μοῦ δώσει ἓνα ἰδιαίτερο συγκλονιστικὸ μῆνυμα.

Αἰσθάνομαι τὴν ἱερὰ αὐτῆ ὥρα νὰ ἀκούω τὴν φωνὴν Του ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ Σταυροῦ Του καὶ νὰ μοῦ λέγη.

«Υπὲρ σοῦ ἐγὼ ἀγιαζῶ ἑμαυτὸν, ἵνα καὶ σὺ ἡ ἡγιασμένος ἐν ἀληθείᾳ» (Ἰωαν. 17,19). Ὁ σταυρὸς εἶναι ὁ μόνος δρόμος ἀγιασμοῦ καὶ σωτηρίας. Καὶ ὁ σταυρὸς τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι νὰ σηκῶνῃ τὸ βάρος ὄλου τοῦ ποιμνίου του, τοῦ ὁποίου γίνεται πατέρας καὶ ὄλους τοὺς περιβάλλει μετὰ τὴν στοργὴν του καὶ τὴν ἐπαγρύπνησίν του, ὥστε νὰ τοὺς ἀγιαζῇ καὶ νὰ τοὺς προσφέρῃ ἀγιασμένους εἰς τὸν Θεόν.

«Εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς διώξουσιν» (Ἰω. 15,20), ἀκούω ἀκόμη τὴν φωνὴν Του. Ἐὰν ἐγὼ, ὁ πρῶτος «Ποιμὴν καὶ Ἐπίσκοπος τῶν ψυχῶν ὑμῶν» (Α' Πέτρ. 2,25) ἀνέβηκα στὸν φρικτὸν Γολγοθᾶν αἰῶν τὸν σταυρὸν μου, καὶ σὺ ἀγόγγυστα νὰ σηκῶνῃς τὸν οἰονδήποτε σταυρὸν σου.

Ἐὰν ἐγὼ δέχθηκα ὕβρεις, συκοφαντίες, ἐμπτισμοὺς, ἐμπαιγμοὺς καὶ χλευασμοὺς, ἀχαριστίες, ἀκόμη καὶ ἐγκατάλειψιν δικῶν μου ἀνθρώπων, νὰ εἶσαι πάντοτε ἔτοιμος καὶ σὺ, γιὰ τὸ ὄνομά μου, νὰ ὑπομένεις παρόμοια.

«Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθει ὑπὲρ τῶν προβάτων» (Ἰω. 10,11), καθὼς ἐγὼ «ὑπόδειγμα δέδωκα ὑμῖν» (Ἰω. 13,15). Ἄν οἱ περιστάσεις τὸ ἀπαιτήσουν, καὶ μαρτυρικόν, καθ' οἰονδήποτε τρόπον, θάνατον νὰ δεχθῆς χάριν τῆς σωτηρίας τῶν προβάτων μου.

Αὐτὲς οἱ ἱερὲς παρακαταθήκες τοῦ Μεγάλου Ἀρχιερέως καὶ Ἰδρυτοῦ τῆς Ἐκκλησίας «ἦν περιεποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος» (Πραξ. 20,28) αἰσθάνομαι νὰ ἤχουν στὰ ὦτα τῆς ψυχῆς μου.

Ἄλλωστε, δὲν εἶναι ἀσύνηθες Ἐπίσκοποι τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας νὰ τελειώνωνται μετὰ τὸ μαρτύριον, ὅπως ὁ πρὸ 72 ἐτῶν μαρτυρήσας Ἐπίσκοπος Ζήλων Εὐθύμιος, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔχω ἰδιαιτέρους πνευματικὸς δεσμούς ὄχι μόνον διότι μοῦ ἐκκληρώθη τὸ ὄνομα τῆς Ἐπισκοπῆς του, ἀλλὰ καὶ διότι ὑπήρξαμε ἀδελφοὶ Μοναχοὶ τῆς αὐτῆς Ἱερᾶς Μονῆς τῆς Ἱ. Μονῆς Λειμώνος, Καλλονῆς Λέσβου καὶ διακονήσαμε ὡς Ἱεροκλήρυκες εἰς τὴν αὐτὴν Ἱ. Μητρόπολιν, τὴν Ἱ. Μητρόπολιν Μηθύμνης.

Τὸ πνεῦμα θυσίας ὁμοῦ, πὺν πρέπει νὰ διακατέχη τὸν Ὀρθόδοξον Ἐπίσκοπον, ὅσον σπουδαῖον καὶ ἐὰν εἶναι δὲν ἀρκεῖ.

Κατὰ τὴν Θεόπνευστον Ἀγίαν Γραφήν, πρέπει νὰ εἶναι «πλήρης Πνεύματος Ἁγίου καὶ σοφίας» (Πραξ. 6,3), ἀνεπίληπτος (Α' Τιμ. 3,2), «ὄσιος» (Τιτ. 1,8) καὶ νὰ κοσμεῖται ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἄλλα προσόντα πὺν ζητεῖ ὁ Μέγας τῶν Ἐθνῶν Ἀπόστολος σὺς Ποιμαντικὲς Ἐπιστολές του.

Οἱ Σεβ. Ἱεράρχες, με ἐπικεφαλῆς τὸν Μητροπολίτη Ν. Ζηλανδίας κ. Διονύσιου, κατὰ τὴ χειροτονία τοῦ θεοφ. Ζήλων κ. Σωτηρίου.

Πῶς ὁμως ἓνας ἄνθρωπος με τόσες ἀδυναμίες καὶ ἐλλείψεις, σὰν τὴν ἀναξιότητά μου, νὰ τολμήσω νὰ ἀποδεχθῆ τις μεγάλες εὐθύνες τοῦ Ἐπισκόπου;

Νά, γιατί, ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν, ὡσὰκις ἐγένετο λόγος περὶ ἐκλογῆς μου εἰς Ἐπίσκοπον, ἡ ἀπάντησίς μου ἦτο: «Παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο» (Ματθ. 26,39).

Ἄλλὰ τότε, τί ἦταν ἐκεῖνο ποὺ ἐξησθένησε τὴν ἀντίστασί μου καὶ με ἔκανε νὰ τολμήσω νὰ πῶ τὸ «ναί» στὸ κάλεσμα τῆς Ἐκκλησίας;

Ἀπὸ τῆ μιὰ πλευρὰ ἡ ἀγάπη Σας, Σεβασμιώτατε, καθὼς καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας κ.κ. Βαρθολομαίου, τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων τῆς περὶ Αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱεράς Συνόδου καὶ ἡ ἐπιμονή Σας νὰ συνεχίσω τὴν ἐδῶ διακονίαν μου ὡς Ἐπίσκοπος.

Ἀκόμη καὶ τὸ γεγονός, Σεβασμιώτατε, ὅτι εἰς κάθε δυσκολία καὶ σοβαρὸν πρόβλημα θὰ καταφεύγω εἰς τὴν φωτισμένη κρίσι Σας καὶ τὴν μακρόχρονη πείρα Σας καὶ θὰ ἔχω ἐξασφαλισμένη τὴν συμπαράστασιν καὶ καθοδήγησίν Σας.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη πλευρὰ αἰσθανόμενον ἐντονη τὴν ἀγάπη μου πρὸς τὴν ἐν Κορέα Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, τὴν ὁποίαν με ὄλες τις ἀσθενεῖς δυνάμεις μου

προσπαθῶ νὰ βοηθῶ καθ' ὅλα αὐτὰ τὰ ἔτη. Διακαῆς ὁ πόθος τῶν ἐν Κορέα Ὁρθοδόξων ἀδελφῶν μας, Κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, νὰ ὑπάρχη εἰς τὴν Κορέα μόνιμα ἐγκατεστημένος Ἐπίσκοπος, ὥστε νὰ ἐπιλυθοῦν τὰ ἀπὸ ἐτῶν ἐκκρεμοῦντα θέματα τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ τῶν ὁποίων, μάλιστα, μερικὰ χρειάζονται καὶ νομοθετικὴν ρύθμισιν.

Ὅλα αὐτὰ με ὥθησαν νὰ ἀποδεχθῶ τὴν κλῆσιν τῶν Ἁγίων Ἱεραρχῶν τοῦ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, διὰ στόματος τοῦ Παναγιωτάτου Πατριάρχου μας καὶ μάλιστα ὡς κλῆσιν Θεοῦ, πρὸς τὴν ὁποίαν εθεώρησα ὅτι ὄφειλα ὑπακοήν.

Μὲ βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς ἀναξιότητος καὶ τῆς ταπεινότητός μου, προσβλέπω τὴν στιγμὴν αὐτὴν πρὸς τὸ δυσβάστακτον βῆρος τοῦ σταυροῦ τοῦ Ἐπισκόπου, ποὺ καλοῦμαι ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἀναλάβω στοὺς ἀσθενεῖς ὤμους μου. Πρὸς τοῦτο, ἐν πίστει καταφεύγω εἰς τὸ ἄπειρον ἔλεος καὶ τὴν Χάριν τοῦ Κυρίου καὶ ἐπικαλοῦμαι τὴν ἐνδυνάμωσίν Του, ἵνα ἱκανώσῃ με τελειῶσαι τὴν δύναμιν Ἐκείνου ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου (Β' Κορ, 12,9). Καταφεύγω ἐπίσης εἰς τὴν Χάριν καὶ τὴν μεσιτείαν καὶ συναντίληψιν τῆς Κοινῆς Μητέρας ὄλων τῶν Χριστιανῶν, τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ὡς καὶ πάντων τῶν Ἁγίων.

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ*

β) Διότι δέν διαθέτω τά λεπτομερή πρακτικά τών έργασιών τής Ίεράς Συνόδου τόσον από τή συνεδρία τής 8ης Ίουνίου όσον και από τή συνεδρία τής 22ας Ίουλίου 1992. Διαθέτω μόνο τίς περιληπτικές αποφάσεις παραπομπής και καταδίκης και ελάχιστα άλλα δευτερεύοντα έγγραφα.

Τούς λόγους που ώθησαν τήν Ίερά Σύνοδο να καταλήξει στον άνωτέρω τρόπο διώξεως και κα-

Του κ. ΔΗΜ. Β. ΓΟΝΗ

Άναπλ. Καθηγητού Παν/μίου Άθηνών

ταδίκης του Χριστοφóρου ως ιερομονάχου μπορεί κανείς να τους άντλήσει από τό κατηγορητήριο εις βάρος τών τριών στασιαστών μητροπολιτών. Οί στασιαστές άρχιερείς κατηγορούνται, διότι «Άντικανονικά και άντικαταστατικά (παράνομα) στις 21 Μαΐου 1992 προήγαγαν στο άξίωμα του άρχιμανδρίτη και στις 26 Μαΐου 1992 τέλεσαν επισκοπική χειροτονία στον ιερομόναχο Χριστοφόρο Σάμπεβ κατά παράβαση τών κανόνων ιθ' και κγ' τής εν Άντιοχεία τοπικής Συνόδου και τών άρθρων 43, 108 (παράγρ. 4, 14) και 111 (παράγρ. 7) του Καταστατικού Χάρτη τής Όρθόδοξης Έκκλησίας τής Βουλγαρίας»¹²⁴. Δηλαδή ή Ίερά Σύνοδος τής Ίεραρχίας δέχθηκε ότι τόσον ή προαγωγή στο άξίωμα του άρχιμανδρίτη όσον και ή χειροτονία σε επίσκοπο του Χριστοφóρου είναι άκυρες και άνυπόστατες, διότι έγιναν κατά σαφή παράβαση τών ιερών Κανόνων και του Καταστατικού Χάρτη τής Έκκλησίας τής Βουλγαρίας, άφού πραγματοποιήθηκαν από αναρμόδιο όργανο. Κατά τον Καταστατικό Χάρτη, τόσον ή χορήγηση εκκλησιαστικών όφφικίων, όσον και ή χειροτονία επισκόπου είναι αποκλειστικό δικαίωμα τής Ίεράς Συνόδου τής Ίεραρχίας¹²⁵, ενώ κατά τους ιερούς Κανόνες ή εκλογή και ή χειροτονία επισκόπου, όταν δέν υπάρχουν άνυπέρβλητες δυσκολίες, πρέπει να τελεΐται από όλους τους επισκόπους τής τοπικής Έκκλησίας. "Ας δοϋμε όμως από κοντά τί λένε σχετικά οι ιεροί Κανόνες.

"Όταν κανείς μελετήσει με προσοχή τους Κανόνες τής Έκκλησίας, θα διαπιστώσει ότι ό επίσκοπος εκλέγεται και χειροτονείται από όλους τους επισκόπους τής επαρχίας (Συνόδου) με επικεφαλής τον Πρώτο. "Αν για άντικειμενικούς λό-

γους δέν είναι δυνατόν να λάβουν μέρος όλοι οι επίσκοποι, τότε επιτρέπεται να τον χειροτονήσουν οι περισσότεροι και εν έσχάτη ανάγκη μόνο τρεις με έντολή του Πρώτου. Άλλά και στη μιά και στην άλλη περίπτωση είναι αναγκαίο οι χειροτονούντες επίσκοποι με επιστολές να έχουν συμψήφους και τους υπόλοιπους επισκόπους. Υπόβαθρο τής διδασκαλίας αυτής ασφαλώς αποτελούν οι κανόνες δ' τής Α' Οικουμενικής Συνόδου και ιθ' τής συνόδου τής Άντιοχείας, οι όποιοι έχουν αντίστοιχα ως εξής: «Επίσκοπον προσήκει μάλιστα μόν υπό πάντων τών εν τή επαρχία καθίστασθαι· ει δέ δυσχερές εΐη τό τοιοϋτο, ή δια κατεπείγουσαν ανάγκην, ή δια μήκος όδοϋ, εξ άπαντος τρεις επί τό αυτό συναγομένους συμψήφων γινομένων και τών άπόντων, και συντιθεμένων δια γραμμάτων, τότε τήν χειροτονίαν ποιείσθαι· τό δέ κϋρος τών γινομένων δίδοσθαι καθ' εκάστην επαρχίαν τῷ μητροπολίτῃ»¹²⁶. «Επίσκοπον μη χειροτονείσθαι δίχα συνόδου και παρουσίας του εν τή μητροπόλει τής επαρχίας· τούτου δέ παρόντος εξάπαντος, βέλτιον μόν συνεΐναι αυτώ πάντας τους εν τή επαρχία συλλειτουργούς, ους και προσήκει δι' επιστολής τον εν τή μητροπόλει συγκαλεΐν. Και ει μόν άπαντοΐεν οι πάντες, βέλτιον· ει δέ δυσχερές τοϋτο εΐη, τους γε πλείους εξάπαντος παρείναι δεΐ, ή δια γραμμάτων όμοψήφους γενέσθαι, και οϋτω μετά τής τών πλειόνων ήτοι παρουσίας, ή ψήφου, γίνεσθαι τήν κατάστασιν· ει δέ άλλως παρά τά ώρισμένα γίγνοιτο, μηδέν ισχύειν τήν χειροτονίαν. Εΐ δέ κατά τον ώρισμένον κανόνα γίγνοιτο ή κατάστασις, άντιλέγοιεν δέ τινες δι' οικείαν φιλονεικίαν, κρατεΐν τήν τών πλειόνων ψήφον»¹²⁷. Μέσα στο πνεϋμα και τά πλαίσια τών κανόνων αυτών κινούνται και οι Κανόνες: κγ' τής Άντιοχείας, ιβ' τής Λαοδικείας, ς' τής Σαρδικής, νγ' και νη' τής Καρθαγένης και γ' τής Ζ' Οικουμενικής Συνόδου. Ίσως έξω από τό πνεϋμα αυτό κινείται ό α' κανόνας τών Άποστόλων, κατά τον όποιον «Επίσκοπος χειροτονείσθω υπό επισκόπων δύο ή τριών»¹²⁸.

Ό ρόλος του Πρώτου στη χειροτονία επισκόπου είναι οϋσιαστικός, άφού κατά τον δ' κανόνα τής Α' Οικουμενικής Συνόδου «τό... κϋρος τών γινομένων δίδοσθαι καθ' εκάστην επαρχίαν τῷ μητροπολίτῃ». Τό ίδιο επαναλαμβάνει και ό γ' κανόνας τής Ζ' Οικουμενικής¹²⁹. Κατηγορηματι-

Συνέχεια εκ τής σελ. 240 του ύπ' άρ. 7 τεύχους.

124. Πρωτόκολλο Νο 32 τής Ίεράς Συνόδου τής 8.6.1992, παράγρ. 1.

125. Καταστατικός Χάρτης, άρθρο 108, παράγρ. 4 και 19.

126. Α. Σ. Άλιβιζάτου, Οί ιεροί Κανόνες, σ. 27.

127. Α. Σ. Άλιβιζάτου, Οί ιεροί Κανόνες, σ. 178.

128. Α. Σ. Άλιβιζάτου, Οί ιεροί Κανόνες, σ. 137.

129. Α. Σ. Άλιβιζάτου, Οί ιεροί Κανόνες, σ. 122.

χός ἐπ' αὐτοῦ εἶναι ὁ ἰθ' κανόνας τῆς Ἀντιοχειάς: «Ἐπίσκοπον μὴ χειροτονεῖσθαι δίχα συνόδου καὶ παρουσίας τοῦ ἐν τῇ μητροπόλει τῆς ἐπαρχίας» τούτου δὲ παρόντος ἐξάπαντος, βέλτιον μὲν συνεῖναι αὐτῷ πάντας τοὺς ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ συλλειτουργούς, οὓς καὶ προσήκει δι' ἐπιστολῆς τὸν ἐν τῇ μητροπόλει συγκαλεῖν». Μετὰ λίγα λόγια τὸ ἴδιο ὑποστηρίζει καὶ ὁ ἰβ' κανόνας τῆς Λαοδικείας: «Περὶ τοῦ τοὺς ἐπισκόπους κρίσει τῶν μητροπολιτῶν καὶ τῶν πέριξ ἐπισκόπων καθίστασθαι εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἀρχήν»¹³⁰. Τοῦτο ἰσχύει ἀκόμη καὶ στὴν περίπτωση πού ὑπάρχει ἀνάγκη στὴ χειροτονία νὰ λάβουν μέρος τρεῖς μόνον ἐπίσκοποι, ἀφοῦ κατὰ τὸν ιγ' κανόνα τῆς Κερθαγιῆς «Εἰ δὲ ἀνάγκη γένηται, τρεῖς ἐπίσκοποι, ἐν οἰσδήποτε ἂν τόπω ὦσι, τῷ τοῦ πρωτεύοντος παραγγέλματι χειροτονήσουσι τὸν ἐπίσκοπον»¹³¹.

Ἄν δὲν τηρηθοῦν οἱ ἀνωτέρω προϋποθέσεις τῶν κανόνων, ἡ χειροτονία εἶναι ὡς μὴ γενομένη, ἀφοῦ κατὰ τὸν ιθ' κανόνα τῆς Ἀντιοχειᾶς «εἰ δὲ ἄλλως παρὰ τὰ ὠρισμένα γίγνοιτο, μηδὲν ἰσχύει τὴν χειροτονίαν». Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ ἀσφαλῶς πρέπει νὰ τηρηθεῖ καὶ στὴν περίπτωση τῆς χειροτονίας τοῦ Χριστοφόρου. Ἡ ἐκλογὴ καὶ ἡ χειροτονία του δὲν ἔγιναν σύμφωνα μὲ τὴν ἀνωτέρω κανονικὴ διαδικασία, πού προβλέπεται ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς Κανόνες. Ἀπλῶς μιὰ ομάδα τεσσάρων μητροπολιτῶν ἀποσπάστηκε ἀπὸ τὴν Ἱερά Σύνοδο, χωρὶς οὐσιαστικὸ λόγο, καὶ μὲ τὴν ἐπέμβαση τῶν πολιτικῶν Ἀρχῶν συγκροτήθηκε σὲ Σύνοδο καὶ χειροτόνησε νέο ἐπίσκοπο. Στὸ σημεῖο αὐτὸ μάλιστα δὲν ἔγινε σεβαστὴ οὔτε ἡ ἀρχὴ τῆς πλειοψηφίας, πού προβλέπεται ἀπὸ τὸν ἴδιο κανόνα τῆς Ἀντιοχειᾶς: «Εἰ δὲ κατὰ τὸν ὠρισμένον κανόνα γίγνοιτο ἡ κατάστασις, ἀντιλέγοιεν δὲ τινες δι' οικείαν φιλονικίαν, κρατεῖν τὴν τῶν πλειόνων ψῆφον», ἀφοῦ ἡ διορισμένη Σύνοδος ἀποτελεῖ μειοψηφία σὲ σύγκριση μὲ τὴν κανονικὴ Ἱερά Σύνοδο. Στὴν τελευταία συμμετέχουν ὁκτὼ μητροπολίτες καὶ δύο τοποτηρητὲς σὲ μητροπόλεις πού ἔχουν δικαίωμα νὰ λαμβάνουν μέρος στὶς ἐργασίες τῆς Συνόδου.

Ἄν κανεὶς ἀποδεχθεῖ τὴν ἀνωτέρω ἐπιχειρηματολογία, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ συμφωνῆσει καὶ μὲ τὸ τελικὸ πόρισμα τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας, ὅτι τόσον ἡ προαγωγὴ στὸ ἀξίωμα τοῦ ἀρχιμανδρίτη ὅσον καὶ ἡ χειροτονία σὲ ἐπίσκοπο τοῦ Χριστοφόρου εἶναι ἄκυρες καὶ ἀνυπόστατες. Ἐὰν ὅμως ἔχουν ἔτσι τὰ πράγματα, τότε θὰ πρέπει νὰ ἐπισημανθεῖ ὅτι τὸ κατ' ὕλην ἀρμόδιο δικαστήριον, τὸ ὁποῖο ἔπρεπε νὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν ὑπόθεση τοῦ ἱερομονάχου

Χριστοφόρου Σάμπεβ, ἦταν τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο καὶ συγκεκριμένα τὸ Μητροπολιτικὸ Συμβούλιο τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Βελίκο Τυρνόβου, στὴν ὁποία ἀνῆκε ὁ κατηγορούμενος ὡς κληρικός. Γιατί ὅμως δὲν παραπέμφθηκε ὁ Χριστοφόρος στὸ δικαστήριον αὐτό;

Ἡ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα αὐτὸ εἶναι ἀρκετὰ σύνθετη, διότι συνετέλεσαν πολλοὶ παράγοντες γιὰ τὴν ὀριστικὴ διαμόρφωση τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἱεράς Συνόδου. Ὁ Χριστοφόρος δὲν ἦταν δυνατόν νὰ παραπεμφθεῖ στὸ Μητροπολιτικὸ Δικαστήριον τοῦ Βελίκο Τυρνόβου, διότι ἡ κατάσταση στὴ μητρόπολη τοῦ Τυρνόβου ἦταν συγκεκριμένη. Οὐσιαστικὰ σ' αὐτὴν ὑφίσταντο δύο μητροπολίτες, ὁ Βελίκο Τυρνόβου Στέφανος, ὁ ὁποῖος τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1992 εἶχε ἀπαλλαγεῖ τῶν καθηκόντων του, καὶ ὁ ἐπίσκοπος Τραϊανουπόλεως Ἰλαρίων, ὁ ὁποῖος ἐκτελοῦσε χρέη τοποτηρητῆ στὴ μητρόπολη. Ὁ Στέφανος ἀνῆκε ἐνεργὰ στὸ στρατόπεδο τῶν «ἀντιπατριαρχικῶν», ἐνῶ ὁ Ἰλαρίων στοὺς «πατριαρχικούς». Παρὰ ταῦτα ὁ Ἰλαρίων δὲν ἦταν πρόθυμος νὰ ἀναλάβει τὴν εὐθύνη τῆς δίκης καὶ καταδίκης τοῦ ἱερομονάχου Χριστοφόρου¹³². Ἐκτὸς αὐτοῦ ὁ ἴδιος ὁ Καταστατικὸς Χάρτης παρεῖχε στὴν Ἱερά Σύνοδο τὴ δυνατότητα νὰ γνωματεύσει ὅτι ἡ δίκη τοῦ Χριστοφόρου ἔπρεπε νὰ γίνεαι στὴ Μητρόπολη τῆς Σόφιας, διότι κατὰ τὸ ἀρθρο 184 «οἱ ὑποθέσεις γιὰ ἐκκλησιαστικὰ παραπτώματα, κατὰ γενικὴ ἀρχή, δικάζονται στὸ δικαστήριον τοῦ τόπου κατοικίας τοῦ κατηγορουμένου»¹³³. Ὁ Χριστοφόρος, ἂν καὶ ὡς κληρικός ἀνῆκε στὴ μητρόπολη τοῦ Τυρνόβου, δὲν κατοικοῦσε στὸ Τυρνόβο. Ὡς βουλευτὴς πλέον ζοῦσε στὴ Σόφια, κήρυξε ἀνταρσία ἐναντίον τοῦ μητροπολίτη Σόφιας καὶ πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας Μαξίμου καὶ τελοῦσε τὴ θεία Λειτουργία στὶς πλατεῖες, φυσικὰ χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Πατριάρχου. Συνεπῶς ὁ Χριστοφόρος ἔπρεπε νὰ δικασθεῖ ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸ Δικαστήριον τῆς Σόφιας. Ἄλλὰ καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ δὲν ἐπῆλθε συμφωνία μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ἱεράς Συνόδου, κυρίως γιατί ἦταν δύσκολο νὰ σηκώσῃ κανεὶς τὸ βᾶρος τῆς καταδίκης τοῦ ἱερομονάχου Χριστοφόρου, ὁ ὁποῖος τώρα ἦταν καὶ πολιτικὸ πρόσωπο μὲ μεγάλη δύναμη, ἀφοῦ ἦταν ὄχι μόνον βουλευτὴς τοῦ κυβερνῶντος κόμματος τῆς Ἐνώσεως Δημοκρατικῶν Δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ Πρόεδρος τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐρησκειμάτων, πού ἦταν ὑπεύθυνος γιὰ τὴν «κάθαρση» τῆς Ἐκκλησίας.

(Συνεχίζεται)

130. Ἀ. Σ. Ἀλιβιζάτου, Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, σ. 199.

131. Ἀ. Σ. Ἀλιβιζάτου, Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, σ. 236.

132. Ὅπως θὰ δοῦμε κατωτέρω, ὁ Ἰλαρίων ἀπέφυγε νὰ λάβει μέρος καὶ στὶς ἐργασίες τοῦ Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, τὸ ὁποῖο καταδίκασε τοὺς στασιαστὲς ἀρχιερεῖς. Βλ. ὑπόσημ. 179.

133. Καταστατικὸς Χάρτης, ἀρθρο 184, σ. 374.

ΤΟ ΚΑΘΑΡΤΗΡΙΟΝ ΠΥΡ ΚΑΤΑ ΤΙΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΣΥΝΟΔΟ ΦΕΡΡΑΡΑΣ - ΦΑΩΡΕΝΤΙΑΣ*

3) Πού όφείλεται ή διδασκαλία τών Λατίνων για τó καθαρητήριο πυρ

Ένα ένδιαφέρων σημείο του θέματος που μάς απασχολεί είναι ποιά είναι τὰ αίτια που όδήγησαν τούς Λατίνους στην διδασκαλία περι καθαρηρίου πυρός. Αυτό είναι αναγκαίο, γιατί, καθώς πιστεύουμε, δέν είναι τυχαία ή εμφάνιση αυτής τής διδασκαλίας.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι, όπως φαίνεται από την μελέτη του θέματος, ή διδασκαλία περι καθαρηρίου πυρός εντάσσεται όργανικά μέσα στην όλη θεολογία τής Παπικής «Εκκλησίας», αναπτύσσεται μέσα σε όλη την ατμόσφαιρά της. Έπομένως, δέν είναι ένα τυχαίο γεγονός, αλλά σύμπτωμα τής θεολογίας τής Δύσεως, όπως αναπτύχθηκε με την άποκοπή της από την όρθόδοξη θεολογία. Ήδη μάς δόθηκε ή δυνατότητα να τó δούμε αυτό σε προηγούμενες αναλύσεις, αλλά τώρα θα τó μελετήσουμε έκτενέστερα και αναλυτικότερα.

Του Άρχιμ. κ. Ίεροθέου Σ. Βλάχου
Ίεροκήρυκος Ί. Άρχιεπισκοπής Άθηνών

Μπορούμε να σημειώσουμε πέντε αίτια, τὰ όποια, κατά την γνώμη μας, όδήγησαν την δυτική θεολογική σκέψη στην διδασκαλία περι καθαρηρίου πυρός.

Πρώτον, ή έλλειψη νηπτικής θεολογίας. Ή δυτική θεολογία με την απομάκρυνσή της από την όρθόδοξη θεολογία και κυρίως από την νηπτική παράδοση για την κάθαρση τής καρδιάς, τόν φωτισμό του νου και την θεωρία του Θεού δημιούργησε τις προϋποθέσεις αναπτύξεως και τής διδασκαλίας περι καθαρηρίου πυρός.

Πρώτον, ή έλλειψη νηπτικής θεολογίας. Ή δυτική θεολογία με την απομάκρυνσή της από την όρθόδοξη θεολογία και κυρίως από την νηπτική παράδοση για την κάθαρση τής καρδιάς, τόν φωτισμό του νου και την θεωρία του Θεού δημιούργησε τις προϋποθέσεις αναπτύξεως και τής διδασκαλίας περι καθαρηρίου πυρός.

Αυτό λέγεται από την άποψη ότι στην ήσυχαστική-νηπτική θεολογία τής Όρθοδόξου Έκκλησίας γίνεται λόγος για την ενέργεια του Θεού, που ως πυρ καθαρίζει τόν άνθρωπο. Πιστεύουμε ότι ανάλογα με τó ένεργημα τής Χάριτος του Θεού αποκτά και ένα ιδιαίτερο όνομα, λέγεται καθαρτική, φωτιστική και θεοποιός ένεργεια. Με άλλα λόγια, όταν ή άκτιστη ένεργεια του Θεού καθαρίζει τόν άνθρωπο λέγεται καθαρτική, όταν τόν φωτίζει λέγεται φωτιστική και όταν τόν θεώνει λέγεται θεοποιός.

Ό Ίδιος ό Χριστός είπε: «Πύρ ήλθον βαλείν επί την γήν, και τί θέλω ει ήδη άνήφθη!» (Λουκ. ιβ' 49).

Ό δέ Άπόστολος Παύλος γράφει: «Και γάρ ό Θεός ήμών πυρ καταναλίσκον» (Έβρ. ιβ', 29).

Ό άγιος Ίωάννης τής Κλίμακος, εκφράζοντας όλη την νηπτική παράδοση πάνω στο θέμα αυτό, λέγει ότι βιώνουμε την Χάρη του Θεού πρώτα ως πυρ, φωτιά και ύστερα ως φώς. Λέγει ό άγιος ότι τó ύπερουράνιο πυρ, όταν έπιδημή στην καρδιά, άλλους καταφλέγει για τó έλλειπές τής καθάρσεως και άλλους φωτίζει «διά τó μέτρον τής τελειότητος». Αυτό τó ίδιο πυρ όνομάζεται «και πυρ καταναλίσκον και φωτίζον». Γι' αυτό άλλοι έξήλθαν από την προσευχή τους σαν να έξέρχονται από φλογισμένο καμίνι, αισθανόμενοι έναν κουφισμό από τόν ρύπο, και άλλοι, όταν τελειώνη ή προσευχή, αισθάνονται σαν να έξέρχονται πεφωτισμένοι από τó φώς και ήμφιεσμένοι τó ίμάτιο τής ταπεινώσεως και αγαλλιάσεως⁷³.

Σέ άλλο σημείο ό άγιος Ίωάννης τής Κλίμακος λέγει ότι όλος ό κόπος μας γίνεται έως ότου τó πυρ του Θεού εισέλθη μέσα στο άγιαστήριο ήμών, δηλαδή μέσα στην καρδιά μας. Αυτός ό Θεός, που είναι πυρ, καταναλίσκει «πάσαν πύρωσιν, και κίνησιν, και πρόληψιν, και πώρωσιν και σκότωσιν, την έντòς και εκτός, όρωμένην τε και νοουμένην»⁷⁴.

Γενικά, σε όλη την εκκλησιαστική παράδοση γίνεται λόγος για τó πυρ που εισέρχεται μέσα στην καρδιά, δηλαδή για την άκτιστη Χάρη του Θεού, που αισθάνεται κανείς μέσα στην καρδιά του να κατακαίη τὰ πάθη⁷⁵. Βέβαια, αυτό τó πυρ είναι άκτιστο, δηλαδή είναι ή άκτιστη Χάρη του Θεού που κατακαίει τὰ πάθη, καθαρίζει την καρδιά, γι' αυτό και λέγεται καθαρτική Χάρη και αυτό γίνεται κατά την διάρκεια του αγώνος του ανθρώπου για την θεραπεία του. Είναι ουσιαστικά τó πρώτο στάδιο τής πνευματικής ζωής. Επίσης αυτό τó ίδιο τó πυρ, δηλαδή ή καθαρτική Χάρη του Θεού θα ενεργή στους κεκοιμημένους εκείνους που εισήλθαν στο στάδιο τής καθάρσεως, αλλά όμως δέν πρόφθασαν να καθαρθούν. Έτσι, με τὰ μνημόσυνα και τις προσευχές τής Έκκλησίας, όπως είπαμε πιδ πάνω, καθαρίζεται ό άνθρωπος και άνέρχεται στα στάδια τής πνευματικής τελειώσεως, αφού, άλλωστε, ή τελείωση είναι άτέλεστη.

Οί Λατίνοι, επειδή έχασαν την νηπτική θεολογία και δέν βίωσαν αυτές τις καταστάσεις εμπειρικώς, γι'

73. Ίω. Σιναΐτου: Κλίμαξ, έκδ. «Άστέρως», σελ. 163, νβ'.

74. ένθ' άνωτ., σελ. 125, ζ'.

75. Βλ. Άρχιμ. Ίεροθέου Βλάχου: Όρθόδοξη Ψυχοθεραπεία, έκδ. Ί. Μονής Γενεθλίου τής Θεοτόκου, σελ. 177 κ.έ.

* Συνέχεια εκ τής σελ. 250 του ύπ' άρ. 7 τεύχους.

αυτό παρερμήνευαν τὰ πατερικὰ κείμενα. Ἐβλεπαν σὰ κείμενα τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων ὅτι γίνεται λόγος γιὰ πῦρ ποὺ καθαρίζει τὸν ἄνθρωπο καὶ ὅτι αὐτὸ συνεχίζεται καὶ μετὰ τὸν θάνατο, γι' αὐτοὺς ποὺ ἤδη εἶχαν εἰσέλθει στὴν μετάνοια, στὸ στάδιο τῆς καθάρσεως, καὶ μὴ διαθέτοντες πνευματικὴ ἐμπειρία αὐτῆς τῆς διδασκαλίας, παρερμήνευσαν τὰ πατερικὰ χωρία. Ἔτσι, ἐφθασαν νὰ μιλοῦν γιὰ κτιστὸ πῦρ, καὶ μάλιστα πῦρ τιμωρίας διὰ τοῦ ὁποίου θὰ περάσουν οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ εἶναι σαφές ὅτι ἄλλη ἔννοια ἔχει τὸ θέμα αὐτὸ στὴν ὀρθόδοξη πατερικὴ διδασκαλία.

Δεύτερον αἴτιον τῆς ἐμφανίσεως τῆς διδασκαλίας παρὶ καθαρτηρίου πυρὸς εἶναι ἡ ταύτιση οὐσίας καὶ ἐνεργείας στὸν Θεό, ποὺ δημιούργησε ἄπειρα κακὰ στὴν Δύση.

Γνωρίζουμε καλὰ ἀπὸ τὴν ὀρθόδοξη θεολογία ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει οὐσία καὶ ἐνέργεια. Δὲν ὑπάρχει οὐσία χωρὶς ἐνέργεια. Ἄν ἡ οὐσία εἶναι ἄκτιστη, καὶ ἡ ἐνέργειά της εἶναι ἄκτιστη, ἂν ἡ οὐσία εἶναι κτιστή, τότε καὶ ἡ ἐνέργειά της εἶναι κτιστή. Ἡ οὐσία τοῦ Θεοῦ εἶναι ἄκτιστη, γι' αὐτὸ λέμε ὅτι καὶ ἡ ἐνέργειά Του εἶναι ἄκτιστη. Ἡ ἀγάπη, ἡ εἰρήνη, ἡ δικαιοσύνη κ.λ.π. εἶναι ἐνεργεῖες τοῦ Θεοῦ, οἱ ὁποῖες βέβαια, δὲν εἶναι ἀνυπόστατες, ἀλλὰ ἐνυπόστατες, ἀφοῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχει ἐνέργεια χωρὶς ὑπόσταση. Ἡ θεολογικὴ αὐτὴ ἀλήθεια μᾶς διαφυλάσσει ἀπὸ πολλοὺς κινδύνους καὶ ἀπὸ αἰρετικὲς ἀποκλίσεις.

Ἀντίθετα στὴν Δύση δὲν γίνεται αὐτὴ ἡ διάκριση. Οἱ σχολαστικοὶ θεολόγοι, στὴν προσπάθειά τους νὰ διατηρήσουν τὴν ἀπλότητα τοῦ Θεοῦ καὶ συγχρόνως ἀκεραία τὴν διάκριση μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ κόσμου, ταυτίζουν τὴν ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ μὲ τὴν οὐσία Του, τὴν ὁποία ἀποκαλοῦν *actus purus* (καθαρὰ ἐνέργεια), καὶ συγχρόνως ἐκλαμβάνουν τὴν προνοητικὴ καὶ σωτικὴ ἐνέργεια τοῦ Θεοῦ ὡς κτιστή. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο ὁ Θεὸς δὲν ἔχει πραγματικὴ σχέση μὲ τὸν κόσμο κατὰ τὴν ἄκτιστη ἐνέργειά Του, ἀλλὰ μόνον μὲ κτιστὰ μέσα καὶ κτιστὲς ἐνεργεῖες. Αὐτὴ ὁμῶς ἡ διδασκαλία κλονίζει ὅλο τὸ βάθος καὶ τὸ περιεχόμενο τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου⁷⁶.

Ἄν ἐξετάσουμε προσεκτικὰ ὅλες τὶς διαφορὲς μεταξὺ τῆς Ὄρθόδοξης Ἐκκλησίας μὲ τὴν Λατινικὴ «Ἐκκλησία», θὰ διαπιστώσουμε ὅτι ὀφείλονται σ' αὐτὸ τὸ κρίσιμο θεολογικὸ ζήτημα. Αὐτὸ ἀκριβῶς φαίνεται καὶ στὴν διδασκαλία τῶν Λατίνων περὶ καθαρτηρίου πυρὸς. Κατ' ἀρχὰς κάνουν λόγο γιὰ τὴ βίωση τοῦ καθαρτηρίου πυρὸς, ποὺ εἶναι κτιστό, ἀφοῦ ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ἄμεση ἐπικοινωνία μὲ τὰ κτίσματα, καὶ

στὴ συνέχεια ὁμιλοῦν γιὰ τὴν θέα τῆς ἀκτίστου οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς καθαρθέντας. Ἀφοῦ, δηλαδή, οἱ ἄνθρωποι περάσουν ἀπὸ τὸ καθαρτήριο πῦρ, φθάνουν στὴν θέα τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ διδασκαλία, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐφ' ὅσον ὁμιλεῖ γιὰ σωτηρία, ἀναγκαστικὰ αἶρει τὴν διάκριση μεταξὺ κτιστοῦ καὶ ἀκτίστου, μεταξὺ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ Χάριν.

Ἀλλὰ στὴν Ὄρθόδοξη Ἐκκλησία ἡ σωτηρία ταυτίζεται μὲ τὴν μέθεξη ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἀκτίστου θεοποιοῦ Χάριτος καὶ ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ. Ὄποτε ἡ σωτηρία εἶναι πραγματικὴ καὶ ὁ Θεὸς παραμένει Θεός.

Τρίτον, ἡ διδασκαλία περὶ καθαρτηρίου πυρὸς εἶναι συνάρτηση τῆς ὅλης φραγκολατινικῆς παραδόσεως, ὅπως ἐκφράζεται ἀπὸ τὴν λεγομένη σχολαστικὴ θεολογία. Πραγματικά, ὅπως εἶπαμε καὶ προηγουμένως, ἡ σχολαστικὴ θεολογία, ποὺ ἀποδοσεμύθηκε ἀπὸ τὴν ἐμπειρικὴ, ἡσυχαστικὴ καὶ νηπτικὴ θεολογία τῆς Ὄρθόδοξου Ἐκκλησίας, γέννησε πολλὰ κακὰ στὴν Δύση.

Κατὰ τὴν δυτικὴ θεολογία, ποὺ στηρίχθηκε στὸν ἱερό Αὐγουστίνου, ἡ προπατορικὴ ἁμαρτία κληρονομεῖται ἀπὸ τὸν Ἀδὰμ σὲ ὅλους τοὺς ἀπογόνους καὶ ἡ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ κατεδίκασε ὅλη τὴν ἀνθρωπότητα στὴν Κόλαση καὶ ἐπέβαλε τὴν ποινὴ τοῦ θανάτου⁷⁷. Ἐπομένως, κατὰ τὴν φραγκολατινικὴ παράδοση, ἡ κόλαση καὶ ὁ θάνατος εἶναι τιμωρία τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ἀσθένεια, ὅπως διδάσκει ἡ ὀρθόδοξη θεολογία.

Συνέπεια αὐτῆς τῆς διδασκαλίας εἶναι ὅτι οἱ Φραγκολατῖνοι ὀδηγήθηκαν στὴν θεωρία περὶ κολάσεως καὶ καθαρτηρίου πυρὸς. Οἱ Φράγκοι, ἀφοῦ ἐπίστευσαν ὅτι οἱ κολασμένοι δὲν βλέπουν τὸν Θεό, ἐξέλαβαν τὸ πῦρ τῆς κολάσεως ὡς κτιστό. Μὲ αὐτὸ τὸ πρῖσμα πρέπει νὰ δοῦμε τὴν Κόλαση τοῦ Δάντη, ὅπου οἱ ἁμαρτωλοὶ θὰ βασανίζονται ἀπὸ τὸ κτιστὸ πῦρ τῆς Κολάσεως. Ἔτσι, οἱ Φραγκολατῖνοι φαντάσθηκαν τὸν κόσμο ὡς τριώροφο, ἀποτελούμενο ἀπὸ τὸν ἀμετάβλητο οὐρανὸ γιὰ τοὺς εὐδαίμονας, τὴν μεταβλητὴ γῆ γιὰ τὴν δοκιμασία τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰ μεταβλητικὰ καταχθόνια γιὰ τοὺς κολαζομένους καὶ καθαριζομένους⁷⁸.

Φυσικά, οἱ Φραγκολατῖνοι, ὅπως εἶδαμε προηγουμένως, ὁμιλοῦσαν καὶ γιὰ τὴν θέα τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τοὺς δικαίους καὶ τοὺς καθαρθέντας. Μὲ ἄλλα λόγια, οἱ σεσωσμένοι θὰ δοῦν διὰ τῆς χάριτος καὶ τῆς λογικῆς τους τὸν Θεὸ καὶ τὰ ἀρχέτυπα τῶν

76. Πρωτ. Ἰω. Ρωμανίδου: Τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα, ἐκδ. Δόμος 1989, σελ. 52 κ.έ.

77. Πρωτ. Ἰω. Ρωμανίδου: Ρωμηοσύνη, ἐκδ. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 1975, σελ. 93.

78. ἔνθ' ἄνωτ., σελ. 96.

όντων που υπάρχουν σ' Αυτόν. Μὲ τὴν ὄραση αὐτῆς τῆς θείας οὐσίας θὰ ἀπαλλαγοῦν οἱ ψυχὲς ἀπὸ τὸ ἐπιθυμητικὸ, τὸ θυμοειδὲς καὶ τὰ μεταβλητὰ καὶ ἔτσι θὰ γίνουν ἀμεταβλήτως εὐδαίμονες⁷⁹. Περιττὸ νὰ το νίσουμε ὅτι ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν δέχεται αὐτὲς τὶς ἀπόψεις, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχουν μέσα στὸν Θεὸ τὰ ἀρχέτυπα τῶν ὄντων. Ὁ Θεὸς δημιουργεῖ, προνοεῖ καὶ σώζει τὸν κόσμον διὰ τῆς ἀκτίστου Χάριτός Του.

Ἐπίσης οἱ Φραγκολατῖνοι δὲν κατενόησαν ὁρθῶς τὴν ἀποφατικὴ θεολογία καὶ τὴν ἐξέλαβαν περυσσότερο ὡς στοχαστικὴ θεολογία. Στὴν ὁρθόδοξη θεολογία ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ ἀποδίδεται μὲ τὶς ἀντίθετες λέξεις φῶς καὶ γνόφος, καθὼς ἐπίσης καὶ πῦρ καὶ σκότος. Οἱ πρῶτες ἀντιθέσεις δηλώνουν τὴν δόξα τῶν δικαίων, οἱ δευτέρες τὴν κατάσταση τῶν ἁμαρτωλῶν. Χρησιμοποιοῦνται οἱ ἀντιθέσεις αὐτὲς ὄχι ἐπειδὴ στὸν Θεὸ ὑπάρχουν ἀντιθέσεις, ἀλλὰ γιατί θέλουν νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀλήθεια ὅτι δὲν ὑπάρχει καμιά ὁμοιότητα μεταξὺ τῆς ἀκτίστου δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν κτισμάτων⁸⁰.

Πάντως, οἱ προϋποθέσεις αὐτὲς τῆς φραγκολατινικῆς θεολογίας ὁδήγησαν τοὺς δυτικούς θεολόγους στὴν διδασκαλία περὶ καθαρτηρίου πυρός, στὸ ὁποῖο θὰ τιμωρηθοῦν οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ μετανοοῦντες, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ φθάσουν στὴν θέα τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ ἰσχυριζόμαστε ὅτι τὸ δόγμα περὶ καθαρτηρίου πυρός στὴν Λατινικὴ «Ἐκκλησία» δὲν εἶναι ἀνεξάρτητο ἀπὸ τὶς βασικὲς δομὲς τῆς σχολαστικῆς θεολογίας τῆς Δύσεως.

Τέταρτο αἴτιο εἶναι ἡ διδασκαλία τῶν Λατίνων περὶ ἰκανοποιήσεως τῆς θείας δικαιοσύνης. Κατὰ τὸν Ἄνσελμο Κατερβουρίας ἡ ἀπαίτηση τῆς τιμωρίας καὶ ἡ ἀπαίτηση τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μία ἀνάγκη τῆς θείας φύσεως. Ἀντίθετα μὲ τὴν διδασκαλία τῶν ἁγίων Πατέρων, στοὺς ὁποίους γίνεται λόγος γιὰ τὴν ἁμαρτία ὡς ἀσθένεια καὶ τὴν σωτηρία ὡς ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐπιτυγχάνεται ἡ θεραπεία τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν δική του, βέβαια, συνέργεια, ὁ Ἄνσελμος κάνει λόγο γιὰ τὴν προσβολὴ τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ἐξιλέωσή της⁸¹.

Μιὰ τέτοια θεώρηση τῶν Λατίνων γιὰ τὴν σωτηρία τοῦ ἀνθρώπου ἦταν ἐπόμενο νὰ τοὺς ὁδηγήσει στὴν περὶ καθαρτηρίου πυρός διδασκαλία τους, στὴν διδασκαλία περὶ τιμωρίας τοῦ ἀνθρώπου γιὰ νὰ ἐξιλεωθῇ ὁ Θεός. Φυσικά, ἡ διδασκαλία αὐτὴ ἀλλοιώνει

ὅλη τὴν πνευματικὴ ζωὴ, ἀφοῦ τὴν θέτει σὲ μιὰ ἐμπορικὴ συναλλαγὴ καὶ σὲ σχέσεις προσβεβλημένων καὶ πεπτωκότων.

Ἡέμπτον αἴτιο τῆς ἐμφανίσεως τῆς διδασκαλίας περὶ καθαρτηρίου πυρός εἶναι ἡ πολιτικοοικονομικὴ διάρθρωση τοῦ Παπισμοῦ. Ἀφοῦ ἔχασαν τὴν ἐμπειρικὴ θεολογία τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἀφοῦ ἀποδεσμεύθηκαν ἀπὸ τὴν νηπιτικὴ - ἡσυχαστικὴ παράδοση τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἦταν ἐπόμενο νὰ περιπέσουν σὲ ἀνθρωποκεντρικὲς καταστάσεις. Ἡ φεουδαλιστικὴ ἀντίληψη γιὰ τὴν συγκρότηση τῆς κοινωνίας, ὁ κτιριακὸς ὄργανισμός καὶ ἡ οἰκονομικὴ ἀνύψωση, ἡ σύγκρουση μὲ τὴν πολιτικὴ ἐξουσία κ.λπ. συνετέλεσαν στὸ δόγμα περὶ καθαρτηρίου πυρός. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπο καὶ ὁ λαὸς καταπιέζεται, ἀλλὰ καὶ βοηθεῖται ἡ «Ἐκκλησία» στὴν ἀνοικοδόμηση κτισμάτων.

Ἡ σύνδεση τοῦ καθαρτηρίου πυρός μὲ τὶς ὑλικὲς προσφορὲς συνετέλεσε στὴν ἀπογοήτευση τοῦ λαοῦ ἀπὸ τὴν Λατινικὴ «Ἐκκλησία». Λέγεται ὅτι ἐφευρέθηκε τὸ καθαρτήριο πῦρ, τὸ λεγόμενο πουργατόριο, γιὰ τὴν ὁλοκλήρωση τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου στὴν Ρώμη καὶ γιὰ τὴν συντήρηση τῆς Παπικῆς αὐλῆς. Πρέπει ὅμως νὰ παρατηρηθῇ ὅτι τὸ δόγμα περὶ καθαρτηρίου πυρός δὲν ἐφευρέθηκε ἀπλῶς γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση τοῦ λαοῦ, ἀφοῦ, ὅπως εἶδαμε προηγουμένως, ἐντάσσεται μέσα στὴν σχολαστικὴ θεολογία τῶν Φραγκολατίνων. Ὅπως ὅποτε ὅμως χρησιμοποιήθηκε καὶ γιὰ οἰκονομικοὺς λόγους.

Ὑστερα ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τὶς ἀναλύσεις μποροῦμε νὰ καταλήξουμε στὸ ἐξῆς συμπέρασμα. Ὅπως ἡ ὁρθόδοξη θεολογία ἀποτελεῖ μιὰ ἐνότητα, θὰ ἔλεγα ἕναν κύκλο, καὶ ὅταν πλησιάσει κανεὶς ἕνα σημεῖο τοῦ κύκλου συναντᾷ ὅλο τὸν κύκλο, τὸ ἴδιο μποροῦμε νὰ ποῦμε καὶ γιὰ τὴν φραγκολατινικὴ θεολογία. Ὅλα τὰ καινοφανῆ δόγματά της ἔχουν σχέση μεταξὺ τους καὶ προσδιορίζονται ἀπὸ τὴν ἴδια βάση.

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἀπώλεια τῆς ἡσυχαστικῆς θεολογίας, ἡ ἀπόρριψη τῆς θεραπευτικῆς καὶ ἐμπειρικῆς θεολογίας γέννησε ἄπειρα κακὰ στὴ Δύση. Τὸ δόγμα περὶ τοῦ καθαρτηρίου πυρός δὲν εἶναι ἄσχετο μὲ τὴν ἀπώλεια διακρίσεως οὐσίας καὶ ἐνέργειας στὸ Θεό.

Τὸ καθαρτήριο πῦρ, ὅπως φάνηκε πρὸ πάντων, εἶναι καρπὸς καὶ ἀποτέλεσμα τῆς σχολαστικῆς θεολογίας τῶν Φραγκολατίνων καὶ δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ τὴν ὁρθόδοξη θεολογία, ὅπως τὴν δίδαξε ὁ Χριστός, τὴν ἐξῆσαν οἱ Ἀπόστολοι καὶ μᾶς τὴν παρέδωσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες.

(Τέλος)

79. ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 95.

80. ἐνθ' ἀνωτ., σελ. 99.

81. Πρωτ. Ἰω. Ρωμανίδου: Τὸ προπατορικὸ ἁμάρτημα, ἐκδ. Δόμος 1989, σελ. 90 κ.έ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Έκδηλώσεις πανορθόδοξου ενότητας

Τὰ μέσα μαζικής ενημερώσεως ὀρθῶς ἔδωκαν ἐντυπώσιμη δημοσιότητα εἰς τὸ γεγονός ὅτι ἡ Α.Θ.Π. ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Βαρθολομαῖος μετὰ τῆς ἐκλεκτῆς Συνοδείας Αὐτοῦ ἐπραγματοποίησεν ἐπισήμους ἐπισκέψεις ἀγάπης καὶ εἰρήνης εἰς τὰ παλαιά-τα Σεπτὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀντιοχείας καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν Ἱ. Μονὴν Σινᾶ. Αἱ ἐπισκέψεις αὐταὶ κατέδειξαν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὴν πανορθόδοξον ἐνότητα εἰς τὰ ζητήματα πίστεως, λατρείας, εὐχαριστιακῆς κοινωνίας καὶ κανονικῆς τάξεως. Οὕτω καὶ πάλιν ἐγένετο ἡ διαπίστωσις, ὅτι, κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Ποιμένου τοῦ Ἑρμά ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἐνότητος ταύτης, πάντες οἱ εἰς τὰ διάφορα Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα ἀνήκοντες πιστοὶ, «λαβόντες τὴν σφραγίδα, μίαν φρόνησιν ἔσχον καὶ ἓνα νοῦν, καὶ μία πίστις αὐτῶν ἐγένετο καὶ μία ἀγάπη... διὰ τοῦτο ἡ οἰκοδομὴ τοῦ χριστιανικοῦ πύργου μᾶλλον ἐγένετο λαμπρὰ ὡς ὁ ἥλιος».

Αἱ συγκινητικαὶ ἐκδηλώσεις κατὰ τὴν ὑποδοχὴν, τῆς ὁποίας ἔτυχε ὁ Παναγιώτατος ὑπὸ τῶν Μακ. Παρακαθημένων καὶ τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανικῶν πληρωμάτων τῶν ἐν μέσῳ ἀλλοθρήσκου ἢ ἑτεροδόξου περιβάλλοντος προμαχῶνων τούτων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπέδειξαν ἐφαρμοζομένους διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν τοὺς λόγους τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου: «Τοῦτο τὸ κήρυγμα παρειληφνῆα καὶ ταύτην τὴν πίστιν ἡ Ἐκκλησία, καίτοι ἐν ὅλῳ κόσμῳ διεσπαρμένη, ἐπιμελῶς φυλάσσει, ὡς ἓνα οἶκον οἰκοῦσα. Καὶ ὁμοίως πιστεύει τούτοις, ὡς μίαν ψυχὴν καὶ τὴν αὐτὴν ἔχουσα καρδίαν, καὶ συμφώνως ταῦτα κηρύσσει καὶ διδάσκει καὶ παραδίδωσιν, ὡς ἐν στόμα κεκτημένη καὶ γὰρ αἱ κατὰ νόμον διάλεκτοι ἀνόμοιαι, ἀλλ' ἡ δύναμις τῆς παραδόσεως μία καὶ ἡ αὐτή».

Εἶναι εὐχάριστον, ὅτι ὁλόκληρος ὁ ὀρθόδοξος κόσμος διαπιστῶνει τὰς ἀόκνους καὶ πεφωτισμένους ἐνεργείας τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου πρὸς διατήρησιν, ἐνίσχυσιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς ἐνότητος αὐτῆς.

Πρὸς περιφρόνησιν τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων

Ἐν συνεχείᾳ πρέπει νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κατὰ τὰς μνημονευόμενας ἐν τῇ προηγουμένῃ παρατηρήσει ἐπισκέψεις του, ἐπραγματοποίησε βαρυσημάντους φιλικὰς καὶ ἐγκαρδίους ἐπαφὰς μετὰ τῶν διαφόρων κατὰ τόπους ἐκπροσώπων τῆς πολιτικῆς Ἡγεσίας καὶ μετὰ τῶν Ἀρχηγῶν ἢ ἐπιφανῶν στελεχῶν τῶν ἄλλων θρησκειῶν ἢ ἑτεροδόξων ἐκκλησιαστικῶν κοινοτήτων καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα εἰς τὴν προώθησιν τοῦ πνεύματος τῆς συνεργασίας διὰ τὴν καταδίκην τοῦ ἔθνο-

φυλετισμοῦ καὶ τὴν περιφρόνησιν τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ἐπιγραμματικαὶ ὑπῆρξαν αἱ κατὰ τὰς συναντήσεις ταύτας σχετικαὶ ἐπισημάνσεις, αἵτινες ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὡς ὀρθῶς προεβλήθη ὑπὸ τοῦ Τύπου, ἐν προσφωνήσει Του ἐν Καίρῳ ὁ Παναγιώτατος ἐτόνισεν, ὅτι «αἱ θρησκείαι, αἱ ἐμπνεόμεναι ὑπὸ τῆς ἀποκεκαλυμμένης ἐν τῇ Βίβλῳ ἀληθείας, τῆς συνδεδεμένης μετὰ τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀγάπης, τῆς φιλανθρωπίας, τῆς ἀνοχῆς, δὲν ἔχουν ἀνάγκην ἔξωθεν ὑποδείξεως διὰ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν προάσπιον τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων».

Εἰδικώτερον διὰ τὰς σχέσεις Χριστιανισμοῦ καὶ Ἰσλάμ ὁ Οἶκουμ. Πατριάρχης ὑπεγράμμισεν, ὅτι «Χριστιανισμὸς καὶ Ἰσλάμ ἀποτελοῦν δύο ὅλως διαφορετικοὺς κόσμους, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν θεολογίαν, τὴν κοσμολογίαν, τὴν ἀνθρωπολογία, τὸν μυστικισμὸν καὶ τὴν ὅλην πνευματικότητα». Παρὰ ταῦτα ἀμφοτέραι αἱ θρησκείαι «δίδουν ἰδιαιτέραν ἔμφασιν εἰς τὴν εὐσέβειαν, τὴν φιλανθρωπίαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν τιμιότητα, τὴν ἐλεημοσύνην, τὴν φιλοξενίαν καὶ κατευθύνουν τοὺς πιστοὺς τῶν πρὸς τὰ ὑψηλότερα πανανθρώπινα ἰδανικά».

Πρὸς ἀπόκρουσιν μεγάλης ἀπειλῆς

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Σεραφεῖμ διὰ βαρυσημάντου ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Πρωθυπουργόν, τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων, τοὺς Ἕλληνας βουλευτὰς καὶ εὐρωβουλευτὰς ὑπογραμμίζει τὴν ἐκρυθμὸν κατάστασιν, ἣτις δημιουργεῖται ἐν τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τῷ εὐρύτερῳ ὀρθοδόξῳ χώρῳ ἐκ τῆς δραστηριότητος «φουνταμενταλιστικῶν» αἰρέσεων, αἱ ὁποῖαι δρῶν μετὰ φανατικοῦ δογματισμοῦ, καὶ παραθηροσκευτικῶν ὁμάδων καὶ τάσεων, αἱ ὁποῖαι κρύπτονται ὑπὸ κοινωνικά, μορφωτικά, φιλοσοφικά, ἱατρικά, ψυχιατρικά, ψυχολογικά, πολιτιστικά καὶ ἐκπαιδευτικά προσωπεῖα. Μάλιστα ἡ ἐπιστολὴ τοῦ Μακαριωτάτου καταγγέλλει, ὅτι ἀκόμη καὶ «ἀκαδημαϊκοὶ διδάσκαλοι ἐμπλέκονται εἰς συνέδρια ὁμάδων, αἱ ὁποῖαι εἰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης ἔχουν χαρακτηρηθῆ ὡς ἐπικίνδυνον διὰ τὴν προσωπικότητα τῶν νέων, ἐνῶ εἰς μίαν τουλάχιστον περίπτωσιν, εἰς Ἑλληνικὸν Πανεπιστήμιον, διδάσκειται γκουρουίστικη διδασκαλία».

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ὁ Μακ. Προκαθημένος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσθέτει, ὅτι ἀφ' ἐνὸς ἵδρυσεν εἰδικὴν Ὑπηρεσίαν Ἐνημερώσεως καὶ Διαλόγου καὶ ἔθεσε ὑπὸ τὴν αἰγίδα του πρόγραμμα ἐκπαίδευσως καταλλήλων εἰδικῶν στελεχῶν ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ πρὸς ἀπόκρουσιν τῶν ἀπειλούντων τὸ ἔθνος καὶ τὴν Ὁρθοδοξίαν σχετικῶν κινδύνων καὶ ἀφ' ἐτέ-

ρου ζητεί την ολόθυμον συνεργασίαν και συμπαράστασιν και από μέρους της Ελληνικής Κυβερνήσεως δια των αρμοδίων Υπουργείων και των αρμοδίων φορέων της πολιτικής ηγεσίας του τόπου, προς όφελος της χώρας και ιδιαιτέρως προς προστασίαν της νεότητας εκ της ως άνω απειλής.

Ο πρ. Γαλλίας Μελέτιος (†)

Βαθυτάτην λύπην προξένησεν εις τὸν ὀρθόδοξον κόσμον τὸ ἀγγελμα τῆς κατὰ τὴν διακαινήσιμον ἐβδομάδα ἐκδημίας πρὸς Κύριον τοῦ μακαριστοῦ Μητροπολίτου πρώην Γαλλίας Μελετίου (Καραμπίνη). Ἐπιφλασσομένοι νὰ δημοσιεύσωμεν σχετικὴν νεκρολογίαν εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος τῆς «Ἐκκλησίας», περιοριζόμεθα εἰς τὸ παρὸν σχόλιον νὰ ἐπισημάνωμεν ὅτι ὁ ἐξ ἡμῶν μεταστὰς ὑπῆρξεν εἰς τῶν πλέον ἐπιφανῶν Μητροπολιτῶν, οἵτινες ἔδρασαν ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ἐλληνικῇ διασπορᾷ.

Ὁ ἀείμνηστος κυρὸς Μελέτιος, διὰ τοῦ λαμπροῦ ποιμαντικοῦ, κοινωνικοῦ, πολιτιστικοῦ, ἐκπαιδευτικοῦ καὶ καθ' ὅλου ἐθνικοῦ ἔργου του, τὸ ὁποῖον ἀνέπτυξεν ὡς πρῶτος Μητροπολίτης Γαλλίας καὶ Ἐξαρχος πάσης Ἰβηρίας (Ἰσπανίας, Πορτογαλλίας) καὶ τῶν Καναρίων νήσων, συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἀκτινοβολῆσῃ τὸ φῶς τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδοξίας ἐν τῇ Δύσει καὶ εἰς τὸ νὰ χαίρῃ αὐτὴ μεγάλης ἐκτιμῆσεως ἐν τῇ Δυτικῇ Εὐρώπῃ. Ὁ μακαριστὸς Ἱεράρχης συνεβάλετο τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ λαμπροῦ Ὀρθόδοξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου «Ἁγιος Σέργιος» καὶ εἰς τὴν διὰ λελογισμένης οἰκουμενικῆς δραστηριότητος προβολὴν πρὸς τοὺς μεγάλως ἐκτιμῶντας καὶ σεβόμενους αὐτὸν ἑτεροδόξους τόσοσιν τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅσον καὶ τοῦ πρωτοθρόνου ἐν αὐτῇ Σεπτοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τοῦ ὁποῦ ὑπῆρξε διακεκριμένον στέλεχος. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος μακαριστὸς Ἱεράρχης ἐπεσφράγισε τὰ χριστιανὰ τέλη τῆς ζωῆς του διὰ τοῦ ἀξίου ἰδιαιτέρας ἐξάσσεως γεγονότος, ὅτι οὗτος, ἐπὶ ζῶν καὶ ἐν πλήρει δράσει, διεπίστωσεν ἐρχομένην τὴν ἐπὶ μακρὸν καταπονῆσαν αὐτὸν ἀσθένειαν, παρητήθη τοῦ μητροπολιτικοῦ θρόνου μεριμνήσας συγχρόνως νὰ ἐκλεγῆ ὡς διάδοχος αὐτοῦ ὁ ἐξαίρετος βοηθὸς ἐπίσκοπός του καὶ νῦν διακρινόμενος διὰ τὴν πεφωτισμένην πολυδιάστατον δραστηριότητά του Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἱερεμίας.

ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Ἡλείας

Ἡ σκυτάλη τῆς λαμπρᾶς ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν φροντίδος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας κ. Χρυσοστόμου παρεδόθη ἐν Πελοποννήσῳ εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Ἡλείας κ. Γερμανόν, ὅστις ἀθορύβως καὶ μετ' αὐτοθυσίας ἠγεῖται τῆς προσπαθείας πρὸς ἀνακούφισιν καὶ περίθαλψιν τῶν πληγέντων ἐκ τῶν τελευταίων σεισμῶν. Ὁ Σεβασμιώτατος, κινητοποιήσας τὸν ὑπ' αὐτὸν ἰ. κλήρον καὶ ἐμπυχῶν τὰς

προσπαθείας τῶν τοπικῶν ἀρχῶν καὶ σωματείων φροντίζει διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν ζημιῶν τῶν ἰ. ναῶν, τῶν σχολείων καὶ τῶν οἰκιῶν καταρτίζει ἀκριβεῖς καταλόγους τῶν πληγέντων καὶ τῶν πραγματικῶν τῶν ἀναγκῶν μεριμνᾷ διὰ τὴν χορήγησιν τροφίμων καὶ τὴν καθημερινὴν παρασκευὴν καὶ διανομὴν πολλῶν ἑκατοντάδων μερίδων ζεστοῦ φαγητοῦ· ἐξασφαλίζει διὰ τοὺς ἀπόρους δέματα, φάρμακα, εἶδη ἀτομικῆς καθαριότητος καὶ χρηματικὰς ἐνισχύσεις· ὑποβοηθεῖ τὴν ἰδρυσιν ἰατρείων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ· λαμβάνει εἰδικὴν μερίμναν διὰ μητέρας, βρέφη, ἀναπήρους καὶ ἄτομα μετ' εἰδικῶν προβλημάτων ὑγείας· ἐπισκέπτεται συνεχῶς τοὺς καταυλισμοὺς σεισμοπαθῶν καὶ τὰ περὶχωρα πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐπειγόντων περιστατικῶν καὶ γενικῶς ἀναγνωρίζεται ὡς ὁ κύριος ἄσκνος συντονιστὴς τῆς ὅλης ὑπὲρ τῶν σεισμοπαθῶν φροντίδος.

Ἐκ τούτων καθίσταται φανερόν ὅτι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἑλλάδος πληθύνονται ὀλοὲν καὶ περισσότερον τὰ δείγματα τῆς συνεχίσεως τοῦ προνοιακοῦ ἔργου τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας καὶ τῶν μεγάλων Πατέρων αὐτῆς, τὸ ὁποῖον ἐκορυφούτο κατὰ τὰς ἡμέρας τῶν μεγάλων θεομηنيῶν.

Νέον Ἐκκλησιαστικὸν Πνευματικὸν Κέντρον

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. Μάξιμος ἐν συνεντεύξει του εἶπε τὰ ἑξῆς διὰ τὸ Πνευματικὸν Κέντρον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀνεγερθῆ ἐν Σέρροις διὰ προσωπικῆς του μεγάλης χρηματικῆς δωρεᾶς:

«Τὸ ὁραματίζομαι ὡς ἕναν ἐκκλησιαστικὸν - πνευματικὸν πνεύμονα ὅλης τῆς πόλεως τῶν Σερρών, διότι ἡ Ἐκκλησία ἔχει τεράστια πνευματικὰ ἀποθέματα καὶ πλούσιες ἐσωτερικῆς δυνάμεις ποὺ μπορεῖ νὰ εὐαισθητοποιήσῃ καὶ νὰ ἀναπαύσῃ ὅλους τοὺς «κοπιῶντας καὶ πεφορτισμένους»... Τὸ βλέπω ἀκόμη ὡς ἐργαστήρι οἰκοδομῆς καὶ προβληματισμοῦ τῶν νέων μας, ποὺ δὲν βροῖσκουν εὐκόλα στήριγμα καὶ ἀποκούμια στὰ ἀδιέξοδα στέκια τῆς σημερινῆς ὑποκουλτοῦρας καὶ ψευδοπνευματικῆς. Τὸ ὁραματίζομαι ἐπίσης ὡς ἕνα χωρὸ ἀγάπης, φιλοξενίας καὶ συνάντησης ὄλων ὅσοι ἐμπνέονται ἀπὸ τὶς ἀξίες καὶ τὰ ἰδανικά τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἠθους...»

Ἐν τῷ οἴκῳ τῆς Τοπικῆς Ἐκκλησίας τῶν Σερρών θὰ στεγασθοῦν, ὅπως προσέθεσεν ὁ Σεβασμιώτατος, «ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς καὶ Δημοτικῆς Μουσικῆς, ἡ Σχολὴ Βυζαντινῆς Ἀγιογραφίας, ἡ Παιδικὴ Ὀρχήστρα - Χορωδία τῆς Μητροπόλεως, ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Ἅγιος Νικήτας», τὸ Γραφεῖο Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, αἴθουσα νεανικῶν συντροφιάων καὶ ποικίλων ἐκδηλώσεων καὶ λοιπῆς δραστηριότητος τῆς Μητροπόλεως».

Γενικὴ εἶναι ἡ εὐχή, ὅπως τὸ νέον αὐτὸ Ἐκκλησιαστικὸν Πνευματικὸν Κέντρον τεθῆ τάχιστα ἐν λειτουργίᾳ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ίερά Μητρόπολις Ἡλείας

Με απόφαση τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας, ὁ Πυργιώτης Μεγαλοεφοπλιστῆς Γιάννης Λάτσης ἀνεκηρύχθη Μέγας Εὐεργέτης τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως καὶ τοῦ ἀπενεμήθη ἡ ἄκρα εὐαρέσκεια τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, γιὰ τὴν ἀμεση καὶ γενναιόδωρη προσφορά του, τῶν 100.000.000 δραχμῶν, ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων τῆς Ἡλείας. Τὸ κείμενο τῆς ἀποφάσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου ἔχει ὡς ἑξῆς:

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

Τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας, ἐν τῇ Συνεδρία αὐτοῦ τῆς 4ης Μαΐου 1993, λαβὼν ὑπ' ὄψιν εἰσήγησιν τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἡλείας κ. Γερμανοῦ, Προέδρου αὐτοῦ, καθ' ἣν ὁ ἄξιος συμπατριώτης ἡμῶν ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΑΤΣΗΣ προσέφερε πρῶτος με ἀγάπη καὶ ἀπλοχεριά διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἐκ τῶν σεισμῶν τῆς 26.3.93 πληγέντων κατοίκων τοῦ Πύργου καὶ τῆς εὐρυτέρας αὐτοῦ περιοχῆς τὸ ποσὸν τῶν 100.000.000 δραχμῶν,

ΟΜΟΦΩΝΩΣ ΑΠΟΦΑΙΝΕΤΑΙ

1. Ἀνακηρύσσει τὸν ΓΙΑΝΝΗ ΛΑΤΣΗ, ΜΕΓΑΛΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἡλείας, δι' ὅσα ἀγαθὰ ἐπραξε καὶ πράττει ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων κατοίκων τοῦ Πύργου καὶ τῆς εὐρυτέρας πληγείσης περιοχῆς.

2. Ἀναθέτει εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Πρόεδρον αὐτοῦ νὰ ἐπιδώσῃ ἀντίγραφον τῆς παρουσίας εἰς τὸν τιμηθέντα ἄξιον συμπατριώτην ἡμῶν, καὶ

3. Νὰ δημοσιευθῇ ἡ παρούσα ἀπόφασις εἰς τὸν Τοπικὸν Τύπον καὶ τὰ λοιπὰ μέσα ἐνημερώσεως.

Ὁ Πρόεδρος

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

Τὰ Μέλη

Θεόδωρος Νικήτας, Ταμειακός, Πρωτοπρεσβ. Μιχ. Παυλόπουλος, Πρεσβ. Ἀνδρέας Κολόκας, Βασίλειος Σταθόπουλος, Ἐκκλ. Ἐπίτροπος.

Ίερά Μητρόπολις Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας

Οἱ κληρικοὶ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας, τῇ προσκλήσει τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ. Ἀμβροσίου, σήμερον τὴν 9ην Ἀπριλίου 1993 καὶ ὠραν 11ην π.μ., ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, συνήλθον εἰς Ἱερατικὴν Σύναξιν, προκειμένου νὰ ἐνημερωθοῦν καὶ ἀποφασίσουν ἐπὶ τοῦ ἐν ἐξελίξει θέματος τῶν νέου τύπου Ταυτοτήτων.

Κατόπιν ἐπισκοπήσεως τοῦ ὄλου θέματος ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου καὶ ἐνημερώσεως ἐπὶ τῆς πορείας αὐτοῦ, καταλήγομεν εἰς τὰ κατωτέρω:

1. Συγχαίρομεν καὶ εὐχαριστοῦμεν τοὺς Βουλευτὰς ὀ-

λων τῶν περὺγων τῆς Βουλῆς, οἱ ὅποιοι ἤρθησαν εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων καὶ ἀπέτρεψαν τὴν τεκταινόμενῃ τροποποίησιν.

2. Ἀποροῦμεν καὶ ἀγανακτοῦμεν διὰ τὴν ἐμμονὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδίως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ εἰς τὴν μελετωμένην ἀντεθνικὴν καὶ ἀντορθόδοξον τροποποίησιν.

3. Καταδικάζομεν τὶς ἀθεολόγητες θέσεις τοῦ Καθηγητοῦ κ. Σάββα Ἀγουρίδη καὶ τοῦ συνιστώμεν νὰ προβῇ εἰς αὐτοκριτικὴν καὶ νὰ μελετήσῃ ἐκ νέου τὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν μας.

4. Δηλοῦμεν ὅτι ἐμμένομεν εἰς τὰς ἤδη εἰλημμένες ἀποφάσεις μας καὶ ὅτι μετὰ μείζονος ζήλου θὰ συνεχίσωμεν τὸν ἀγῶνα.

5. Ἐπισημαίνομεν ὅτι ὁ ἀγὼν μας, πέραν τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς τοῦ Θρησκευματος, θὰ ἐπεκταθῇ καὶ εἰς τὸ ἕτερον ζήτημα, ἐκεῖνο τῆς μαγνητικῆς λωρίδος.

6. Λόγω τῶν Ἑορτῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα, ἀναστελλομεν προσωρινῶς τὰς κινητοποιήσεις μας διὰ τὸν εὐθετώτερον χρόνον τῆς μεταπασχάλιου περιόδου [...].

(Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Μυτιλήνης

Τὴν Λαμπροτετάρτην 22 Ἀπριλίου στὰ πλαίσια τῆς μεγάλης Ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἡ Ἱερά Μητρόπολις προσκάλεσε τὴ Χορωδία Νέων τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἁγίου Ἰωάννου Χρυσοστόμου Θεσσαλονίκης, ἀποτελούμενη ἀπὸ 50 καὶ πλέον Μέλῃ καὶ ἔδωσε Συναυλία στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Μυτιλήνης.

— Τὴν Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, 25 Ἀπριλίου, ἡ Ἱερά Μητρόπολις Μυτιλήνης πραγματοποιοῦσε τὴν λήξιν τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων στὸ Δημοτικὸ Θέατρο Μυτιλήνης. Σ' αὐτὴν ἔλαβαν μέρος ἀντιπροσωπεῖες ἀπὸ ὅλα τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα τῆς πόλεως. Μαθηταὶ ἀπήγγειλαν ποιήματα καὶ ὕμνους ἔψαλλε ἡ χορωδία μικρῶν μαθητῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ἁγίου Θεράποντος τῆς πόλεως Μυτιλήνης. Στὸ δεύτερο μέρος τῆς ἐκδηλώσεως μίλησε καὶ τραγούδησε ὁ γνωστὸς τραγουδιστῆς Γιώργος Κοινοῦσης. Τὶς ἐκδηλώσεις προλόγισε καὶ ἔκλεισε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβος. Στὶς ἐκδηλώσεις παρέστη καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μηθύμνης κ. Χρυσόστομος καὶ ὅλοι οἱ κληρικοὶ τῆς πόλεως.

Ἡ αἴθουσα τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου ἦταν ἀσφυκτικὰ γεμάτη καὶ πολλοὶ παρακολούθησαν ὄρθοι τὴν ἐκδήλωση. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐκδηλώσεων ὑπῆρξε ἐνθουσιασμός ἐκ μέρους τῶν θεατῶν, τὸν ὁποῖον ἐξεδήλωσαν με παρατεταμένα χειροκροτήματα. Οἱ ἐντυπώσεις ἦταν ἄριστες.

(Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως)

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Άριθ. Πρωτ. 1267

Έν Άθηναις τῆ 26.4.1993

ΑΠΟΦΑΣΙΣ

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΣΧΟΛΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΖΩΟΔΟΧΟΥ
ΠΗΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (όδοϋ Άκαδημίας)

Έχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὴν μεγίστην καλλιτεχνικὴν καὶ ἔθνικὴν ἀξίαν τῆς παραδοσιακῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς.
2. Τὴν ἐπαπειλουμένην ἔλλειψιν ὑπευθύνων μουσικο-γνωστῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἀναλογίου (ἱεροψαλτῶν).
3. Τὰς διατάξεις τοῦ νόμου 590/1977 «Περὶ Καστατικῆς Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».
4. Τὸ ἀπὸ 1-4-1993 Πρακτικὸν τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν (όδοϋ Ἀκαδημίας)

Ἀποφασίζομεν

- α) Τὴν ἴδρυσιν καὶ λειτουργίαν Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν (όδ. Ἀκαδημίας).
- β) Τὴν κατάρτισιν Κανονισμοῦ λειτουργίας τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς.
- γ) Τὴν ὑπαγωγὴν τῆς Σχολῆς νομικῶς, διοικητικῶς καὶ οικονομικῶς εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν (όδοϋ Ἀκαδημίας).

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
† Ο Ἀθηνῶν ΣΕΡΑΦΕΙΜ

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ
ΝΑΟΥ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (ΟΔΟΥ ΑΚΑΔΗ-
ΜΙΑΣ)**

Ἄρθρον 1

Διὰ πράξεως τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἱδρύεται εἰς τὸν Ἱερὸν Ἐνοριακὸν Ναὸν Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν καὶ μετ' ἔδραν τὴν περιφέρειαν τῆς ἐξονομασθείσης ἐνορίας, Σχολὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «ΣΧΟΛΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (ΟΔΟΥ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ)».

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τῆς Σχολῆς τίθενται:

- α) Ἡ καλλιέργεια καὶ διάδοσις τῆς πατροπαραδότου ἐκκλησιαστικῆς μας μουσικῆς, διὰ τῆς θεωρητικῆς καὶ πρακτικῆς διδασκαλίας τῆς. Ἐπίσης ἡ ἀνάπτυξις καὶ διάδοσις τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὕφους καὶ ἤθους, ὡς τοῦτο διδασθή καὶ παρεδόθη εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας.
- β) Ἡ ἀνάδειξις νέων ἱεροψαλτῶν πρὸς ἐπ' ἀνδρωσιν τῶν ψαλτικῶν ἀναλογίων καὶ ἡ ἐμπέδωσις εἰς αὐτοὺς συν-

εἰδήσεως, ὅτι ὡς κατώτεροι κληρικοί, ἀποτελοῦν τοὺς κυρίους βοηθοὺς καὶ συντελεστάς τῆς τελέσεως τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας καὶ τῶν λοιπῶν ἱερῶν μυστηρίων καὶ ἀκολουθιῶν.

Ἄρθρον 3

Μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνονται οἱ σκοποὶ εἶναι:

- α) Ἡ ὑπεύθυνος διδασκαλία τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὑπὸ πεπειραμένων διδασκάλων εἰς πρακτικὴν καὶ θεωρητικὴν κατάρτισιν, ἀσκούντων τὸ λειτούργημα τοῦ ἱεροψάλτου ἢ ἐχόντων ἀσκήσει αὐτό.
- β) Ἡ προβολὴ καὶ ἔξαρσις τοῦ μεγαλείου τοῦ παραδοσιακοῦ μουσικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ θησαυροῦ ὡς ἱεράς παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας δι' ἐκδηλώσεων, δημοσίων ἐμφανίσεων, ἐκδόσεων, ὡς καὶ ἄλλων προσφόρων μέσων.
- γ) Ἡ δημιουργία μεγάλου χοροῦ διὰ τὴν πρότυπον ἐκτέλεσιν ἐκκλησιαστικῶν μουσικῶν ὕμνων καὶ ἡ ὀργάνωσις δημοσίων ἐμφανίσεων αὐτοῦ, ὡς καὶ ἡ συγκρότησις παιδικῶν χορωδιῶν εἰς ἐνορίας.
- δ) Ἡ θεωρητικὴ ἔρευνα καὶ ἡ δημοσίωσις τῶν ἐπιτευγμάτων, ἀναφορικῶς πρὸ τὴν προέλευσιν καὶ ἐξέλιξιν κατὰ καιροὺς τῆς πατρώας ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς συνεργασίας μετ' ἄλλους φορεῖς πολιτιστικῶν στοιχείων, τὰς Ἱεράς Μονᾶς τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ κυρίως μετ' ὃ Ὑπουργεῖον Πολιτισμοῦ καὶ Ἐπισημῶν.

Ἄρθρον 4

Πόροι τῆς Σχολῆς εἶναι τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς, τοῦ ποσοῦ καθοριζομένου κατὰ καιροὺς ὑπὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πάσα δωρεὰ ἢ ἐπιχορηγήσις ὑπὸ τοῦ Δημοσίου ἢ ἄλλων Ν.Π.Δ.Δ. καὶ Ν.Π.Ι.Δ. ὡς καὶ ἡ ἐτήσιος εἰσφορὰ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς ἐκ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ, τοῦ ποσοῦ καθοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου.

Ἄρθρον 5

Τὴν Σχολὴν διοικεῖ τριμελὲς Διοικητικὸν Συμβούλιον συγκείμενον ἐκ τοῦ ἐκάστοτε Προέδρου τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου ὡς Προέδρου καὶ δύο Μελῶν Κληρικῶν ἢ Λαϊκῶν, ἐπὶ διετεὶ θητεία, διορίζονται δὲ οὗτοι ὑπὸ τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Τὸ ἀξίωμά των εἶναι τιμητικὸν καὶ διὰ τοῦτο ἄμισθον. Ἐν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀσκεῖ καθήκοντα Γραμματέως.

Ἐὰν μέλος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου δὲν ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς προσδοκίας τῆς Ἐκκλησίας ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς Σχολῆς, ἀντικαθίσταται καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του μετ' ἀπόφασιν τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου ἠτιολογημένην.

Ἡ Σχολὴ ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἢ διὰ Μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐξουσιοδοτουμένου.

Ἄρθρον 6

Ἡ Σχολὴ δὲν ἔχει ἰδικὴν τῆς διαχείρισιν. Αἱ εἰσπράξεις

της γίνονται διὰ τῶν ἐπισημῶν Γραμματειῶν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ ὅπως καὶ τὰ ἐξοδά της. Αἱ δαπάναι τῆς Σχολῆς καλύπτονται ὑπὸ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 7

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπιλέγει ἐκάστοτε τὸν Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς καὶ τοὺς Καθηγητὰς αὐτῆς. Εἰς τὸν Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς καὶ τοὺς Καθηγητὰς χορηγεῖται ἀντιμισθία, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου, εἰσηγήσει τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 8

1. Ἡ φοίτησις εἰς τὴν Σχολὴν εἶναι δωρεάν, πλὴν τοῦ δικαιώματος ἐγγραφῆς.

2. Ὁ κύκλος σπουδῶν ὀρίζεται 5ετῆς. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεώς του κατανέμει, μετὰ σύμφωνον γνώμην τοῦ Διευθυντοῦ καὶ γνώμην τῶν Συλλόγων Καθηγητῶν, τὴν διδασκαλίαν, κατ' ἔτος σπουδῶν, ὕλην τῶν θεωρητικῶν καὶ παραλλήλων πρὸς τὴν θεωρίαν μαθημάτων. Τὰ θεωρητικὰ μαθήματα διδάσκονται ὑπὸ πτυχιούχων Καθηγητῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, τὰ δὲ παράλληλα ὑπὸ εἰδημόνων τῆς ψαλτικῆς τέχνης. Τὸ Τυπικὸν καὶ ἡ Τελετουργικὴ διδάσκειται ὑπὸ εἰδημόνων.

Ἄρθρον 9

Διὰ τὴν τελικὴν κατάρτισην τῶν μαθητῶν καὶ ἐμπέδωσιν τῶν διδασκόντων ἐκάστοτε ἔτους, ὑποβάλλονται οἱ μαθηταὶ εἰς κατατακτηρίους, προαγωγικὰς καὶ ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις. Τοὺς τίτλους σπουδῶν ὑπογράφει ὁ Πρόεδρος, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς καὶ οἱ Καθηγηταί. Ἐπὶ τοῦ τίτλου τίθεται πάντοτε ἡ σφραγίδα τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 10

Ὁ Διευθυντὴς εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς ἐν τῷ συνόλῳ της, εἰσηγεῖται εἰς τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τὰ θέματα τὰ ἔχοντα σχέσιν μετὰ τὴν λειτουργίαν της, τὰ μαθήματα, τὸ ὥραριον ἐργασίας, τοὺς μαθητὰς, τοὺς τίτλους καὶ γενικώτερον τὴν προβολὴν καὶ ἀναβάθμισιν τῆς Σχολῆς. Διευθύνει τὰς ἐργασίας τοῦ Συλλόγου τῶν Καθηγητῶν καὶ συγκαλεῖ τούτον εἰς συνεδρίαν.

Οἱ Καθηγηταὶ συντελοῦν εἰς τὴν πρόοδον τῶν μαθητῶν, τὴν προβολὴν τῆς Σχολῆς καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποφεύγουν κάθε τι τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατόν νὰ παραβλάσῃ τὸ κύρος τῆς Σχολῆς καὶ τὴν καλὴν λειτουργίαν της.

Συντρέχουν, οἱ Καθηγηταί, ἐν παντὶ εἰς τὸ ποιμαντικὸν ἔργον τῆς Ἐκκλησίας γενικώτερον. Ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐπιστημονικῆς των προσφορᾶς συμβάλλουν εἰς τὴν ἐκκλησιολογικὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν μαθητῶν, ἐμπνέοντες εἰς αὐτοὺς τὴν ὑποταγὴν εἰς τὰ κελεύσματα τῆς Ἐκκλησίας, τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν Τάξιν καὶ τὸ πνεῦμα συνεργασίας, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκδηλώνουν πρὸς τὸ Πρεσβυτέριον τῆς Ἐνορίας, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κληθῶν νὰ ὑπηρετήσουν.

Ἄρθρον 11

Ἡ Σχολὴ χρησιμοποιεῖ κυκλικὴν σφραγίδα φέρουσαν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πλευρὰν τὴν ἐνδειξιν: Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν - Ἱερὸς Ναὸς Ζωοδόχου Πηγῆς (ὁδοῦ Ἀκαδημίας), ἐσωτερικῶς τὴν φράσιν: Σχολὴ Ἐκκλ. Βυζαντινῆς

Μουσικῆς Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν (ὁδοῦ Ἀκαδημίας). Εἰς τὸ μέσον φέρει ἐν σμικρύνσει, τὴν ἀρπαν τοῦ προφήτου καὶ ψαλμωδοῦ Δαβὶδ.

Ἄρθρον 12

Διὰ πᾶν θέμα μὴ ρυθμιζόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος ἀποφασίζει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατὰ κυρίαρχον κρίσιν του.

Ἄρθρον 13

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 14

Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀθηνῶν (ὁδοῦ Ἀκαδημίας), τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῇ.

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐκκλ. Συμβουλίου

Ἀρχιμ. Δαμασκ. Καρπαθάκης.

* * *

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ

ΠΡΑΞΗ ἀριθμ. 23. Περὶ τροποποιήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 67/1970 Κανονισμοῦ

Ὁ Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ, ἔχοντες ὑπ' ὄψει: α) Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 22/1992 πρακτικὸ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Γκερτσείου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος, περὶ συμπληρώσεως τῶν σκοπῶν αὐτοῦ, β) Τὴν ἀνάγκην ἐπεκτάσεως τῶν σκοπῶν τοῦ ἰδρύματος αὐτοῦ, διὰ τὴν κάλυψιν συγχρόνων Ἐκκλησιαστικῶν καὶ κοινωνικῶν ἀναγκῶν καὶ γ) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 1 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/1977,

ἀποφασίζομεν

Τροποποιούμεν καὶ συμπληρούμεν τὸν ὑπ' ἀριθμ. 67/1970 Κανονισμὸν τοῦ Γκερτσείου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος (Φ.Ε.Κ. 830/1970 τ. β'), διὰ τῆς προσθήκης 6ης καὶ 7ης παραγράφων εἰς τὸ ἀρθρον 1 τοῦ κανονισμοῦ αὐτοῦ ὡς ἀκολουθῶς: «6. Ἡ ἐν τῷ Ἰδρύματι λειτουργία εἶτε ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ δαπάναις αὐτοῦ εἶτε ὑπὸ ἄλλων Ὄργανισμῶν, Σχολῶν Βυζαντινῆς Μουσικῆς ὡς καὶ ἄλλων σχολῶν κοινωφελῶν σκοπῶν καὶ ἐπιδιώξεων, συμπορευομένων μετὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἐκκλησίας. 7. Ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία ὑπ' αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ κτιρίῳ αὐτοῦ Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Ἐπιμορφωτικῶν Σεμιναρίων κοινωνικῶν, πολιτιστικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν ἐπιδόσεων καθὼς καὶ κλασικῆς καὶ Βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ ἄλλων ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Λατρευτικοῦ χαρακτήρος, κατὰ τὰς οικονομικὰς δυνατότητας τοῦ Ἰδρύματος. 8. Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομ. προσώπου τῆς Ἱ. Μητρ. Σερβίων καὶ Κοζάνης, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστῇ».

Ἐν Κοζάνῃ τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 1992

† Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ
ΗΜΕΙΣ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Έχοντες ύπ' όψει:

- α) Τήν παραθεώρησιν ύπό τών συγχρόνων νέων ήθικών άξιών, θεσμών, πνευματικών και κοινωνικών θεαμάτων,
- β) Τήν προβολήν αισχρών θεαμάτων τά όποία διαστρέφουν τόν χαρακτήρα τών νέων και προσανατολίζουν τούτους πρός άλλα θεάματα,
- γ) Τούς κινδύνους τούς όποιους διατρέχουν οί νέοι τής Ίεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης,
- δ) Τήν προφύλαξιν τούτων άπό παντοίας προσβολάς και προσβολάς αισχρών θεαμάτων,
- ε) Τάς διατάξεις τών άρθρων 1 παρ. 4, 29 παρ. 2 τού Νόμου 590/1977 «Περί τού Καταστατικού Χάρτου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος»,
- στ) Τήν εύθύνην ήμών δια τήν όρθήν ψυχαγωγίαν τών νέων,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

1. Συνιστώμεν έν τή Ίερά Μητροπόλει Νέας Σμύρνης Εκκλησιαστικόν Ψυχαγωγικόν Όργανισμόν ύπό τήν έπωνυμίαν «ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ».

2. Τά άφορώντα είς τόν σκοπόν, τήν διοίκησιν και λειτουργίαν τής «ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ» ρυθμίζονται άπό τόν Κανονισμόν αύτής.

Ή παρούσα να δημοσιευθή είς τήν Έφημερίδα τής Κυβερνήσεως και είς τó επίσημον δημοσιογραφικόν όργανον τής Εκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Έν Νέα Σμύρνη τή 5η Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ό Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ»

Άρθρον 1

Είς τήν Ίεράν Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης συνιστάται Εκκλησιαστικός Όργανισμός, ύπό τήν έπωνυμίαν «ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ» ό όποιος λειτουργεί ύπό τήν άμεσον έποπτείαν αύτής.

Άρθρον 2

Σκοπός τού Όργανισμου αύτου είναι ή δια καλλιτεχνικών μέσων καλλιέργεια χριστιανικών ίδεωδών και άξιών, ή προβολή έργων τής Έλληνικής και παγκοσμίου λογοτεχνίας πού παρουσιάζουν τās άνωτέρας άξίας τού Χριστιανισμού, τής αυτοθυσίας, τής άγάπης και τής έμπιστοσύνης πρός τόν Θεόν. Ή παράλληλος προβολή τών παραδόσεων τού Έλληνισμού, ή αναβίωσις και διατήρησις τής Έθνικής και Εκκλησιαστικής Κληρονομιάς.

Άρθρον 3

Ή έπίτεξις τών άνωτέρω σκοπών πραγματοποιείται: α)

μέ τήν διοργάνωσιν θεατρικών παραστάσεων και έκδηλώσεων ψυχαγωγικής μορφής και μορφωτικού πολιτιστικού περιεχομένου β) μέ τήν άπόκτησιν ειδικών χώρων δια τοιαύτας πνευματικές έκδηλώσεις γ) μέ τήν παράλληλον δημιουργίαν χορωδίας και χορευτικού συγκροτήματος.

Άρθρον 4

1. «Ή Θεατρική Συντροφιά» διοικείται ύπό πενταμελούς Διοικητικού Συμβουλίου, άπαρτιζομένου ύπό τού έκάστοτε Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης ώς Προέδρου, άναπληρουμένου νομίμως ύπό Κληρικού όριζομένου ύπ' Αύτου ή λαϊκών, άνδρών ή γυναικών, έχόντων καλλιτεχνικά και πνευματικά ένδιαφέροντα.

2. Ό διορισμός τούτων γίνεται ύπό τού Μητροπολίτου επί τριετεί θητεία και τó άξιόμá των είναι τιμητικόν και άμισθόν.

3. Τó Διοικητικόν Συμβούλιον κατά τήν πρώτην αύτου συνεδρίαν εκλέγει εκ των μελών αύτου τόν Γραμματέα και Ταμίαν.

4. Ό Σεβασμιώτατος Πρόεδρος δύναται να παύση μέλος τού Διοικητικού Συμβουλίου και πρό τής λήξεως τής θητείας του, δι' ήτιολογημένης άποφάσεώς Του.

Άρθρον 5

Τó Διοικητικόν Συμβούλιον έχει τās κατωτέρω άρμοδιότητες: α) άποφασίζει δια τά θέματα τά όποία άφορούν τήν έπιτυχίαν τού έπιδιωκομένου σκοπού β) μεριμνά δια τήν εξεύρεσιν οικονομικών πόρων γ) έλέγχει τήν διαχείρισιν και ψηφίζει τόν προϋπολογισμόν και άπολογισμόν τού Όργανισμου δ) συνέρχεται τακτικώς άνά δίμηνον μετά άπό πρόσκλησιν τού Σεβασμιωτάτου Προέδρου.

Άρθρον 6

Ό Όργανισμός έχει τά κάτωθι βιβλία: α) Βιβλίον Ταμίου β) Διπλότυπα γραμμάτια εισπράξεως γ) Γραμμάτια Ένταλμάτων Πληρωμής δ) Βιβλίον πρακτικών ε) Πρωτόκολλον άλληλογραφίας.

Άρθρον 7

Πόροι τού Όργανισμου είναι: 1) Πάσης φύσεως προαιρετικά εισφοραί και δωρεαί 2) Κρατικά έπιχορηγήσεις 3) Έπιχορηγήσεις τής Ίεράς Μητροπόλεως 4) Έσοδα εκ διαφόρων έκδηλώσεων 5) Πάσης φύσεως άλλοι πόροι εκ τής ήμεδαπής ή άλλοδαπής.

Άρθρον 8

Τó τυχόν χρηματικόν ποσόν τής διαχειρίσεως κατατίθεται είς ειδικόν λογαριασμόν. Τās Τραπεζικάς έντολάς δια τήν κατάθεσιν ή άνάληψιν ύπογράφει ό Σεβασμιώτατος Πρόεδρος ή ό Ταμίας κατόπιν έξουσιοδοτήσεως τού Σεβασμιωτάτου Προέδρου.

Άρθρον 9

Ό Όργανισμός έχει σφραγίδα μέ τόν τίτλον «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ – ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑ – Ο ΑΓΙΟΣ ΜΑΡΤΥΣ ΠΟΡΦΥΡΙΟΣ».

Άρθρον 10

Έν περιπτώσει διαλύσεως τού Όργανισμου τά περιουσιακά στοιχεία περιέρχονται αύτοδικαίως είς τήν Ίεράν Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης.

Ἄρθρον 11

1. Διὰ πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενο ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀποφασίζει τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς «ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ».

2. Ἡ τροποποίησις τοῦ ἀνωτέρω Κανονισμοῦ γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 12

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 13

Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Νομικοῦ Προσώπου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστεῖ.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῆ 5ῃ Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

* * *

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ Ν. ΣΜΥΡΝΗΣ

ΗΜΕΙΣ
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ
ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

α) Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παρ. 4, 29 παρ. 2 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος»,

β) Τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 20 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Περὶ Ὁργανισμοῦ Διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σωμάτων καὶ Ὁργάνων»,

γ) Τὰς ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων ἀπορρεούσας εὐθύναι καὶ ὑποχρεώσεις ἐναντι τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας ἰδίᾳ δὲ τῶν «ἀρνίων καὶ προβάτων»,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Τὴν ἰδρυσιν καὶ λειτουργίαν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Νέας Σμύρνης Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Πνευματικοῦ Ἰδρυματος, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σχολὴ Κατηχητῶν καὶ λοιπῶν ἐργατῶν τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ».

Ἡ διοίκησις, ἡ ὀργάνωσις καὶ λειτουργία τῆς Σχολῆς καθορίζονται δι' ἰδιατέρου Ὁργανισμοῦ.

Ἐν Νέα Σμύρνη τῆ 5ῃ Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ «ΣΧΟΛΗ ΚΑΤΗΧΗΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ

Ἄρθρον 1

Ἰδρύεται ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, Ἐκκλησιαστικὸν καὶ Πνευματικὸν ἴδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «Σχολὴ Κατηχητῶν καὶ λοιπῶν Ἐργατῶν τοῦ Ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ὁ Ἀπόστολος Παῦλος».

Ἡ Σχολὴ ἔχει κυκλοτερῆ σφραγίδα ἀναγράφουσιν εἰς δύο σειράς: Ἱερὰ Μητρόπολις Νέας Σμύρνης «Σχολὴ Κατηχητῶν ὁ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ» καὶ εἰς τὸ μέσον φέρουσιν τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ἄρθρον 2

Σκοποὶ τῆς Σχολῆς εἶναι:

α) Ἡ δημιουργία καὶ διατήρησις Ἱεραποστολικοῦ καὶ Κατηχητικοῦ ἰδεώδους ἱκανοῦ νὰ συνενεργή τὰς συνειδήσεις ὑπὲρ τῆς ἐν Χριστῷ διαπαιδαγωγήσεως τῆς νεότητος.

β) Ἡ διδασκαλία ὀρθῶν μεθόδων προσεγγίσεως τοῦ μεγάλου θέματος τῆς κατηχήσεως τῆς νηπιακῆς, παιδικῆς, ἐφηβικῆς καὶ μετεφηβικῆς ἡλικίας.

γ) Ἡ ἀνάδειξις ἐνοριακῶν Στελεχῶν πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου εἰς τὴν Ἑνορίαν.

Ἄρθρον 3

Μέσα διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνονται οἱ σκοποὶ τῆς Σχολῆς εἶναι:

1. Ἡ διοργάνωσις Σεμιναρίων ἢ Ἡμερίδων ἢ Διαλέξεων, μὲ θέματα μελέτης καὶ ἐπεξεργασίας τῶν προβλημάτων τῆς παιδικῆς καὶ ἐφηβικῆς ἡλικίας.

2. Ἡ ὀργάνωσις διαλέξεων, διὰ τὴν ἐπιμόρφωσιν τῶν ἐνοριακῶν Στελεχῶν εἰς θέματα κοινωνικῆς μερίμνης καὶ ποιμαντικῆς ἐμπειρίας.

3. Κυρίως ἡ λειτουργία Σχολῆς Κατηχητικοῦ καὶ Ποιμαντικοῦ ἔργου, διετούς φοιτήσεως.

Ἄρθρον 4

1. Ἡ Σχολὴ στεγάζεται εἰς κατάλληλον οἶκημα τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις, εἴτε εἰς ἰδιόκτητον χώρον, εἴτε ἐπ' ἐνοικίῳ καὶ λειτουργεῖ μὲ βάσιν τὴν ἰσχύουσιν ἐκπαιδευτικὴν δεοντολογίαν καὶ νομοθεσίαν.

2. Τὸ σχολικὸν ἔτος ἀρχεῖται τὸν μῆνα Ὀκτώβριον καὶ λήγει τὸν μῆνα Μάϊον. Τὰ μαθήματα εἶναι ἐβδομαδιαία καὶ γίνονται ἕκαστον Σάββατον εἰς δύο κύκλους σπουδῶν, Α' καὶ Β' ἔτους.

Ἄρθρον 5

Ἡ Σχολὴ παρέχει εἰς τοὺς περατώσαντες τὸν διετὴ κύκλον τῶν μαθημάτων «Πτυχίον Κατηχητικῆς καὶ Ποιμαντικῆς διακονίας» δυνάμενον νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τῶν κατόχων εἴτε εἰς τὴν ἀνάληψιν κατηχητικοῦ ἔργου εἴτε προσλήψεως αὐτῶν εἰς τὰ Πνευματικὰ καὶ Νεανικά Κέντρα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης.

Ἄρθρον 6

Προϋποθέσεις ἐγγραφῆς:

1. Οἱ σπουδασταὶ νὰ προέρχονται κυρίως ἀπὸ τὰς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, συνιστώμενοι ἐγγράφως ὑπὸ τῶν ἐφημερίων των.

2. Νά κέκτηνται Ἀπολυτηρίου Λυκείου ἢ Ἱερατικῆς Σχολῆς.

3. Νά εἶναι Φοιτηταὶ ἢ Σπουδασταὶ Ἀνωτέρων καὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν.

Ἄρθρον 7

Οἱ Σπουδασταὶ ὑποχρεοῦνται:

1. Νά φοιτοῦν τακτικῶς εἰς τὴν Σχολήν.

2. Νά σέβωνται τοὺς καθηγητὰς καὶ συσπουδαστὰς των.

3. Νά συμμετέχουν εἰς τὰς λατρευτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Σχολῆς.

4. Σπουδαστὴς ἀρνούμενος τὰς ὡς ἄνω ἀναφερομένας ὑποχρεώσεις του, διαγράφεται ἐκ τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 8

Διοίκησις τῆς Σχολῆς.

1. Ἡ Σχολὴ διοικεῖται ὑπὸ 7μελοῦς Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ὁποῖου Πρόεδρος εἶναι ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης Ν. Σμύρνης ἢ ὁ ὑπ' αὐτοῦ ἐπιλεγόμενος νόμιμος ἀναπληρωτὴς. Ἀντιπρόεδρος τῆς Σχολῆς εἶναι ὁ Διευθυντὴς αὐτῆς ὅστις εἰσγγεῖται τὰ θέματα τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Τὰ ὑπόλοιπα μέλη δύνανται νὰ εἶναι κληρικοὶ ἢ λαϊκοὶ ἀνεξαρτήτως φύλου καὶ διορίζονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου ἐπὶ τριετεί θητεία.

2. Ἡ θέσις τοῦ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου εἶναι τιμητικὴ καὶ διὰ τοῦτο ἀμισθος.

3. Ὁ πρόεδρος δύνανται νὰ ἀντικαταστήσῃ ἐν μέλος καὶ πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας του, δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεώς του.

Ἄρθρον 9

1. Τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου συνέρχονται εἰς συνεδρίασιν ἐντὸς 20 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κοινοποιήσεως τοῦ διοριστηρίου ἐγγράφου των καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν ἐκλέγουν τὸν Ταμίαν καὶ τὸν Γραμματέα αὐτοῦ.

2. Τὸ Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἀνά δίμηνον εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν ὀριζομένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου, ἐκτάκτως δὲ ὡσάκις παραστῆ ἀνάγκη, ἢ τῆς αἰτήσῃ τριῶν μελῶν, τῆ προσκήσει τοῦ Προέδρου. Τοῦτο κατὰ τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους συντάσσει τὸν προϋπολογισμόν καὶ ἀπολογισμόν τῆς Σχολῆς οἱ ὁποῖοι ὑποβάλλονται πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον.

3. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐκπροσωπεῖται ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων καὶ πάσης ἄλλης ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ ἢ ὑπὸ μέλους τοῦ Δ.Σ. ὀριζομένου δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ἄρθρον 10

Διευθυντὴς

Ὁ Διευθυντὴς ἐπιλέγεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου. Δύνανται νὰ εἶναι κληρικὸς ἢ λαϊκὸς ἢ καθηγητὴς Πανεπιστημίου, ἐκ τῶν διακρινομένων εἰς τὴν κατηχητικὴν καὶ ποιμαντικὴν ἐμπειρίαν.

Ἄρθρον 11

Τὴν εὐθύνην τῆς ἐπιλογῆς τῶν καθηγητῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, ὡς καὶ τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῶν, ἀναλαμβάνει ὁ ἐκάστοτε Μητροπολίτης ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 12

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον διαχειρίζεται τὴν περιουσίαν τῆς Σχολῆς καὶ τηρεῖ τὰ κεκανονισμένα βιβλία, ἴητοι:

1. Βιβλίον Πρωτοκόλλου
2. Βιβλίον ἀποφάσεων τοῦ Δ/κοῦ Συμβουλίου
3. Βιβλίον ἐσόδων καὶ ἐξόδων
4. Στέλεχος διπλοτύπων ἀποδείξεων εἰσπράξεων
5. Στέλεχος διπλοτύπων ἐνταλμάτων πληρωμῆς
6. Βιβλίον Σπουδαστῶν.

Ἄρθρον 13

1. Οἰκονομικοὶ πόροι τῆς Σχολῆς εἶναι οἱ ἐξῆς:
 - α) πάσης φύσεως εἰσφοραὶ νομικῶν προσώπων δημοσίου ἢ ἰδιωτικοῦ δικαίου ἢ ὀργανισμῶν.
 - β) Προαιρετικαὶ εἰσφοραὶ ἰδιωτῶν.
 - γ) Ἐπιχορηγήσεις Ἱ. Ναῶν καὶ Ἰδρυμάτων.
 - δ) Ἐπιχορηγήσεις ἐκ προγραμμάτων Ἡμεδαπῆς ἢ Ἀλλοδαπῆς.
2. Οἱ οἰκονομικοὶ πόροι τῆς Σχολῆς διατίθενται:
 - α) διὰ τὴν πληρωμὴν τυχόν ἐνοικίου τοῦ κτιρίου τῆς Σχολῆς ἢ τὴν συντήρησιν αὐτοῦ.
 - β) διὰ τὴν ἀμοιβὴν τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ.
 - γ) διὰ τὰς δαπάνας λειτουργίας τῆς Σχολῆς.

Ἄρθρον 14

Εἰς περίπτωσιν καταργήσεως ἢ διαλύσεως τῆς Σχολῆς ἢ τυχόν περιουσία αὐτῆς περιέρχεται εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Νέας Σμύρνης.

Ἄρθρον 15

Διὰ πᾶν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἀποφασίζει ὁ Πρόεδρος μετὰ τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 16

Ἡ τροποποίησις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἐπιτρέπεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Ἄρθρον 17

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος ἀρχεῖται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ Περιοδικὸν τῆς Ἐκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 18

Κάλυψις δαπάνης

Ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Κανονισμοῦ αὐτοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης τὸ ὑψος τῆς ὁποίας δὲν μπορεῖ νὰ προσδιοριστεῖ.

Ἐν Νέᾳ Σμύρνη τῆ 5ῃ Μαρτίου 1993

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ὁ Νέας Σμύρνης ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΣ.

Κυκλοφορεῖ δίχρωμο τὸ

ΕΓΚΟΛΙΘΙΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

σὲ 12ῃ ἐκδοσῇ, μὲ νέα στοιχειοθεσία, μεγαλύτερα καὶ πολὺ εὐανάγνωστα γράμματα καὶ χρυσοδέτο.

Ἀπὸ τὶς ἐκδόσεις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ διακόνου ἐν τῷ ἱ. ναῷ

Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀγρινίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 27 Ἀπριλίου 1993

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 – 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Μαρμαρινῆς Ἀγιάς 2) Καστρίου Ἀγιάς καὶ 3) Σωτηρίτσας Ἀγιάς

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Βόλῳ τῆ 3ῃ Μαΐου 1993

† Ὁ Δημητριάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου

Προκειμένου νὰ προβοῦμε στὴν κατ' ἐξαίρεση δι' ἐπιλογῆς –κατὰ τὶς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 5/1978 Κανονισμοῦ– πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως κλάδου ΔΕ (ὁδηγῶν αὐτοκινήτου) τῆς Ἱεράς Μητροπόλεώς μας, καλοῦμε τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσίευσιν τῆς παρούσης, νὰ ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως σχετικὴ αἴτηση μὲ τὰ ἀπαιτούμενα ἀπὸ τὸ Νόμο δικαιολογητικὰ.

Οἱ ὑποψήφιοι γιὰ τὴν κατάληψιν τῆς παραπάνω

θέσεως πρέπει νὰ ἔχουν καὶ τὰ λοιπὰ ἀπαραίτητα γιὰ ἐκκλησιαστικὸ ὑπάλληλο προσόντα, ὅπως αὐτὰ ὀρίζονται στὰ ἄρθρα 6 ἕως 13 τοῦ 5/1978 Κανονισμοῦ.

Ὁ χρόνος καὶ τόπος συγκλήσεως τῆς ἀρμοδίας Ἐπιτροπῆς θὰ ἀνακοινωθοῦν στοὺς ἐνδιαφερομένους μὲ ἰδιαίτερη ἀνακοίνωσιν τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως.

Ἐν Γουμενίσῃ τῆ 3ῃ Μαΐου 1993

† Ὁ Γουμενίσσης, Γεφύρας, Ἀξιουπόλεως
καὶ Πολυκάστρου ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐξαίρεσιν δι' ἐπιλογῆς –κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ «Περὶ Κώδικος Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπαλλήλων»– πλήρωσιν τῆς θέσεως Κλητῆρος-ὁδηγοῦ τοῦ Κλάδου ΣΕ ἐπὶ βαθμῶ 12-8, καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπως ἐντὸς εἰκοσαήμερου ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «Ἐκκλησιαστικὴ Ἀλήθεια» ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεράς Μητροπόλεως Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας σχετικὴν αἴτησιν, μετὰ τῶν κατὰ Νόμον ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν.

Οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως δέον, ἵνα ἔχωσι καὶ τὰ λοιπὰ δι' ἐκκλησιαστικὸν ὑπάλληλον προσόντα, ὡς ταῦτα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἄρθροις 6 ἕως 13 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 5/1978 Κανονισμοῦ.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 6ῃ Μαΐου 1993

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἀλεξανδρουπόλεως

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει α) τὸ ὑπ' ἀριθμ. 1401/538/4-5-1993 ἔγγραφον τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος β) τὰς διατάξεις τοῦ Ν.1811/1988 «περὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Δημοσίου μισθοδοτούμενων Ἱεροκηρύκων» γ) τὸ ὑπ' ἀριθμ. Α2/516/π.ε./19-3-1993 ἔγγραφον τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων «περὶ ἐγκρίσεως πληρώσεως κατ' ἐξαίρεσιν τῆς β' θέσεως Ἱεροκήρυκος τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως» καὶ δ) τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 13/1970 κανονισμοῦ «περὶ Ἱεροκηρύκων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ διορισθοῦν εἰς τὴν ὡς ἄνω θέσιν Κληρικὸς Ἱερομονάχου πτυχιούχου Θεολογικῆς Σχολῆς ὅπως ὑποβάλωσιν εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν τὰ σχετικὰ δι-

καιολογητικά ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ» Ἀθηνῶν.

Ἐν Ἀλεξανδρουπόλει τῆ 10ῃ Μαΐου 1993
† Ὁ Ἀλεξανδρουπόλεως ΑΝΘΙΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Λήμνου

Ἐχοντες ὑπὲρ ὅψι τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33 – 37 τοῦ ὑπὲρ ἄριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἱερῶν Ναῶν

1) Ἀγίας Τριάδος Μυρίνης, 2) Ἀγίου Παντελεήμονος Μυρίνης, 3) Ἀγίου Γεωργίου Ἀγαριῶνων, 4) Ἀγίου Δημητρίου, Ἀγίου Δημητρίου, 5) Ἀγίου Γεωργίου Ἀτσικῆς, 6) Ἀγίων Ἀναργύρων Δάφνης, 7) Ἀγίου Παχωμίου Καρπασίου, 8) Ἀγίας Μαρίνης Λειβαδοχωρίου, 9) Ἀγίου Δημητρίου Λύχνων, 10) Γεν. Θεοτόκου Παναγίας, 11) Ἀγίου Γεωργίου Πλατέως, 12) Εἰσ. Θεοτόκου Πορτιανοῦ, 13) Ἀγ. Γεωργίου Ρεπανιδίου, 14) Γενεσ. Χριστοῦ Ρωμανοῦ, 15) Ἀγίου Δημητρίου Σαρδῶν, 16) Ἀγ. Νικολάου Σκανδάλης, 17) Ἀγίου Ἰωάννου Φυσίνης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ἐν τῷ Παριοδικῷ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Μυρίνῃ τῆ 10ῃ Μαΐου 1993
† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

Στὴ σειρά «Θεωρία καὶ πράξις»:

* Ο ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΧΑΡΙΤΟΣ (Εἰσαγωγή στὴν Καινὴ Διαθήκη). Τοῦ Γεωργίου Π. Σωτηρίου. Ἀριθμὸς 5, σελίδες 144.

* ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ. Συμβολὴ στὴν ποιμαντικὴ διακονία τῶν προσερχομένων στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Τοῦ ἀρχιμ. Ἱεροθέου Σ. Βλάχου. Ἀριθμὸς 6, σελίδες 214.

Στὴ σειρά «Φυλλάδια ἐπικαιρότητας»:

* Ο ΝΕΟΣ ΑΓΙΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ ΙΕΡΕΥΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΛΑΝΑΣ. Τοῦ ἀρχιμ. Νικ. Ἱ. Πρωτοπαπᾶ. Ἀριθμὸς 32, σελίδες 48.

* ΣΕ ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΛΗΣΤΗ. Τοῦ ἀρχιμ. Γεβ. Ἱ. Ραπτοπούλου. Μία συγκινητικὴ καὶ διδακτικὴ ἱστορία ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου. Ἀριθμὸς 33, σελίδες 40.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
Τηλ. 72.18.308, Fax 72.26.597

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΣΕΡΑΦΕΙΜ
† Ὁ Μεγάρων καὶ Σαλαμίνος ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ
† Ὁ Λήμνου ΙΕΡΟΘΕΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ὁμότ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Ἀρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου
τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Οὐνιτισμὸς καὶ Βυζαντινὴ λειτουργικὴ Παράδοσις.

Μητροπ. Κορίνθου Παντελεήμονος, Θησαυρὸς σοφίας. Γεωργίου Ν. Αἰλαίου, Αἱ Κανονικαί, Συνταγματικαί, Καταστατικαί καὶ Νομικαί ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐνώπιον τοῦ Σ.τ.Ε.

Ἐορταστικὴ ἐκδήλωσις πρὸς τιμὴν Σεβ. Μητροπολιτῶν.

Ἐπισκ. Ἀγγελίου Εὐθυμίου, Ἡ χειροτονία τοῦ Ἐπισκόπου Ζήλων κ. Σωτηρίου στὴ Σεοὺλ Κορέας.

Δημ. Β. Γόννη, Τὸ Πατριαρχικὸ στὴν Ἐκκλησία τῆς Βουλγαρίας.

Ἀρχιμ. Ἱερ. Βλάχου, Τὸ καθαρτήριο πῦρ κατὰ τίς συζητήσεις στὴ Σύνοδο Φερράρας - Φλωρεντίας.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά

Πράξεις Συστάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.